

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND
GRØNLANDS SELVSTYRE

NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAI 2023

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat 2024

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik

Ilioqqarnera: iCICERO, grafisk produktion, Nuuk

Naqiterneqarfia: Nuuk Offset

Naatsorsuutit 2023

IMAASA NALUNAARSORSIMAFFIAT

ATUARNISSAANUT ILITSERSUUT	4
NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAASA AKUERSISSUTIGINEQARNERAT.....	5
AQUTSISUT ATSIORNERI	6
KUKKUNERSUIISUT SUMULLUUNNIIT ATTAVEQANNGITSUT UPPERNARSAASIINERAT	7
2023 PILLUGU NALUNAARUT	10
ISERTITASSATUT ANINGAASALIISSUTIT	12
INGERLATSINERMUT ANINGAASALIISSUTIT	13
ANINGAASALIISSUTIT INATSIITIGUT PISUSSAAFFIGISAT.....	14
TAPIISSUTITUT ANINGAASALIISSUTIT	15
SANAARTORNERMUT ANINGAASALIISSUTIT	16
NALUNAARUTIT NAALAKKERSUIISOQARFINNEERSUT.....	17
NAALAKKERSUISUT SIULITTAASUATA NAALAKKERSUIISOQARFIA	17
ANINGAASAQARNERMUT AKILERAARTARNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	23
NAALAGAAFFINNGORNISSAMUT NUNANULLU ALLANUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	28
ISUMAGINNINNERMUT, ILAQUTARIINNUT, SULIFFEQARNERMUT NUNAMULLU NAMMINERMUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	32
PEQQISSUTSIMUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	35
ILINNIARTITAANERMUT, KULTUREQARNERMUT, TIMERSORNERMUT ILAGEEQARNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	39
AALISARNERMUT PINIARNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	43
INUUSSUTISSARSIORNERMUT, NIUERNERMUT, AATSITASSANUT, INATSIINIK ATUUTSITSINERMUT NALIGIISSITAANERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	47
INEQARNERMUT ATTAVEQAQATIGIINNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	52
NUNALERINERMUT, IMMINUT PILERSORNERMUT, NUKISSIUUTEQARNERMUT AVATANGIISUNULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	58
MEEQQANUT INUUSUTTUNULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK.....	65
2023-MUT ANINGAASALIISSUTINUT NAATSORSUUTIT ANINGAASANUT INATSIMMI KONTONUT AGGUATAARLUGIT.....	72
2023-MI ANINGAASALIISSUTINI ANGUSAT SIUNERTANUT AGGUATAARLUGIT	73
ANGUSAT NALUNAARSORNEQARNERI, 2023.....	75
KILLIFFINNUT OQIMAAQATIGIISSITSINEQ, 31. DEC. 2023.....	77
AKILIISINNAASSUTSIMIK NAATSORSUINERIT, 2022-23	79
NALUNAARSUKKAT.....	80
PISUSSAAFFIORATARSINNAASUT	89
NAATSORSUUSERINERMI SULERIAASEQ ATORNEQARTOQ	90

ATUARNISSAANUT ILITSERSUUT

TUNNGAVIUSUMIK NAATSORSUUTIT

Tunngaviusumik naatsorsuutini nalunaarut pingaarneq kiisalu Naalakkersuisunut oqartussaaffiit naalakkersuisoqarfiillu immikkut nalunaarutaat ilaapput.

Nalunaarummi pingaarnermi nassuiaatigineqarput aningaasanut inatsimmut ilassutitullu aningaasaliissutitut sanilliullugit nikingassutit pingaaruteqarnerpaat, naalakkersuisoqarfinniilli nalunaarummi ilisimatitsisutigineqarlutik namminneq oqartussaaffigalugit akisussaaffigisaminni anguniagassanik naammassinnisimaneq. Tamakku qaavisigut nalunaarutip imarai ukiuni kingullerni pingasuni Namminersorlutik Oqartusani aningaasaqarniarnikkut ineriartorneq pillugu pingaarnertigut paasisutissat.

Tunngaviusumik naatsorsuutit aamma naatsorsuutininik makkuninnga imaqarput:

- Aningaasaliissutitut naatsorsuutit aningaasanut inatsimmi kontunut agguataarneqartut
- Siunertat malillugit aningaasaliissutini angusat agguataarnerat
- Suunerinut agguataarlugit angusat naatsorsornerat
- Killiffiusunik oqimaaqatigiitsisineq
- Akiliisinnaassutsimik naatsorsuineq

Suunerinut agguataarlugit angusanik naatsorsuisimaneq ingerlatseqatigiiffiit namminersortut angusaminnik naatsorsuisimaneq naapertuuppoq. Angusanut naatsorsuutaasimasooq taamaalilluni tamatuminnga ilaneqarpoq, malittarisassallu 1992-imi eqqunneqartut malillugit suli naatsorsuiffigineqassalluni. Matumani angusarinqartut Namminersorlutik Oqartussani isertitani, ingerlatsinermut aningaasartuutini, sanaartornermut aningaasartuutini aamma taarsigassarsititsinerni angusat tamarmiusut aallaavigalugit naatsorsorneqassapput. Taakkulu taagorneqartarput IST-mi naatsorsuutininik. Naatsorsuutitut pingaarnerni naatsorsuutitut allakkiat aamma inissinneqarsimapput. Taakku naatsorsuutini allanneqarsimasunut ataasiakkaanut itisiliissutaasunik aamma immikkoortiternernik tunniussipput naatsorsuutit paasineqarnissaannut pisariaqartutut isigineqartumik annertussusilinnik.

ILANNGUSSAQ

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut ilanngussaq immikkoortortanik pingasunik imaqarpoq:

- Atuarnissaanut ilitsersuut
- Konto pingaarnerni aningaasaliissutitut naatsorsuutit
- Ukiuni pingasuni kingullerni konto pingaarnerni aningaasaliissuteqartarnermi angusat

NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAASA AKUERSISSUTIGINEQARNERAT

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaanni nr. 26, 28. november 2016-imeersumi aalajangersagaavoq kingusinnerpaamik Inatsisartut ukiakut ataatsimiinneranni ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi kingullermi nunatta karsiata naatsorsuutai kukknersiukkat saqqummiunneqartassasut.

Nunatta Karsiata naatsorsuutaasa kukknersiorneqartarnissaannut kukknersiuisunik naalagaaffimmit akuerisaasunik Inatsisartut toqqaasimapput. Kukknersiuisut naatsorsuutitut uppersaallutik atsior-tussaapput. Tamanna naatsorsuutini takuneqarsinnaavoq.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup naalakkersuisut sinnerlugit naatsorsuutit Inatsisartunut saqqummiutissavai. Inatsisartut naatsorsuutit Nunatta Karsiata Naatsorsuutaasa Kukknersiorneqartarnerannut Ataatsimiititaliamut, Kukknersiuisinermut Ataatsimiititaliamik taaneqartartumut, nassiutissavaat. Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap kukknersiuisut nalunaarutaat pissarsiarissavaa Naalakkersuisullu qinnuigalugit kukknersiuisut nalunaarutaanni inassuteqaatinut oqaaseqatinullu akissuteqarnissamut allaganngorlugu nassuiaasiussasut.

Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap aningaasartuutaasimasut isertitaasimasullu aningaasaliissutigineqarsimasunut naapertuuttumik atorineqarsimanersut, aningaasaliissutaasimasut aningaasaliissutissat akuersissutigineqarneranni naatsorsuutigisanut naapertuunnersut aamma Namminersorlutik Oqartussat naleqartitaat aningaasatigut illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarsimanersut nalilersussavai.

Tamakkua saniatigut kukknersiuisut naalagaaffimmit akuerisaasut nalunaarutaannut aamma nalunaarummut Naalakkersuisut akissutaannut Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap isummissaaq.

Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap isumaliutissiisummik tunniussissaaq, isumaliutissiisut ataatsimiititaliap naatsorsuutitut isummerfigisaanik imaqassaaq. Isumaliutissiisut taanna Inatsisartut nunatta karsiata naatsorsuutaanik suliarinninnerannut ilaassaaq.

AQUTSISUT ATSIORNERI

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq aamma Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 20 januar 2022-meersoq naapertorlugit naatsorsuusiortoqarpoq. Malittarisassat taakku tunngavigalugit 2023-mut ukiumoortumik nalunaarusiaq isumarput malillugu sutigut tamatigut eqqortuusutut isigaarput.

Matumuuna uppersarparput:

- ukiumoortumik nalunaarusiaq eqqortuusooq – tassa imaappooq, ukiumoortumik nalunaarusiaq pingaarutillinnik minitaqanngitsoq imaluunniit kukkusunik paasissutissiinngitsoq, uunga ilanngullugu ukiumoortumik nalunaarusiami anguniakkanik inissitsiterinerit aamma anguniakkanik nalunaarusiortarnerit tamakkiisuullutik.
- aningaasanik atuineq naatsorsiornermi pineqartoq aningaasaliissutitut nalunaarutigineqarsimasunut, inatsisinut malittarisassanullu allanut aammalu isumaqatigiissutaasimasunut periaaserineqartunullu naapertuunnersooq,
- suleriaasissanik pilersitsisoqarsimasooq, taakkulu naapertorlugit ukiumoortumik nalunaarusiami aningaasat ilanngunneqarsimasut immikkoortullu pissusissamisoortumik ingerlanneqarneri qulakkeerneqarlutik.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq Inatsisartuni suliarineqassasooq inassutigineqarpoq.

Nuuk, ulloq 25. april 2024

Erik Jensen

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu
Naalakkersuisooq

Nikolai Sten Christensen

Naalakkersuisooqarfimmi pisortaq

KUKKUNERSUISUT SUMULLUUNNIIT ATTAVEQANNGITSUT UPPERNARSAASIINERAT

INATSIARTUNUT

Kukkunersuisut ukiumoortumik naatsorsuutitut oqaaseqaataat

Ukiumut naatsorsuiffiusumut 1. januar - 31. december 2023-mut Nunatta Karsianut ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiorsimavavut, taakkunanilu angusanut naatsorsuutit, oqimaaqatigiitsitsinerit, akiliisinnaassutsimut naatsorsuineq allakkiallu ilaapput, tassanilu naatsorsueriaaseq quppernarni 72-93-imi erseqqissaatigineqartoq atorineqarpoq.

Ukiumoortumik naatsorsuutit Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkullu allanngortinneqartoq aamma Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 20. januar 2022-meersoq naapertorlugit suliarineqartarput.

Ukiumut naatsorsuutit pingaarutilinni tamani eqqortumik isikkoqartut, ima paasillugu Kommunit Namminersorlutik Oqartussallu missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkullu allanngortinneqartoq aamma Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 20. januar 2022-meersoq naapertorlugit suliarineqarsimasut, isumaqarpugut.

Inerniliinermut tunngaviusoq

Kukkunersuiinerput kukkunersuisarneq pillugu nunani tamalaani najoqqutassat aammalu kalaallit kukkunersuiinerput inatsisaat malillugit piumasarineqartut allat malillugit ingerlapparput, tassami kukkunersuineq Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkullu allanngortinneqartoq aamma Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 20. januar 2022-meersoq naapertorlugit ingerlanneqarsimasut. Najoqqutassat piumasaqaatillu tamakku malillugit akisussaaneqartut kukkunersuisup atsiugaani immikkoortumi "Ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersuonissaannut kukkunersuisup akisussaaneq"-mi sukumiinerusumik nassuiarneqarput. Kukkunersuisut ileqqorissaarnissamut malittarisassai (IESBA Code) nunarsuarmi tamarmi International Ethics Standards Board for Accountants-it iluini kiisalu Namminersorlutik Oqartussani ileqqorissaarnissamut piumasaqaatit tunngavigalugit suliffeqarfissuarmut attuumassuteqanngilagut, soorluttaaq piumasaqaatinut taakkununga kiisalu IESBA Code-mut tunngatillugu piumasaqaatit allat eqquutsikkivut. Isumaqarpugut kukkunersuiinermit angusat uppernassusiat naammaginarpoq aamma uagut inerniliussatsinnut tunngavissatut naleqquttuusut.

Pissutsit kukkunersuiinerput attuumassutillit erseqqissarneri

Aningaasaliissutinut naatsorsuutitut takussutissani missingersuutit pillugit paasissutissat aningaasanut inatsimmi kontunut siunertanullu agguataarlugit Naalakkersuisut ilanngussisimapput. Sanilliussilluni kisisit taakku kukkunersuiinermit tunngavigineqanngillat.

Ukiumut naatsorsuutitut Naalakkersuisut akisussaaffiat

Ukiumoortumik naatsorsuutitut eqqortumik suliaqartarnissamut Naalakkersuisut akisussaapput, tassalu Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkullu allanngortinneqartoq aamma Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 20. januar 2022-meersoq naapertorlugit malunnartumik kukkuneqarnanilu amigaateqassanngitsoq. Naalakkersuisuttaaq suliffeqarfiup iluani nakkutiginnissamut akisussaapput, tamannalu kukkusumik paasissutissiinani ukiumoortumik naatsorsuutit suliarinissaannut pisariaqartutut Naalakkersuisunit isigineqarpoq, apeqqutaanani tamatumunnga akornutissat kukkunerillu kiisalu naatsorsueriaatsimik tulluurtumik toqqaaneq atuinerlu pissutaanersut aammalu naatsorsuunikkut missingiisarnerit pisut tunngavigalugit naammattutut isigineqarnerat pissutaanersut.

Kukkunersuisup akisussaaffia

Naatsorsuutit tamarmiusut pingaarutilimmik kukkusumik paasissutissartaqannginnissaannik uagut qulakkeerinissarput anguniarparput, peqquserlunnermik imaluunniit kukkunermit taakkua peqquteqarnerisut apeqqutaanngilaq, aamma kukkunersuisut uppernarsaaneq inernertalimmik tunniussineq anguniar-

parput. Pitsaasumik qulakkeerinninnissaq assut pingaartinneqarpoq taamaattorli nunani tamalaani kukkuneruinermi tunngaviumik malittarisassat aamma Kalaallit Nunaanni piumasaqaatit atuuttut naapertorlugit kukkuneruisoqarnera qulakkiivillugu oqaatigineqarsinnaanngilaq taamaattorli malunnaatilimmik kukkusoqarsimatillugu tamatigut qulaajarneqartartussaapput. Peqquserlunnerup imaluunniit kukkusoqarnerata kingunerisaanik kukkusumik paasissutissiisoqarsinnaasarpoq aamma aningaasaqarneq pillugu aalajangiinertut taakkua ataasiakkaarlutik ataatsimoorlutilluunniit sunniuteqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaapput, naatsorsuutinimmi atuisut naatsorsuutit aallaavigalugit aalajangertarmata.

Nunani tamalaani kukkuneruinermi tunngaviumik malittarisassat, Kalaallit Nunaanni piumasaqaatit allat atuuttut ilinniagalittut malillugit kukkuneruivugut aamma kukkuneruinermi ilinniagalittut isornartorsiulluta. Tamakku saniatigut:

- Naatsorsuutini kukkuneruimik malunnaatilimmik ilisimatitsineq suussusersigutsigu aamma nalilerutsigu, peqquserlunneq kukkunerluunniit tamatumunnga apeqqutaatinnagu, peratarsinnaasut taakkua qisuariarfigalugit kukkuneruivugut ilusilersuillutalu suliarinnissaagut kiisalu uagut inerniliinerput tunngavigalugu naammaginarumik tulluurtumillu kukkuneruivugut uppersarsaassalluta. Malunnaatilimmik kukkunerit paasissutissiisutiginerumik takunngitsuumik peqquserlunnerujussuumik peqquteqarnerusinnaasarput kukkunerminngarnit, tassami isumaqatigilluni peqquserluttoqartarmat, uppersarsaatiniq eqqunngitsumik suliaqartoqartarmat, piaaralunilu nalunaarsuinngitsoortoqartarmat, allamut saasaarisoqartarmat imaluunniit suliffeqarfiup iluani nakkutilliinngitsoortoqartarmat.
- Pissutsit naapertorlugit kukkuneruinermi iliuusissanik isumaliuteqarnissatsinnut kukkuneruinerumut attuumassutilinnik nammineq nakkutilliinertut tunngasunik paasiniaasarpugut, tamatumani Namminersorlutik Oqartussat namminneerlutik nakkutilliinerisa sunniuteqarnerat pillugu inerniliisuteqarneq ajorpugut.
- Aqutsisut suleriaasiat naatsorsuutini missiliussat paasissutissallu attuumassuteqartut aqutsisut suliarisimasaat naammaginarutut naleqquttuumersullu isummersorfigisarpavut.
- Ingerlatsisoqaannarnissaa pillugu naatsorsuisarnerumut tunngavigineqartoq tunngavigalugu ukiumoortumik naatsorsuutiniq Naalakkersuisut suliaqartarnerat tulluurtuumersuq kiisalu kukkuneruivugut uppersarsaaneq anguneqartoq tunngavigalugu pisunut pissutsinulluunniit atasumik malunnartumik nalornisoqarneruq Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsiinnarnissamik pisinnaasaqarnerannut malunnartumik nalornilersitsisinnaasunik peqarneruq inerniliupparput. Naatsorsuutit paasissutissartaat imaluunniit paasissutissat naammaginanngissorfigutsigit kukkuneruivugut uppersarsaanit-sinni inerniliinitsinnut tamanna uparuassavarput imaluunniit malunnaatilimmik nalornissuteqarneri nalimmassartariaqassavavut. Ullormi kukkuneruivugut uppersarsaaffitsinni kukkuneruivugut uppersarsaatit tunngavigalugit inerniliivugut. Kisianni siunissami pisussat pissutsilluunniit atuutilersussat Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsisinnaajunnaarneranik kinguneqartitsisinnaapput.

Ilaatigut kukkuneruinerup qanoq annertutiginissaa piffissalernissaalu kiisalu kukkuneruivugut malunnartumik paasisat pillugit Naalakkersuisunik oqaloqateqartarpugut, soorlu suliffeqarfiup iluani kontuni amigaataasinnaasut kukkuneruinerup nalaani naammattoortakkagut.

Ukiumoortumik naatsorsuutit saniatigut paasissutissat allat taakkunungalu kukkuneruivugut nalunaaruteqarnera

Naalakkersuisut paasissutissanut allanut akisussaapput. Paasissutissani allani "Nunatta Karsiata Naatsorsuutai 2022"-mi paasissutissat allat ilanngussanut takussutissaq ilanngullugu ilaapput, tamakkulu kukkuneruivugut tamannalu pillugu nalunaaruteqarnitsinnut ilaangillat, takuuk inerniliussinerumut immikkoortoq siulianiittoq.

Ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit uagut inerniliinerput paasissutissanik allanik ilanngussiffiunngilaq aamma taakku pillugit qularnaatsumik inerniliussamik oqaaseqaateqanngilugut.

Paasissutissat allat ukiumoortumik naatsorsuutiniq kukkuneruivugut attuumassutilinnik atuarnissaat uagut akisussaaffigaarput aamma atuarnitsinni paasissutissat allat ukiumut naatsorsuutiniq malunnaatilimmik naapertuutinnginnersut imaluunniit uagut kukkuneruivugut ilisimalikkavut imaluunniit allatigut malunnaatilimmik kukkusumik paasissutissanik imaqarnerut nalilersussallugit akisussaaffigaarput. Sulinerput taama tunngaveqartillugu paasissutissanik allanik malunnaatilimmik kukkusumik ilisimatinneqarsimagutta, pissutsit paasisavut nalunaarutigisartussaavavut.

Taakkua saniatigut aqutsisoqatigiit nalunaarusiaat kommunit Namminersorlutik Oqartussat missingeruutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-meersuq kingusinneru-

sukkullu allannguuteqartoq aamma Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 20. januar 2022-meersoq naapertorlugit paasisutisat piumasaqaataasut ilaanersut nalilersussallugit uagut akisussaaffigaarput.

Tassunga atatillugu nalunaarutissaqanngilagut.

INATSISINUT ALLANUT TUNNGATILLUGU NALUNAARUT MALITTARISASSIORNERILLU ALLAT

Inatsisit isornartorsiorlugit kukkunersiuineq aamma ingerlatsinerup kukkunersiorneqarnerat pillugit oqaaseqaatit

Naatsorsuutit saqqummiunneqarnerini immikkut ittumik akuersissutit, aningaasaliissutissatut nalunaarutigineqareersunut, inatsisinut malittarisassanullu allanut kiisalu isumaqatigiissutaasunut nalinginnaasumillu suleriaatsimut naapertuuttuunersut Naalakkersuisut akisussaaffigaat. Aningaasat aqunneqarneranni aammalu ingerlatsinermi ukiumoortumik naatsorsuutini ilaasumi aningaasatigut taartissat isiginiarneqartarnissaannut Naalakkersuisut aamma akisussaapput. Naalakkersuisut tassunga atatillugu atortussanik suleriaasissanillu pilersitsinissamut akisussaapput, taakkulu ileqqaarsinnaanermut, sanaartorsinnaanermut sunniuteqarluarnissamullu tapersersuissapput.

Ukiumoortumik naatsorsuutini kukkunersiuinitsinni inatsisit tunngavigalugit isornartorsiuilluta kukkunersiuinissarput uagut akisussaaffigaarput aamma pisortat kukkunersuisarneranni tunngavigineqartartut naapertorlugit qulequttat toqqartukkat aqunneqarnerini kukkunersiuinissaq akisussaaffigalutigu. Inatsisit tunngavigalugit isornartorsiuilluta kukkunersiuinitsinni qulequttat toqqakkat naatsorsuutit saqqummiunneqarnerini ilanngussat isumannaatsuunersut misilerartarpavut, taamaaliornitsinni aningaasaliissutitut, inatsisinut allatullu malittarisassanut kiisalu akueralugu isumaqatigiissutigineqarsimasunut nalinginnaasumillu peruserineqartunut aningaasaliissutit pillugit aalajangersakkat naapertuuttuunersut misissuisarpugut. Aqutsinerup kukkunersiorneqarnerani isumannaatsuuneq nalilersortarpavut, atortut, periutsit imaluunniit aningaasaliissutit misissorneqartut ukiumoortumik naatsorsuutit iluanni aningaasanik aqutsinermi aamma suliater ingerlanneqarnerani eqqarsaatigineqarsimanersut misissuisarpugut nalilersuisinnaajumalluta.

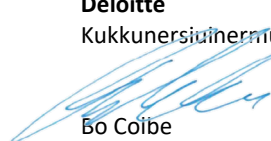
Suliat inernerini malunnaatilimmik isornartoqartitsigutta oqaaseqaatini ukunani tamanna nalunaarutigisavarput.

Malunnaatilimmik isornartunik oqaaseqaatigisinnaasatsinnik tassunga atatillugu nalunaarutissaqanngilagut.

Nuuk, ulloq 25. april 2024

Deloitte

Kukkunersiuinermut Ingerlatseqatigiiffik Naalagaaffimmit akuerisaq

Bo Coibe

Kukkunersuisoq Naalagaaffimmit akuerisaq
MNE nr. 24634

Per Timmermann

Kukkunersuisoq Naalagaaffimmit akuerisaq
MNE nr. 18652

2023 PILLUGU NALUNAARUT

UKIUMI ANGUSAT

Ukiumi angusarineqartut naatsorsuutini takussutissiani marlunni assigiinngitsuni qulaajaaffigalugit Nunatta Karsiata naatsorsuutaani takutinneqarput. Taakku marluullutik angusanut Namminersorlutik Oqartussat angusarisimasaannut qulaajaaffiupput, kisiannili immikkut suliarineqarsimallutik.

Naatsorsuutini saqqummiinermi siullertut ukiumoortumik naatsorsuutit pineqarput.

Ukiumoortumik naatsorsuutitigit nassuiarneqartarput Namminersorlutik Oqartussat ukiumi isertitaat aningaasartuutaallu (angusat naatsorsorneqarneri) – taakkulu killiffimmi oqimaatigiitsitsinertut isigineqassapput, taakkunanilu Namminersorlutik Oqartussat ukiup naatsorsuiffiusup naalernerani aningaasqarnikkut inissisimanerat akiliisinnaassutsimullu naatsorsuinerit ukiumi aningaasat ingerlannerannik takutitsiffiusut nassuiarneqarput.

Angusanik naatsorsuineri siulliullugu **ukiumi ingerlatsineri angusat** suliffeqarfiup nalinginnaasup ingerlatsineri angusaanut assersuunneqarsinnaasut naatsorsorneqassapput, takuuk naatsorsuinerit periuseq atorineqartoq pillugu immikkoortoq.

Ingerlatsineri angusat tamatum kingorna suliffeqarfimmi taarsigassarsiat aningaasaliissutillu niki-ngassutaannut iluarsineqassapput, taamaalilluni IST-mi angusat (ingerlatsineq, sanaartorneq aamma taarsigassarsititsineq) takuneqarsinnaalissapput. Naggasiullugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaannut, suliffeqarfimmut namminersortitanut kiisalu kommuninut taarsigassarsiat iluarsineqassapput, taamaalilluni Nunatta Karsiata IS-imi (ingerlatsineq aamma sanaartorneq) angusai takuneqarsinnaalissapput.

Suunerinut agguataarlugit ingerlatsineri angusat

Mio. kr.	2021	2022	2023
Aningaasat isertut	-7.291	-7.957	-8.310
Ingerlatsinerit aningaasartuutit	7.333	7.579	7.650
Sanaartornerit aningaasaliinerillu	60	182	-38
Ukiumi ingerlatsineri angusat	102	-196	-698
Taarsigassarsititsineri nikinganerit	-77	-51	-46
Suliffeqarfimmi aningaasaliinerit	115	124	313
IST-mi angusat	140	-123	-431
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsititsinerit	10	10	10
IS-imi angusat	150	-113	-421

-(minus) tassaapput isertitat akiliutigineqartullu, kisitsisit minusitaqanngitsut tassaallutik aningaasartuutit tunniunneqarsimasullu.

Suunerinut agguataarlugit angusat naatsorsornerisa takutippaat 2023-mi ingerlatsineri 698 mio. kr.-nik sinneqartooteqarsimasut, taakkulu 2022-mi angusanut sanilliullugit 502 mio. kr.-nik amerlanerupput.

Isertitat tamarmiusut 2022-mut sanilliullugit 353 mio. kr.-nik qaffariarsimapput, tassunga pingaartumik Danmarkimiit ataatsimoortumik tapiissutit amerlanerusimaneri kiisalu Mittarfeqarfiit suliffeqarfittut namminersortitamiiit aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffingortinnera pissutaapput.

Ingerlatsinerimut aningaasartuutit tamarmiusut 2022-mut sanilliullugit 71 mio. kr.-nik qaffariarsimapput. Qaffariarnerannut pingaarnertut sulisunut taartaasunullu aningaasartuutit qaffasinnerusimaneri kiisalu kommuninut tapiissutit qaffasinneruneri pissutaapput.

Sanaartornerimut aningaasalersuisarnermullu aningaasartuutit 2022-mut sanilliullugit 220 mio. kr.-nik appararsimapput, tamatumunngalu 2022-mi Mittarfeqarfiit 60 mio. kr.-nik aningaasaliiffigineqarsimanera, kiisalu Mittarfeqarfiit tiguisinnaatitaanerata 0 kr.-nut nalikillineqarsimanera pingaarnertut pissutaapput.

Naatsorsuutit saqummiunneqartut tullii tassaapput aningaasaliissutinut naatsorsuutit.

Aningaasaliissutinut naatsorsuutitigut nassuiarneqartarput aningaasaliissutinut (missingersuutit) naalakkersuinikkut aalajangerneqarsimasunut tunngatillugu ukiumi atuinerit. Taamaalilluni aningaasaliissutinut naatsorsuutitigut takutinneqarpoq aningaasaliissutit malinneqarsimasut – taamalu Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermik aqutsinermi eqqortumik ingerlatsisut oqaatigineqarsinnaalluni.

Isertitat aningaasartuutillu soorunami ukiumoortumik naatsorsuutit assigivaat, ukiumoortumik naatsorsuutitigut ersersinneqarput isertitat aningaasartuutillu akornanni pissutsit aningaasaliissutinullu naatsorsuutitigut ersersinneqarlutik atuinerup aningaasaliissutillu akornanni pissutsit. Takussutissami tullinguuuttumi takutinneqarpoq aningaasaliissutinut naatsorsuutit aningaasaliissutit suussusiinut immikkoortiterneqarsimani.

Aningaasaliissutinut naatsorsuutit

Mio. kr.	2021	2022	2023	2023	2023
	Naatsorsuutit	Naatsorsuutit	Naatsorsuutit	Missingersuutit	Nikingassut
Isertitassatut aningaasaliissutit	-7.169	-7.628	-7.982	-7.623	-359
Ingerlatsinermut aningaasaliissutit	3.189	3.103	3.149	3.147	2
Aningaasaliissutit inatsisitigut pisussaaffigisat	1.086	1.153	1.182	1.227	-45
Tapiissutit aningaasaliissutit	2.537	2.727	2.753	2.772	-19
Sanaartornermut aningaasaliissutit	496	522	467	462	5
IST-mi angusat	140	-123	-431	-16	-415
IS-mi angusat	150	-113	-421	-6	-415

- (minus) Naatsorsuutini missingersuutinilu isertitat takutinneqarput Nikingassutinut takussutissami takuneqarsinnaapput missingersuutinut sanilliullugu aningaasartuutikinneruffiit isertitaqarneruffiillunniit aningaasartaat.

2023-mi IST-mi angusat 431 mio. kr.-nik sinneqartoofiusimapput, ilassutit aningaasaliissutit ilanngullugit 16 mio. kr.-nik sinneqartoornissamik missingersuutinut sanilliullugu angusat 415 mio. kr.-nik pitsaanerusimapput.

Immikkoortut tullii aningaasaliissutit suussusii ataasiakkaarlugit erseqqinnerusumik nassuiarneqarput. Missingersuutigineqartunit nikingassutit annertunerpaat nassuiarneqarnissaat qitiutinneqassaaq.

ISERTITASSATUT ANINGAASALIISSUTIT

Isertitassatut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatinneqarpoq inatsisitigut pisussaaffigisanik taamatullu inatsisitigut pisussaaffiginngisanik isertitaqartarnissamut. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut danskit naalagaaffiata ataatsimoortumik tapiissutai kiisalu akileraarutit akitsuutillu isertitassatut aningaasaliissutit naatsorsuusiorneqassapput

Isertitassatut aningaasaliissutit

Mio. kr.	2023 Naatsor- suutit	2023 Missinger- suutit	2023 Nikingassut
Akileraarutit akitsuutillu	-2.963	-2.628	-335
Pisortat oqartussaaffeqarfiinit nuussinerit	-4.558	-4.556	-3
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	-11	-11	0
Inuussutissarsiutit ineriartortitsinerit	-213	-209	-4
Pilersuineq	-237	-214	-23
Allaffissorneq	0	-5	5
Isertitassatut aningaasaliissutit katillugit	-7.982	-7.623	-359

Isertitassatut aningaasaliissutit naatsorsuutit aningaasanut inatsimmi kingusinnerusukkullu ilassutit aningaasaliissutit naatsorsuutigineqartumit 359 mio. kr.-nik amerlanerupput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 4,7 %-imik nikinganeruvoq (isertitaqarneruneq).

Namminersorlutik Oqartussat 2023-mi isertitaasa 57 pct.-iisa missaanniittut imaluunniit 4.558 mio. kr.-it naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutit, EU-mit isertitat aamma isumaqatigiissutigalugit isertitat allat aqutigalugit pisortani oqartussaasut nuussinerannit pisuupput.

Akileraarutit akitsuutillu missingersuutigineqartunit 335 mio. kr.-nik isertitaqarfiunerupput, tamannalu missingersuutigineqartunit sanilliullugu 12,7 %-imik isertitaqarfiunerulluni. Iluanaaruteqarnerunermut nuna tamakkerlugu akileraarut, nuna tamakkerlugu immikkut akileraarut toqqaannangitsumillu akileraarut naatsorsuutigisamiit qaffasinnerusimanerat pingaarnertut pissutaapput.

Toqqaannangitsumik akileraarutitigut iluanaaruteqarnerunerit pingaarnertut raajanut akitsuutit aamma aalisakkanut ikerinnarsiortunut akitsuutit naatsorsuutigisamiit isertitaqarnerunermik pissuteqarput.

Pilersuinermit isertitaqarnerunermut pingaarnertut taarsigassarsianik siusinaartumik akiliinerit, Namminersorlutik Oqartussat sanaartornernut nutaanut, pigineqatigiinnikkut inissianut kiisalu iluarsaassinerit atatillugu tunniussimasaat pissutaapput.

INGERLATSINERMUT ANINGAASALIISSTUTIT

Ingerlatsinermut aningaasaliissutit suliffeqarfinnut allaffissorinikkullu immikkoortunut ilanngaaseereerluni aningaasartuutit akilernissaannut killiliussatut aningaasaliissutitut tunniunneqartaput.

Ingerlatsinermut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2023 Naatsorsuutit	2023 Missingersuutit	2023 Nikingassut
Akileraarutit akitsuutillu	80	81	-1
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	108	103	4
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	446	448	-3
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	86	61	25
Isumaginninnermi siunertat	91	145	-54
Peqqinneq	1.608	1.582	26
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusiornermullu tunngasut	102	89	13
Sunnigiffik, kulturi upperisarluk.	97	97	1
Attaveqaasersuutit	27	25	1
Pilersuineq	17	16	1
Upalungaarsimaneq pinerluttunullu isumaginnittoqarfik	12	12	0
Nunanut allanut sullissiveqarfik/nunani tamalaani ingerlatat	44	25	20
Allaffissorineq	432	463	-31
Ingerlatsinermut aningaasaliissutit katillugit	3.149	3.147	2

2023-mi ingerlatsinermut aningaasartuutit ataatsimut isigalugit aningaasaliissutaasunit 2 mio. kr.-nik amerlanerupput, tamannalu missingersuutinut sanilliullugu 0,1 %-imik nikinganeruvoq (atuineruneq).

Taamaammat, ukiut siuliinisut nikingassutit ilarpassui atuinerup missingersuutaasunit siunertamut allamut nalunaarsorsimanerannik pissuteqarsinnaapput. Inuussutissarsiutinik inerisaanermi, isumaginninnikkut siunertani, teknikimi, avatangiisini pilersaarutinilu, nunanut allanut sullissivimmi/nunani tamalaani sammisani kiisalu allaffissornermi nikingassutit taamatut pisoqarsimaneranut pingaarnertut pissutaatinneqarsinnaapput.

Peqqinnissami atuinerunermut pingaarnertut Dronning Ingridip Napparsimmavissua, peqqissutsimut tunngasutigut sulisunik sulisussarsiortarnikkut sulisorinniinnartarnikkullu ajornartorsiutilik pissutaatinneqarsinnaavoq.

ANINGAASALIISSUTIT INATSISITIGUT PISUSSAAFFIGISAT

Inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasaliissutit tunniunneqassapput immikkut inatsisitigut aalajangersaasoqarsimatillugu, tiguisissat aalajangersimasut pisassanut aalajangersimasunut piginnaatitaaffeqartut aamma tunniussassat annertussusissaat imaluunniit naatsorsorneqarnerinut tunngavissat immikkut inatsisitigut aalajangersarneqarsimatillugit.

Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat siunertanut agguataarneqarput

Mio. kr.	2023 Naatsorsuutit	2023 Missingersuutit	2023 Nikingassut
Akilerarutit akitsuutillu	83	86	-3
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	405	424	-19
Isumaginninnermi siunertat	635	649	-14
Peqqinneq	46	56	-11
Allaffissorneq	12	10	1
Siunertat allat	2	2	0
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat katillugit	1.182	1.227	-45

2023-mi aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat aningaasaliissutaasunit ataatsimut isigalugit 45 mio. kr.-nik ikinnerupput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 3,7 %-imik nikinganeruvoq (atuinikinnerussutit).

Ineriartortitsinissamut ilinniartitaanermullu siunertani atuinikinnerunerumut pingaarnertut 2023-mi ilinnialertut naatsorsuutigisamit ikinnerusimani pissutaatinneqarsinnaapput.

Isumaginninnikkut siunertani atuinikinnerunerumut pingaarnertut Majoriami piginnaanngorsarnissamik neqeroorummik unitsitsisut qinnuteqaatillu ikiliartorneri pissutaatinneqarsinnaapput.

Peqqissutsimut siunertamut aningaasartuutini inatsisitigut pisussaaffiusuni atuinikinnerunerumut pingaarnertut pinerluttulerinermi inatsit malillugu eqqarsartaatsimikkut kinguarsimasunik inissiinernut aningaasartuutit naatsorsuutigisamit ikinnerusimani pissutaapput.

TAPIISSUTITUT ANINGAASALIISSUTIT

Tapiissutitut aningaasaliissutini Naalakkersuisup akisussaasuusup aningaasartuutinin inatsisitigut pissaaffiunngitsutut isikkulinnik aningaasartuuteqarsinnaanera piginnaatitsissutaavoq. Aningaasartuutit tapiissutitut isikkoqarsinnaapput, suliffeqarfinnulli aningaasanik aningaasaliissutaasinnaallutik, ernianut aningaasartuutaasinnaallutik, ernianut tapiissutaasinnaallutik, inuussutissarsiutinut tapersiissutaasinnaallutik, isumakkeerinerusinnaallutik taarsigassarsiarititaasinnaallutillu.

Tapiissutitut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2023 Naatsorsuutit	2023 Missingersuutit	2023 Nikingassut
Pisortat oqartussaaffiisa akornanni nuussinerit	1.676	1.676	0
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataaernerat	29	28	2
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	60	62	-2
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	286	295	-8
Isumaginninnermi siunertat	118	130	-12
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	21	22	-1
Sunngiffik, kulturi upperisarluk	183	184	-1
Attaveqaasersuutit	76	76	0
Pilersuineq	277	291	-14
Nunanut allanut sullissiveqarfik/nunani tamalaani ingerlatat	26	27	-1
Allaffissorneq	0	-3	4
Siunertat allat	0	-15	15
Tapiissutitut aningaasaliissutit katillugit	2.753	2.772	-19

2023-mi tapiissutitut aningaasartuutit aningaasaliissutaasunit ataatsimut isigalugit 19 mio. kr.-nik ikineruserimapput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 0,7 %-imik nikinganermut (atuinikinnernermut) naapertuuppoq.

Siunertani assigiinngitsuni nikingassutaasutit ilarpassuunut missingersuutinut sanilliullugit siunertanut allanut atuinerit nalunaarsuisoqarsimanera pissutaatinneqarsinnaavoq.

SANAARTORNERMUT ANINGAASALIISSUTIT

Sanaartugassanut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatinneqarpoq pigisanik aalaakkaasunik pisinnermut, sanaartornermut, sanaartukkanut taarsigassarsisitsinnermut, sanaartukkanut tapiissuteqarnermut, iluarsaassinnermut allanullu atatillugu aningaasartuuteqarnissaanut.

Sanaartornermut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2023 Naatsor- suutit	2023 Missinger- suutit	2023 Nikingassut
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	174	200	-26
Isumaginninnermi siunertat	22	22	0
Peqqinneq	51	51	0
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusiornermullu tunngasut	-50	-50	0
Sunngiffik, kulturi upperisarlu	1	1	0
Attaveqaasersuutit	27	27	0
Pilersuineq	225	199	26
Siunertat allat	18	12	5
Sanaartornermut aningaasaliissutit katillugit	467	462	5

2023-mi sanaartugassanut aningaasaliissutit atuinert ukiumut aningaasaliissutaasunit ataatsimut isigalugit 5 mio. kr.-nik amerlanerusimapput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 1,10 %-imik nikinganeruvoq (atuinerussutit).

Nikingassutaasunut tamarmiusunut suliniutini ilanngaatit ilanngaatigereerlugit atuinernerit, naatsorsuutini 2023-mi naammassineqarsimasut kiisalu 2020-mit aningaasaliissutit aatsaat ukiumi matumani aningaasartuutit allanneqartussat pissutaatinneqarsinnaapput.

Inerisaanermi ilinniartitaanermilu nikingassutaasunut pilersuinnermi nikingassutaasut annertoqataanik matussuserneqartussanut pissutaasut tassaapput atuneq missingersuutininut nalunaarsornagu siunertanut allanut nalunaarsorneqarsimanera.

Sanaartugassanut lluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi missingersuusioriaaseq ukioq 2000-miit pilersinneqarpoq, tassunga ukiumoortumik suliniutigineqartunut ataasiakkaanut sanaartornermut aningaasaliissutit akuersissutigineqartut nuunneqartarlutik. Taamaalilluni ukiuni ataasiakkaani sanaartornissamut aningaasaliissutissat akuersissutigineqartut aningaasartuutissatut naatsorsuusiorneqartarput. Sanaartukkat naammassiortorneqarnerat ilutigalugu aningaasaateqarfimmi aningaasartuutit ilanngaatigineqartassapput.

Sanaartugassanik suliniutissat aalajangersimasut 2023-mut ukiunullu siusinnerusunut aningaasaliissutininut inatsisini ilanngunneqarsimasut suliarineqarnissaannut inaarsarneqarnissaannullu Sanaartugassanut lluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat immikkoortinneqarput. Sanaartugassanut lluarsagassanullu Aningaasaateqarfik pillugu nassuiaat Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut ilanngussatut ilanngunneqarpoq.

Sanaartugassanut lluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutigineqartut 2023-p naanerani katillugit 802 mio. kr.-upput, tassa 2022-mut sanilliullugu 135 mio. kr.-inik appariartoqarpoq.

NALUNAARUTIT NAALAKKERSUISOQARFINNEERSUT

NAALAKKERSUISUT SIULITTAASUATA NAALAKKERSUISOQARFIA

Siunertaq

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naalakkersuisoqarfinnik kiffartuussinermik isumagisaqarpoq. Tassani immikkoortorta-qarfinni assigiinngitsuni nalinginnaasumik allaffissorneq ingerlatsinerlu isumagineqarput.

Naalakkersuisoqarfiup aaqqissuussaanerani immikkoortortat makku ilaapput:

- Aqutsisunut allattoqarfik, tassunga ilanngullugu Naalakkersuisup allattaa aamma Aatsisartut oqarasuaatinillu nuutsitsisarfik
- Inatsilerineranut immikkoortortaq
- Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik
- Sulisunik Ineriartortitsineranut Immikkoortorta-qarfik
- Attaveqatigiinnermut immikkoortorta-qarfik

Tamatuma saniatigut naalakkersuisut ataani Inussuk IT kiisalu Digitaliseeriinnermut Aqutsisoqarfik ilaapput.

Taakku saniatigut Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata Qitiusumik Allaffeqarfinni sussa-qarfinni arlalinni naalakkersuinikkut aqutseqataasarlunilu ata-qatigiissaarisuuvoq.

Pingaarnertut suliasat

Aqutsineranut allattoqarfiup Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naalakkersuisoqarfinnik kiffartuussinissaq qulakkeerpaa, tassunga ilaatillugit Naalakkersuisuni naalakkersuinikkut suliniutinik ata-qatigiissaarineq aamma Naalakkersuisut aalajangiinnermut tunngaviisa pitsaassusaannik qulakkeerinneq.

Aqutsineranut allattoqarfik Inatsilerineranut immikkoortorta-qarfik peqatigalugu Naalakkersuisut Inatsisartunut suliasannigortitaannik ata-qatigiissaarineramik qulakkeerinnettarpot. Tamatuma saniatigut missingersuutitut ilanngussat suliarineqarnissaat, ingerlaavartumik missingersuutit malitseqartinneqartarnissaat kiisalu naalakkersuisoqarfinni sulisoqarnermik aqutsinissaq allattoqarfiup akisussaaffigai. Tamatuma saniatigut Hans Egedep Illuanik ingerlatsinissaq allattoqarfinni isumagineqarpoq.

Aammattaaq qitiusumik allattoqarfinni aatsisartoqarfik oqarasuaatinillu nuutsitsisarfik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani aqutsisunut allattoqarfinni immikkoortorta-qarfiupput, taakkulu naalakkersuisoqarfiit aqutsisoqarfiillu tamakkerlugit sullissisuupput.

Inatsilerineranut immikkoortorta-qarfik Inatsisartut inatsisaasa, Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaasa, Kommunini ileqqoreqqusat Inatsisartut inatsisaannik tunngaveqartut aamma kaajallaasitat tamanut tunngasut inatsilerinikkut pitsaassusaannik qulakkeerinnettarpot. Inatsilerineranut immikkoortorta-qarfiup inatsisitigut malittarisassanik nalunaaruteqarneq isumagisaraa aammalu internetimi qupperneq inatsisit.gl. akisussaaffigalugu.

Inatsilerineranut immikkoortorta-qarfik inatsilerinikkut apeqqutini naalakkersuisoqarfinnut aqutsisoqarfinnullu siunnersuisarpoq. Tamatuma saniatigut Inatsilerineranut immikkoortorta-qarfik akuttunngitsumik Naalakkersuisunit allaffissuarmilu atorfeqartunut Inatsilerineranut immikkoortorta-qarfiup akisussaaffigisaata iluani inatsilerinikkut sammisat pillugit pikkorissartitsisarpoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit piginneqataaffiinik isumaginnittuuvoq. Immikkoortorta-qarfiup ak-

tiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pigineqartunut tunngatillugu Naalakkersuisut piginnittutut aamma politikikkut suliniutit atuutsinniarnerannik ataqatigiissaarisuuvoq.

HRU-mik immikkoortortaarfik piginnaasatigut aamma qitiusumik allaffeqarfimmi tamarmi aqutsisut ineriartortinnerinut naleqqiullugu suliatiqut katersuuffiuvoq. HRU aamma sulisussarsiornernut tamanut sulisut sulisoriinnarnissaannik ingerlatanut akisussaavoq aamma Kalaallit Nunaanni atorfiit pillugit (Danmarkimi) nittarsaanermi aamma Kalaallit Nunaanni ilinniarfiit pillugit nittarsaalluni angalanerni peqataasarluni.

Sulisut 2023-p naanerani amerlassusaat:

Sumiiffik	Sulisut amerlassusaat (aqutsisut ilanngullugit)
Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik	3
Inatsisilerinermut immikkoortortaarfik	1
Attaveqatigiinnermut immikkoortortaq	2
Aqutsisunut allattoqarfik	6
Aatsisartut nuutsisarfillu	11
Sulisunik Ineriartortitsineranut Immikkoortortaarfik	9
Inussuk IT	16
Digitalinngortitsineranut Aqutsisoqarfik	27

Anguniakkanik naammassinnineq

Aqutsisunut allattoqarfik 2023-mi Naalakkersuisut 87-eriarlutik ataatsimiinnerinut isumaginnippoq, saniatigullu oqaluuserisassanut ilassutit 35-t aamma siulittaasup aalajangiinissaanut 57-inut isumaginnilluni. Tamatuma saniatigut sapaatip akunneranut naalakkersuisoqarfimmi pisortat ataatsimiittarput naalakkersuisoqarfimmi pisortat ukiumut marloriarlutik isumasioqatigiittarlutik.

Inatsisilerinermut immikkoortortaarfik 2023-mi Inatsisartut inatsisaannut, Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutissaannut, Kommunini ileqqoreqqusatut Inatsisartut inatsisaannik tunngaveqartut aamma kaajallaasitassanut tamanut tunngasunik siunnersuutimik tamanik inatsisilerinikkut pitsaassutisunik qulakkeerinnippoq. Tamatuma saniatigut inatsisilerinikkut siunnersuinissaq, pingaartumik inatsisit qanoq paasineqarnissaannut tunngasunik allatigullu inatsisilerinikkut naliliinernik Naalakkersuisuniit allaffimmiillu saaffiginnissutisunik arlalinnik Inatsisilerinermut immikkoortortaarfik tigusaqarsimavoq.

Nalinginnaasumik inatsisit pitsaassusaat pitsaanerulersinnissaat aamma tassunga nukinnik atuinerup pitsaanerulersinnissaa siunertaralugu najoqqutassanik arlalinnik Inatsisilerinermut immikkoortortaarfik atulersitsisimavoq, inatsisunik nutaanik piareersaalluni allaffeqarfiit sulinerinit oqilisaassisussa qulariillisaasussarlu, aamma sulisut nutaat Naalakkersuisuni inatsisini piareersaanermut atuuttunik sulineranut sukkasuumik paasisaqalernissaannik eqqarsaatiginnittoq.

Inatsisilerinermut immikkoortortaarfik ukioq 2023-mi aamma Ruslandimut pineqaatissiinissaq pillugu inatsimmik tassungalu atasunik nalunaarutisunik, nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu inatsisissatut siunnersuummik tassungalu tigusinissamut isumaqatigiissummik, kiisalu Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaata allannortinnera pillugu inatsisissatut siunnersuut Inatsisartut ataatsimiinneri elektroniskiusumik ingerlannissaanut periarfissanik eqqussisussamik suliassat nangippai.

Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfiup namminersorlutik oqartussanit pigineqartut aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnik piginnittuuneq isumagisaraa. Ulloq 1. januar 2024 Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffinnut 13-inut piginnittuuvoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik 2023-mi nammeneq suliassaqarfimmi iluani annertuunik arlalinnik aallussaqqarpog. Namminersorlutik Oqartussat aktieselskabiinut piginneqataaeranut politikissamik suliaqarnissamut isumaqatigiissutit tunngavissaata nutaap isumaqatiginninniutigineqarnerata kingorna Naalakkersuisut siulittaasuata politikikkut isumaqatigiissut naammassivaa. Namminersorlutik Oqartussat piginneqatigiiffiutaat najoqqutassiat aqutsineranut najoqqutassiani 2011-mi atuutilersinneqartuni allasimasut tunngavigalugit aqunneqarput. Isumaqatiginninniarnert arlallit ataatsimiinnerillu kingorna Naalakkersuisut marsimi 2023-mi Inatsisartuni partiit peqatigalugit aqutsineranut allagassamik nutaamik suliaqarnissaq pillugu assigiinngitsorpassuarnut isumaqatigiissuteqarput, aqutsineranut allagassamik nutaamik suliaqarnissamut najoqqutassianik nutartikkannik pingaarnerusunik imaqqarluni. Siulersuisut allattoqarfia

isumaqatiginninniarnermi isumaqatigiissutigineqartunut naapertuuttumik allakkiamik nutaamik missinger-suusiorpoq. Siunnersuut taanna 2024-mi naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna immikkoortorta qarfirmittu atuutsinneqarlunilu aserfallatsaalineqassaaq.

Tassunga tunngatillugu Siulersuisut allattoqarfiat 2023-mi pimoorussinerusumik piginnittuunissaq pillugu Naalakkersuisut kissaataannut naapertuuttumik aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnik oqaloqateqarnermik ukiup ingerlaasissaa nutaaq atulersinneqarpoq. Tamanna pingaartumik Siulersuisut Allattoqarfiata Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiutaasa ileqqusumik ataatsimeersuarnerisa ingerlanneqarnerannut atatillugu saqqummiussinermik aqqissuussineratigut erseqqissisimavoq.

Ataatsimeersuarneq sioqqullugu ingerlatseqatigiiffiup ingerlanerannut tunngasunik Siulersuisut Allattoqarfiat oqaloqatigiinnissamut ataqatigiissaarinissamullu ingerlatseqatigiiffiit saqqummiussinissamut periarfissaqalernissaat siunertaavoq. Saqqummiineq ataatsimeersuarnerillu tamarmik tamanit peqataaffigineqarsinnaasimapput internetikkullu aallakaatinneqarsimallutik. Tamatuma saniatigut peqquserlunermik pinaveersaartitsinermik najoqqutaq, Fraud Management, 2023-mi naammassineqarpoq. 2022-mi ileqqusumik ataatsimeersuarnermi peqquserlunermik pinaveersaartitsinermik periusissiaq saqqummiunneqarpoq, ukiullu tamaasa Siulersuisut Allattoqarfiat suleqatigalugu ingerlatseqatigiiffinnit sammineqartassalluni. Fraud Management-ip siunertaraa Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiutaanni peqquserluttoqarsinnaanerani naatsorsuusiorlunilu peqquserluttoqarsinnaanerani aarlerinartoqarpallaannginnerunissaq. Siulersuisut allattoqarfianit Nuummi, Qasigiannuani Aasiannilu erngup nukinganik nukissiorfiit nutaat 2023-mi aningaasalersorneqarneri suliarineqarput. Siunertamut tassunga NunaGreen A/S-ip 4 mia. kr.-nit amerlanerusunit taarsigassarsinnaaneranut kiisalu suliniaqatigiiffiup piukkunnarsarlugu sanaartornermi aqqissuunneranut siunertanut suliaassanngortitsinissamik qulakkeerinniarpoq.

Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnit iluanaarutitik akiliutit 2023-mi Nunatta Karsianut kontomi pingaarnermi 10.13.10-mi 206,6 mio. kr.-nik isertitsissutaapput. Taakku saniatigut Kaallit Airports Holding A/S-imut katillugit 386 mio. kr.-nik aningaasaliissutigineqarput, taakkunanga 143 mio. kr.-t konto pingaarneq 10.13.11 aqqutigalugu akilerneqarlutik sinnerilu 243 mio. kr.-t Siunissamut Ungasinnerusumut aningaasaliissutinut Aningaasaateqarfimmit akilerneqarlutik. Kalaallit Airports Holding A/S 2,5 mia. kr.-nik aningaasaliiffigineqarpoq.

Lærlingit atorfinitsitsineq ineriartortitsinerlu suliaavoq pingaaruteqartoq aamma ilinniartut lærlingilu 36-t 2023-mi qitiusumik allaffeqarfimmi HRU-mit ataqatigiissarneqarlutillu imaajaasoqarpoq. HRU-p aamma lærlinginut ilinniartunullu ilitsersuisussanik inerisaavoq, taamaalluni lærlingit ilinniartullu akornanni sapinngisamik annertunerpaamik atugarissaarneq kajumissuserlu anguneqarluni.

HRU 2023-mi qitiusumik allaffissuarmi aqutsisunut tamanut Aqutsisunut tunngavimmik ineriartortitsinermi atulersitsinermilu qitiusutut immikkoortuusimavoq kingornalu aqutsisutut suliaassanut arfineq-pingasunut attuumassuteqartunik aqutsisunut sisamariarluni pikkorissaasoqarpoq. Tamatuma saniatigut qitiusumik allaffissuarmi pisortanut aqutsisunullu tamanut aqutsisunik nalilersuineq siulleq ingerlanneqarpoq.

Piginnaanngorsaanermut naleqqiullugu HRU 2023-mi pikkorissartunit 692-init peqataaffigineqartunik pikkorissaanernik 54-inik naammassisaqarpoq. Pikkorissartut 1-imii 5-imut uuttuummi pikkorissarnerit agguaqatigiissillugit 4,4-imik nalilersimavaat, tamannalu naammaginaratorujussuurtut isigineqartariaqarluni.

HRU 2022-mi sulisussarsiornermut periusissiaq aamma periusissiaq suliaqarnermi peqataalersitsinermik sulineq aallartippaa, naatsorsuutigineqarluni 2024-mi naammassineqassasoq.

Suliffigissaarneq suliaavoq pingaaruteqartoq qitiusumik allaffissuarmi salliutinneqartoq taamaattumillu HRU 2022-p aallartinnerani ulluinnarni sulinermi sapinngisamik pitsaanerpaamik atugarissaarneq anguniarlugu ulloq naallugu sulisumik suliffigissaarnermi pisortamik atorfinitsitsisimalluni. Inatsisitigut pisussaaffiusoq SN-mik ingerlatsineq kvartalit sisamaani 2022-mi naammassineqarpoq kingornalu qinngasaa-risarnerit pitsaaliornerninut, atugarissaarnermut il.il. naleqqiullugu ingerlatat 2023-mi malinnaatinneqarlutik.

Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik

Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik aqqissuussaarnermigut Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani inissisimavoq, aqutsisoqarfiullu ingerlanneqarnera aningaasanut inatsimmi kontumi pingaarnermi, 10.98.01, Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik (Ingerlatsinermut aningaasaliissutit), takuneqarsinnaalluni.

Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfimmut aningaasaliissutit 2023-mi 50.895 mio. kr.-upput.

Aqutsisoqarfiup kalaallinut inuiaqatigiinnut isumannaatsunik - assigiissaartunik - digitalikkut aaqqiissuteqartarnermik ineriartortitsisutut siuttuunissaa takorluugaraa.

Aningaasaliissutinut killiliussat iluanni Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfiup suliassaqarfiit pingaarnerit aqqaneq-marluk tulliuuttut akisussaaffigai:

- 1) Qitiusumik allaffeqarfissuup qarasaasiaqarfia, ingerlatai tamaasa ilanngullugit; pisiortornerit, ingerlatsineq/atuisunik sullissineq/ineriartortitsineq, ataatsimoortumik illussanik titartaasarneq aamma kiffartuussinissanik ilusillineq. Taamatuttaaq qarasaasiaqarnermut qarasaasiaqarnerlu pillugit inatsisinut, politikinut najoqqutassanullu tapersiisoqartarpoq. Aqutsisoqarfiup aamma IT-qarnikkut isumannaallisaaneq isumagisaraa.
- 2) Qitiusumik allaffeqarfimmi immikkoortortanut siunnersuinerit ikiuunnerillu.
- 3) Nalunaarasuartaateqarinnikkut paasissutissanullu attaveqaatit kiisalu internetimut oqarasuaateqarnermullu akisussaaneq, taakkununga ilanngullugu oqarasuaateqarfiup (normu pingaarneq 34 50 00) ingerlanneqarnera.
- 4) Qitiusumik allaffeqarfissuup isumaqatigiissutinik attartortitsinermillu aqutsinera, kiisalu qarasaasiaqarnermut, telemut digitalinngortitsinermullu tunngasuni isumaqatigiinniarneq isumaqatigiissuteqarnerlu. Aqutsisoqarfik kalerrinneqarsimatinnagu qarasaasianik digitaliseeriinermullu suliniutinik pisiisoqarsinnaananilu aallartitsisoqarsinnaanngilaq.
- 5) Qitiusumik allaffeqarfiup digitaliseeriinermut suliniutai kiisalu Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu digitaliseeriinermut periusissiaannik ineriartortitsineq piviusunngortitsinerlu.
- 6) Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup qarasaasiaqarnermut attaveqaataasa ingerlanneri, ikiorteqarneri tapersorsornerilu, taakkununga ilanngullugu serverinik ingerlataqarneq.
- 7) Namminersorlutik Oqartussat pisortallu ataatsimoorussamik qarasaasiaqarnerannik ineriartortitsineq piviusunngortitsinerlu, isumannaallisaanermut digitaliseeriinermullu periusissiaq.
- 8) Nuna tamakkerlugu qarasaasianut digitaliseeriinermullu tunngasuni najoqqutassanik, periutsinik ilusissanillu ineriartortitsineq.
- 9) Qarasaasiornermi atortunut ataatsimoorussanut piginnittuuneq, soorlu ESDH, Mail, Video atorlugu attaveqaqatigiinneq, Suliniutinut suliaqarfinnullu aqutsissut, Attaveqaatinut isertarfik il.il., taakkununga ilanngullugu atortunik piginnittuunermik aaqqiissuusinermik piginnittullu attaviinik ingerlatsinermut akisussaaneq.
- 10) Namminersorlutik Oqartussat immikkoortuini kommuninilu suliassat attuumassutillit tamaasa ilanngullugit sullissivik.gl-imik ingerlatsineq ineriartortitsinerlu, imarisaanik atortussanngortitsineq aamma najoqqutassat atuuttut malinnissaat.
- 11) Namminersorlutik Oqartussani CMS-imut aaqqiissutissanik ingerlatsineq, CMS-imi nittartakkanik nutaanik inerisaaneq aamma tassunga nittartakkanut teknikkkut ikiorteqarneq.
- 12) Namminersorlutik Oqartussat Qarasaasiaqarinnikkut paasissutissiisarnikkullu isumannaatsuunissaat, taakkununga ilanngullugu periutsini, ilisimasanik paasititsiniaanernillu inerisaaneq.

Siulianiittut aallaavigalugit Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik 2023-mi ilaatigut makkuninnga suliaqarpoq:

- IT-mut paasissutissanullu isumannaallisaanermut tunngasut nukittorsarneqarput qitiusumik allaffeqarfinni ISO-mik najoqqutassanik atuutsitsilernikkut, qarasaasianik piginnittut aamma IT-mut paasissutissanullu isumannaallisaanermut, paasissutissanut isertuussassanut paasissutissanullu akisussasunut tunngatillugu qullersat akisussaananerannik ukkatarinneq eqqarsaatigalugu.
- Nuna tamakkerlugu digitalinngorsaanerimi suliniutit uku ingerlanneqarput: paasissutissat tunngaviusut, NemKonto, MitID, sullissivik.gl-imut Quppernera aamma ISO 27001-ip atulersinnera.
- Qitiusumik allaffissuarmi immikkoortunut nittartakkat arfinillit ineriartortinneqarput.
- Offentlig Digital Postip, paasissutissanik tunngaviusunik ingerlatsisup ineriartortitsisullu, ISO-millu atuutilersisup, ungasianit naqitertitsinissamut neqerooruteqartitsinera naammassineqarpoq.

2023-mi suliassat sulisoqarnikkut agguataarneqarnerat

Sumiiffik	Sulisut amerlassusaat
Atorfilittat Aqutsisoqarfimmi pisortaq, inatsisilerituut marluk, aningaasaqarnermut atuuffik	4
Digitalikkut kiffartuussineq Immikkoortortaqarfimmi pisortaq, qarasaasialerinerimut siunnersortit marluk, attaveqatigiinnermut siunnersortit pingasut	6
Qarasaasiaqarnermut immikkoortortaqarfik Immikkoortortaqarfimmi pisortaq, qarasaasiaqarnermi ikiortit arfineq marluk aamma qarasaasialerinerimut aqutsisoq ataaseq	9
Suliniutinut immikkoortortaqarfik Immikkoortortaqarfimmi pisortaq ataaseq, suliniutinut aqutsisut arfinillit	7
Internetimik paasissutissanillu isumannaallisaanermut immikkoortortaq Immikkoortortami pisortaq ataaseq	1

Inussuk IT

Inussuk IT – Kalaallit Nunaanni Pisortat Ataatsimoorlutik Qarasaasiaqarnerisa siunertaraa annertunerusumik qarasaasiatigut digitalingorsaanermillu inuiaqatigiinni kalaallini atuinerulernissaq anguniarlugu ineriartortitsinissaq, tassunga ilanngullugu pisortat allaffissornerannik pisariinnerulersitsinissaq. Inussuk IT Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussanit katitigaasumik siulersuisunit siulersorneqarpoq. Sulisut Namminersorlutik Oqartussanit atorfinitsinneqarsimapput. Inussuk IT-mi sulisussaritaasut 16-iupput, aqutsisut ilanngullugit.

Inussuk IT ukuningga immikkoortortaqarpoq: **ERP-allaffik**, AX Prisme-mik ingerlatsisoq, aserfallatsaaliisoq ineriartortitsisorlu. **ERP-allaffik**, kommunini ingerlatsivinnut tamanut ESDH-mi aqqissuussinermik GetOrganized-imik inerisaasoq, atulersitsisoq ingerlatsisorlu. **Pitsanngorsaanermut allaffik** nammineq ingerlasussanngortitsinermik, suliat ingerlanissaannik, aqqissuussinerup sananeqaataanik, aqutsinermik maleruagassanillu suliaqartoq.

Suliniutit allat

Sulisunik aqutsinermut atortunik inerisaaneq piviusunngortitsiniarnerlu unitsinneqarsimapput pilersuinissamullu isumaqatigiissut taamaatinneqarsimalluni. Inussuk IT-p isumaa malillugu pilersuisoq isumaqatigiissummut malinnissimannilaq suliarlu isumaqatigiissitsiniartarfimmi aalajangiiffiqineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

ERP-allaffik

2023-mi angusat aalajangersimasut

- Naatsorsuutinut arfineq marlunnut NemKonto-mik aqqissuussinermik atuutilersitsineq
- Suliassaqarfik pitsaanerpaq naapertorlugu suliassat akisussaaffiillu aqqissugaaqqissaarneqartarput.
- Atuisunik ilinniartitsinissamik aallarnisarneq
- ERP-systemip Tusassimit Comby A/S-imut nuunneqarnera

2024-mi anguniakkat pingaarutillit

- AX-Prisme performance-mut pitsanngorsaaneq
- Suliat aqunneqarneranut pitsanngorsaajuarneq
- Akisussaasunut tamanut attaveqarnermik pitsanngorsaaneq
- UI-mik pitsanngorsaaneq
- Atuisunik ilinniartitsineq

ESDH-allaffik

2023-mi angusat aalajangersimasut

- Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit aamma Pisortanit ikiorsiissutit pillugit inatsisinut sulianik suliarinninermi aqqissuussaananeranut ineriartortitsineq Atuisut aqqissuussamik atuinermik ilinniartitsineq.

- Meeqqanut app-eq kommunini tallimani tamani atuutilersimavoq.
- Kommunit PPR-imik atortuat KMD Kingo-mik taarsiineq. GetOrganized siunertamut atorneqalissaaq.

2024-mi anguniakkat pingaarutillit

- Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit aamma Pisortanit ikiorsiissutit pillugit inatsisinut sulianik suliarinninnermi aaqqissuussinernik pilersuinnermi naammassinnineq Atuisut ilinniartinneqarnerinut malitseqartitsineq.
- GetOrganized-ip kommunini isumaginnittoqarfiit sinnerinut atuutilersinnera, innarluutilinnut ilaqtariinnullu paarsisartunut suliassaqarfik kommunini sisamani amigaatigineqarpoq.
- Kommunimi misiligutaasumik GetOrganized-ip atulersinneqarnissaanik aallartitsineq.

Pitsanngorsaannermut allaffik

2023-mi angusat aalajangersimasut

- Namminersorlutik Oqartussanit, kommuninit pilersuisunillu peqataaffigineqartumi X-Flow-imik atuinermut pikkorissarneq.
- Inussuk IT-mit ikiorneqarnikkut pitsaanerusumik atuisut aqutsinissaannut Gluu-mit ineriartortitsisoqarpoq, immikkoortortat namminneq Gluu aqqutigalugu immikkoortortaqaqfeqarsinnaalerlutik. Gluu tassaavoq suleriaatsinik allattuiffik kikkunnullu tamanut ammasoq, aamma internetikkut suleriaatsinik ilitersuut.

2024-mi anguniakkat pingaarutillit

- Digitalimik siunnersortimik atorfinitsitsineq, taannalu systeminut ikiorsiissutinut tamanut piginnittuussaaq, ineriartortinneqarnissaa pitsaanerpaamillu atorneqarsinnaanissaa siunertaralugu.
- X-Flow-imut Gluu-mullu pikkorissaneq, taakku pitsaanerpaamik atorneqarniassammata.

2023-mut aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit katillugit 21,1 mio. kr.-upput, taakkunannga 16,8 mio. kr.-t immikkoortortap ingerlanneqarneranut immikkoortinneqarlutik ilaatigut akissarsiat kiisalu AX Prisme-p akissarsialerissutillu ingerlanneqarnissaanut immikkoortinneqarput. Taakkunani akissarsialerinnermi ingerlatsinermut 3,8 mio. kr.-t taamatullu pigaartunut 0,45 mio. kr.-t.

ANINGAASAQARNERMUT AKILERAARTARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik Aningaasaqarnermut Naalackersuisup politikikkut kiffartuunneqarnissaanut akisussaavoq, ilagalugit aningaasaqarnermut akileraartarnermullu politiki, aningaasaqarnikkut aqqissusseqqinneq, kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliineq, nuna tamakkerlugu illuutitigut pilersaarusiorneq kiisalu suliniutit assigiinngitsunit peqataaffigineqartut arlallit ikorfartorneri, soorlu isumalioqatigiissitani sulinerit.

Tamatuma saniatigut Naalackersuisoqarfik pingasunik immikkoortortaqrpoq siunnersuisoqatigiinni pingasuni allatseqarfittut isumaginnittartunik.

Pingaarnertut suliassat

Naalackersuisoqarfik makkunanga immikkoortortaqrfeqrpoq: Aqutsisoqarnermi Allatseqarfik, Aningaasaqarnikkut Pilersaarusiortarfik, Inatsisileriffik Nunalu tamakkerlugu Pilersaarusiortarfik.

Akisussaaffiit 27. september 2023 allanngortiterneqarmata naligiissitaanermut tunngasut naalackersuisoqarfiup akisussaaffigiunnaarpai akisussaaffillu Inuusutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut Inatsisilik Atuutitsinerimut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmut nuunneqarluni.

Immikkoortortaqrfiit allat akissaaffigisat tassaapput Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik kiisalu Naatsorsueqqissaartarfik. Naatsorsueqqissaartarfik namminerisaminik siulersuisoqrpoq, kisiannili naalackersuisoqarfimmut atasumik aqqissugaanikkut inissisimalluni.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit, Akileraartarnermullu Siunnersuisoqatigiit kiisalu Missingersuusiortarnermut Naatsorsuutillu pillugit Siunnersuisoqatigiit allaffeqarfeqrnerat Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfimmit isumagineqartarpoq. Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit eqqarsaatigalugit ataani sukumiinerusumik nassuiarneqarput.

Naalackersuisoqarfiup immikkoortortaqrfiisalu pingaarnertut suliassaraat:

Aqutsisunut allattoqarfik tassaavoq Naalackersuisumut aamma naalackersuisoqarfimmi pisortamut sullissisoq. Aqutsisoqarnermut Allattoqarfik ulluinnarni naalackersuisumik aqutsisunillu kiffartuussisuuvoq ilaatigullu ullorsiutitik aqutsinerimut, ataatsimiinnissat piareersarnerinut, sulisoqarnikkut sulianik suliasanullu tunngasunik isumaginnittuulluni.

Aningaasaqarnikkut Pilersaarusiorneqarmut Immikkoortortaqrfiup Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnikkut pilersaarusiortarnerat isumagisaraa, tassunga ilanngullugit aningaasaqarnikkut politikkimut kiisalu siunissamut ungasinnerusumut atasinnaasumik aningaasaqarnikkut ineriartortitsinerimut naleqqiullugu missingersuutitigut ataqatigiissaarineq, aningaasaliissuteqartarnermi inatsisilik aqqissuusseqqinneq, aningaasaqarnermik ingerlatsinerimut aningaasaqarnermullu politikeqarnermut atatillugit suliassat, ataatsimoortumik tapiissutit pillugit kommuninik isumaqatiginninniartarnerit, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnikkut naalagaaffimmut atassuteqarnerat, taarsigassarsarnerit kiisalu aningaasaqarnermik aqqissuusaaanermillu nalinginnaasumik nalilersuisarnerit, akileraartarnermik ingerlatsinerimut suliassat aningaasaqarnikkullu aqqissusseqqinnerit.

Tamakkua saniatigut kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliisarneq kiisalu pisortat ingerlataqarfiini pitsaaneruseq aningaasaqarnermik aqutsinissaq pillugu suliniutit akisussaaffigai. Kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliineq Nunamut Namminerimut Immikkoortortaqrarfik suleqatigalugu ingerlanneqarpoq, taanna isumaginninnerimut, Ilaqutariinnut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminerimut Naalackersuisoqarfiup ataaniilluni.

Aammattaq Aningaasaqarnermut Pilersaarusiortarfik EU-mik aalisarneq pillugu isumaqatigiissutit isumaqatiginninniutiginissaanut, EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummut, Ruslandimik, Norgemik Savalimmiumillu nunat marluk aalisarnerimut isumaqatigiissutissaanut kiisalu Tuluut Nunaannik killeqanngitsumik isumaqatigiissutinngorsinnaasumut tunngatillugu kalaallit aallartitaannut ilaasortaavoq.

Tamatuma saniatigut Naalackersuisoqarfik Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermut aqutsissu-

taata, PFM pillugu Isumaqtigiisummik taaneqartup, atorsinnaassusaata ineriartortitsiffiunissaa pillugu immikkut isumaqtigiisutaasoq aqutugalugu EU-mik suleqtigiinnissamik isumaqtigiisummum tunngatillugu pingaarutilimmik suliassaqrpoq ¹.

Inatsisilerinermut immikkoortortaqrifik pingaartumik akileraarutit akitsuutillu kiisalu missingersuusiortarnernut naatsorsuusiortarnernullu inatsisit iluanni inatsisissatut siunnersuutitik immikkullu malittarisassanik allanik suliaqartarpoq. Nunani tamalaani akileraarusersuisarnerup iluanni ineriartortitsinissamut tunngatillugu Naalakkersuisunik allanillu sullissineq. Tamatuma saniatigut immikkoortortaqrifik Akileraarusiernerik Aalajangiisartut allattoqarfeqarnikkut sullissinerannut ikiuuttarpoq. Aammattaaq naammagittaalliutit suliarinerinut tunngasunik suliassanik, akileraartarnermi akitsuutillu pillugit inatsisinik unioq-qutitsinermut tunngasunik kiisalu sulianik aalajangersimasunik allanik isumagisaqrpoq.

Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermut immikkoortortaqrifiup pilersaarusiornissaq nunaminertamilu atuinissaq pillugit Namminersorlutik Oqartussat suliassaata isumagisarpai, tassunga ilanngullugit tunngaviusumik paasisutissat aamma immikkoortunut pilersaarutigineqartut ataqatigiissaarneqarnissaat. Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermi pineqarput nunaminertamik atuinissamut pitsaasunik atugassaqartitsinissaq aamma nuna tamakkerlugu nunaminertatigut inissisimaneq pillugu erseqqissaanissaq, assersuutugalugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlataqrifinni pilersaarusiortarnerat kommunini pilersaarusiortarnermut ataqatigiissarneqassalluni. Taakku saniatigut immikkoortortaqrifik nunap assiliornissaanik aamma nunap sannaq pillugu paasisutissanik inerisaanermik akisussaaffeqarluni assiliortutut oqartussaasuvoq. Immikkoortortaqrifik aamma FN-ip nunarsuarmi anguniakkanut (SDG-2030) tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat suliniutaat pillugit ilisimasanik katersinermik isumaginnippoq, tassa namminersorlutik oqartussani naalakkersuisoqrifiit ataasiakkaat nammineq pilersaarusiortarnermut atulersit-sinernullu akisussaammata, nunarsuarmi anguniakkani nalinginnaasumik ineriartornermik qulakkeerinnittut. Kiisalu immikkoortortaqrifiup nuna tamakkerlugu paasisutissiisarfiup NunaGIS-ip ineriartornissaa pingaarnertut akisussaaffigalugu.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit

Naalakkersuisut aningaasaqarnikkut politikkip arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik nalilersorneqartarnissaa qulakkeerniarlugu missingersuusiortarnermi naatsorsuusiortarnermilu inatsisit naapertorlugit Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiinnik pilersitsisimapput. Akit aningaasaqarnikkullu pissutit allanngorarnerannik aningaasaqarnikkullu politikkip attanneqarsinnaanera Siunnersuisoqatigiit naliiffigissavaat, taamatullu aamma atugarissaarnikkut sullississutinut aningaasalersuineq nalilersussallugu. Siunnersuisoqatigiit misissueqqissaarnertik kaammattuutitillu pillugit minnerpaamik ukiumoortumik nalunaarusiortarput Naalakkersuisuniillu qinnuigineqarnermikkut aningaasaqarnermut tunngasunik pingaarutilinnik siunnersuisinnaallutik.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit siulittaasoqarfeqarput 6-nik ilaasortalinnik, taakkulu Naalakkersuisunit toqqagaasarput. Tamatuma saniatigut siunnersoqatigiit 14-it tikillugit ilaasortaasuutitaqrpoq, taakkulu Aningaasaqarnermut Siunnersoqatigiit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 10, 24. juli 2019-imeersoq naapertorlugit toqqarneqarput. Siunnersuisoqatigiit allattoqarnerat Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit isumagineqarpoq.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik akileraarutitik, akitsuutitik akiliisitsiniarnermillu ingerlatsinermut kiisalu pingitsoorani soraarnerussutisianut akisussaasuvoq.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA) tassaavoq namminersorlutik oqartussat allaffissornikkut ataatsimoortumik immikkoortua. Pisortat susassaqrifianni isumaqtigiisutitik isumaqtiginniniarnermut, akissarsitsinermut namminersorlutillu oqartussani atorfeqartunut tunngatillugu sulisunut attuumassuteqartunik suliassanik allanik ASA isumaginnittuvoq. Allaffissornikkut suliassanik ataatsimoorussanik arlalinnik ASA isumaginnittuvoq, tassunga ilanngullugit namminersorlutik oqartussat nutserisoqrifiat, illunik ingerlatsineq sullissinerlu, namminersorlutik oqartussani atorfeqartunut inissiamut innersuussinerit, ataatsimoorluni pisiniarnerit, suliffeqarfiup iluani kukkunersuineq kiisalu aningaasaqarnikkut aqutsineq Nunattalu Karsiata naatsorsuutaanik naatsorsuusiortarnerneq.

1 PFM-reform Action Plan-imi Pisortani Aningaasaqarnermut Aqutsisummi Iliuusissatut Pilersaarut pineqarpoq. Taaguusersuummi tuluit naalisagaat pineqartoq tassaavoq: Public Financial Management.

Naatsorsueqqissaartarfik

Naatsorsueqqissaartarfik Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik kisitsisitigut paasissutissiinermi qitiusumik oqartussaavoq. Naatsorsueqqissaartarfiup inuiaqatigiit tungaasigut ineriartornerup misissoqqissaar-nissaanut, naalakkersuinikkut aqutsinermilu aalajangiinernut kiisalu pilersaarusionermut tunngavigine-qartartut qulakkeerneqarnissaat anguniagarai. Naatsorsueqqissaartarfiup pingaarnertigut akisussaaffigi-neqarnera siulersuisunit isumagineqarpoq, taakkulu inuiaqatigiinni pissutsinik ilisimasaqartunik tallimanik ilaasortaqarput. Kisitsisitigut paasissutissiineq pillugu inatsit naapertorlugu siulersuisut suliffeqarfiup ingerlatsinera pillugu ukiumut ataasiarlutik Naalakkersuisunut nalunaaruteqartarput. Nalunaarut Naatsor-sueqqissaartarfiup nittartagaatigut tamanut saqqummiunneqassaaq.

Sulisut amerlassusaat

Ukiup naanerani sulisut imatut amerlassuseqarsimapput:

Naalakkersuisoqarfik: Sulisut 28-t.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik: Sulisut 117-it qimmillu arfineq-marluk

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik: Sulisut 102

Naatsorsueqqissaartarfik: Sulisut 15-it

Anguniakkanik naammassisaqarnermik naliliineq

2023-mi naalakkersuisoqarfiup tassanilu aqutsisoqarfiit anguniakkat arlallit naammassiniarlugit nakkuti-gisimavai. Anguniakkat taakku tullinnguuttumi allattorsimapput.

Naalakkersuisoqarfik Suliniutinik ukuninga annerusunik pingaarnerusumik suliaqarsimavoq:

- Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2023-p suliarineqarnera, taannalu Inatsisartut 2023-mi upernaakkut ataatsimiinneranni tamanut saqqummiunneqarpoq.
- 2024-mut aningaasanut inatsisiliorneq 2022-mullu ilassutitut aningaasaliissutitut inatsisiliorneq.
- Aningaasanut inatsimmik Inatsisartut suliarinninnerannut atatillugu 2024-mut aningaasanut inatsisip Inatsisartuni suliarinera.
- Attassisinnaanermut siuariartortitsinissamullu pilersaarut II-p suliarinera
- Nuna tamakkerlugu 2023-mi pilersaarusionerq pillugu nassuiaatip suliarinera
- Inuussutissarsionermi tapiissutit misissoqqissaarlugit sulineq
- Norgep avannaani najugaqarnerup inuussutissarsiuutinillu ingerlatsinerup attanneqarnissaannut aningaasatigut kajumissaatit pillugit misissueqqissaarneq
- Kalaallit Nunaata EU-mik suleqateqarnerata ilaattut namminersorlutik oqartussat PFM-imut tunngatil-lugu iliussissatut pilersaarutaanik suliaqarneq
- Kalaallit Nunaata EU-mik suleqatigiissutaasa ilaattut "mingutsitsinnngitsumik ineriartortitsineq" pillugu isumaqatigiissutissap ataqatigiissaarneqarnera.
- Inatsisilioriaatsinik inerisaaneq, attassiinnarneq nutarterinerlu
- Attanneqarsinnaasumik ingerlatsinerup malittarisassamik inerisaaneq, attassineq nutarterinerlu
- Isertitanit akileraarutit pillugit Inatsisip allangortinneqarnissaa pillugu inatsisissatut siunnersuusi-or-neq
- Eqqusuinermi akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuusi-or-neq.
- Aningaasaqarnikkut inatsisit allangortinnerinik akuersinissaq pillugu aalajangiiffigisassatut arlalinnik siunnersuusi-or-neq.
- Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinnissaanut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutinik suliaqarneq.
- Annissuinerup akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuusi-or-neq.
- Imerusaatinik nunatsinni tunisassiarineqartunik akitsuusersuisarneq pillugu Inatsisartut Inatsisaata

allangortinneqarnissaa pillugu inatsisartut inatsisissaanut siunnersuusiorneq.

- Umiarsualivinnut akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisissaanut siunnersuusiorneq.
- Kommunit Kalaallit Nunaanilu Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaata allangortinnissaanut siunnersuutininik suliaqarneq.
- Naligiissitaanermut assigiinngisitsinnginnissarlugu pillugit Inatsisartut inatsisissaata allangortinnissaanut siunnersuutininik suliaqarneq.
- Kalaallit Nunaanni whistleblowerit illersorneqarnissaat pillugit Inatsisartut inatsisissaata allangortinnissaanut siunnersuutininik suliaqarneq.
- Pilersaarusiorneq aamma nunaminertat atorpeqartarnerat pillugit Inatsisartut inatsisissaata allangortinneqarnissaanut siunnersuutininik suliaqarneq.
- Peqqinnissaq pillugu Ataatsimiititaliarsuarmut tunngatillugu misissueqqaarnerit annertuut allattoqarnikkullu sullinneqarneq.
- Kalaallit Nunaata UK-llu akornanni killeqanngitsumik niueqatigiinnissamut isumaqatigiissutinngorsinnaasumut isumaqatigiinniarnernut peqataaneq.
- Kalaallit Nunaata Ruslandillu, Norgep Savalimmiullu akornanni nunat marluk pisassiissutinik paarlaasseqatigiinnissamut isumaqatigiissutinik isumaqatiginninniarnerni peqataaneq.
- NunaGIS.gl, nunap assinginik toqqorsiviullunilu paasissutissaasiup nutaap ineriartortinnera tamanullu saqqummiunnera.
- Nuna tamakkerlugu nunap sananeqaataata 3D-nngorlugu ineriartortinnissaa tamanullu saqqummiunnessaa.
- Piujuartitsisumik ineriartortitsinissamut iliuusissatut pilersaarutissap ataqatigiissaarnera.
- Isumaqatigiissutinut isumalioqatigiissitap kaammattuutaasa atuutsilersinnissaat

Naalakkersuisoqarfiup missingersuutit eqqortissimavai.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik

Akilerartarnermi akitsuusiisarnermillu suliassat Namminersorlutik Oqartussat akilerartarnermut akitsuusiisarnermullu inatsisaannik tunngaveqartut Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup isumagisarai. Tassunga Soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinermut peqataasussaatitaaneq pillugu inatsisit ilaassaaq. Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik tassaavoq pisortani akiitsut akilersinniartarnerannut tunngatillugu qitiusumik oqartussaaffeqarfik.

Aqutsisoqarfiup missingersuutit eqqortissimavai.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup malittarisassat politikkillu atuuttut naapertorlugit allaffissornikkut ingerlatsinermi suliassat isumagisarai. Nakorsanut, ilinniagartuunut, konstruktørinut, sulineri aqutsisinut maskinmesterinullu isumaqatigiissutissat ASA-mit 2023-mi naammassineqarput. Isumaqatigiissutinut isumalioqatigiissitap pisariillisaanissamut innersuussutai isumaqatiginniarnerni tamani isiginiarneqartarsimapput.

Siunissami sukkanerusunik sullissisalernissaq siunertarlugu suleriaatsit digitaliserernissaat tamakkiisumik isiginiarneqarsimavoq.

Aqutsisoqarfiup missingersuutit eqqortissimavai.

Naatsorsueqqissaartarfik

Naatsorsueqqissaartarfik kisitsisitigut paasissutissiisarneq pillugu inatsit naapertorlugu immikkut ukiumut nalunaarusiortarpoq:

§ 6. Siulersuisut pisortat kisitsisitigut paasissutissaataasa ataqatigiissaarneqarnissaanut siunnersuusiussapput kiisalu Naatsorsueqqissaartarfiup siunertamut aalajangersakkat naapertorlugit sulinera nakkutigissallugu.

Imm. 2. Siulersuisut Naatsorsueqqissaartarfiup suliniuteqarfissamisut siumut pilersaarui-

taannik kiisalu ukiumut pilersaarutaanik akuersisassapput.

Imm. 3. Siulersuisut suliffeqarfiup ingerlatsinera pillugit ukiumoortumik naalakkersuisunut nalunaaruteqartassapput.

Imm. 4. Siulersuisut siunnersuisartussanik ataatsimiititaliorsinnaapput.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq Naatsorsueqqissaartarfiup nittartagaanut inissinneqartarpoq.

Immikkoortortap missingersuutini eqqortissimavai.

NAALAGAAFFINNGORNISSAMUT NUNANULLU ALLANUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Naalakkersuisoqarfik Naalakkersuisut nunanut allanut politikkiannik isumaginnittarpoq aamma nunanut allanut sillimaniarnikkullu politikikkut pissutsinik kiisalu nalinginnaasumik nunani tamalaani pissutsinik Naalakkersuisunut naalakkersuisoqarfinnullu allanut siunnersuisarluni. Naalakkersuisoqarfik aamma nunani tamalaani ingerlataqartunik attaveqarnermut akisussaavoq imaluunniit akisussaqaataavoq.

Pingaarnertut suliassat

Nunanut allanut politikkeqarnermi Kalaallit Nunaannut aamma Issittumut nunat allat soqutiginninnerat Kalaallit Nunaata kalaallillu inuussutissarsiortuisa politikikkut aningaasarsiornikkullu periarfissaasa allannngortinnerisigut qulakkeerneqassaaq. Aningaasaqarnermut imminut napatittumut tunngatillugu suliagarnermi ilaatigut niuernermet aammalu nunanik allanik aningaasaqarnikkut suleqateqarnermut nalinginnaasumik sinaakkutitigut piumasaqaatinik Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik sammisaqarpoq. Tamatumani saniatigut nunani tamalaani isumaqatigiissutit assigiinngitsut ataanni pingaartumik inuit pisinnaatitaaffiit tunngasuni nunap pisussaaffii naapertorlugit Kalaallit Nunaata nalunaarusiortarnissamut assigiinngitsunik pisussaaffilernerata isumaginissaanut imaluunniit peqataaneranut Naalakkersuisoqarfik akisussaavoq.

Anguniakkanik naamassinninneq

Nunanut allanut immikkoortortaq

Ruslandip Ukrainemut saassussilluni sorsulernerata kingunerisaanik Issittumi Siunnersuisoqatigiinni sulineq annikillineqarpoq taamaakkaluartoq issittumi suliassat amerlasimaqaat. Issittumi Siunnersuisoqatigiinni suliart pillugit assigiisumik isumallit akornanni amerlasuunik isumaliuutersuuteqarlunilu eqqartuisoqarpoq – eqqartuinerit Kalaallit Nunaannit Kunngaqarfik nunallu allat peqatigalugit peqataaffineqartut. Taamatutaaq 2025-2027-mi Issittumi Siunnersuisoqatigiinni Kunngaqarfiup Danmarkip siulittaasunnngornissaanut, tassunga ilanngullugit inissisimaffissat, tassunga ilanngullugu Issittumi Ambassadorimut tunngasut, siulittaasuunerup imarisai aamma Kunngaqarfimmi nunat pingasut akornanni akisussaaffiit agguataarnissaat allallu siulittaasunnngornissamut tunngasut piareersaatigineqarput. Pingaartumik issittoq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaat ataatsimeersuarnermut peqataanissaa Issittumi avataaniillu annertuumik ujartorneqartarpoq. Kalaallit isumaat naleqartinneqarput suliassaqarfinnilu assigiinngitsuni nunat tamalaat politikikkut oqallinnerinut assigiinngitsunut sunniuteqartarlutik.

Isumaqatigiissutigineqartunut; Issittumi piginnaasanik annertusaanissamut isumaqatigiissutip atuutilersinnissaanut tunngaviit pillugit 1,5 mia. DKK-nik isumaqatigiissummut, kiisalu illersornissaq pillugu isumaqatigiissutissami peqataasitsinissaq pillugu isumaqatigiissuteqarnermut tunngatillugu 2024-mi illersornissaq pillugu isumaqatigiissutissamik piareersarnissaq annertuumik qitiutinneqarsimavoq.

NATO-p Bruxellesimi qullersaqarfiani Danmarkip Aalajangersimasumik Aallartitaqarfiani, DANATO-mi, suliisumik ikorsiiinissamik suliaq piviusunnngortinneqarpoq. Sulisoq ilaatigut NATO-mi Avannaa Ungasissaq pillugu maannakkut suliaqarpoq. NATO-mi nunat ilaasortaasut akornanni maluginiarneqarsimavoq Kalaallit Nunaannit ikorfartuineq isumagineqartoq. Naalakkersuisoqarfiup NATO-mi suleqatigiinnermut maanna qanillattorsinnaanerata saniatigut ikorfartuinerup malitsigisaanik Kalaallit Nunaata sillimaniarnermut politikikkut nunat assigiisumik isumallit inissisimaffianni inissisimaneranik nunarsuarmioqatigut paasitinneqarput.

Nunarsuarmi sillimaniarnermut politikikkut pissutsit suliassaqarnerulersitsisimapput tamanna aamma Naalakkersuisoqarfiup suliaqarnerulerneratigut ersersimavoq.

Kalaallit Nunaata Beijingimi Sinniisoqarfini 2021-mi ammarpaq, Covid-19-imilli nunarsuaq tamakkerlugu tuniluuttoqarneratigut sinniisoqarfik pisortatigoortumik ammaanersiorneqarsimanngilaq. Taamaattumik taanna 2023-mut kinguartinneqarpoq ammaanersiornerlu Kalaallit Nunaannit aallartitanit Naalagaaffinngornissamut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq peqatigalugu ingerlanneqarluni. Tassungattaq atavillugu niuernermet nunanullu allanut tunngasunut Kinamiut ministeriisa tullersortaata ataatsimeeqatigineqarput, takornariaqarnikkut nittarsaasoqarpoq aalisarnermillu suliffissuaqarnerput siuarsarneqarpoq Qingdaoimilu aalisarnermut tunngasunik nittarsaassisoqarluni.

Joint Committeemi USA-mik sakkutuujunngitsunut tunngasunik suleqateqarnerup unillatsiarneraniit maanna

aallarteqqissimavoq. Suleqatigiit maanna peqqinnissamut silallu pissusaanut tunngasut suleqatigiinnermut ilanngutissallugit isumaqatigiissimapput. Joint-Committeemi 2023-mi Kujataani ataatsimiinnermi ilaatigut takornariaqarnek sammineqarpoq, matumani Alaskami ingerlataqartunit ajornartorsiutit umiarsuarmik takornariaqarnermut tunngasut saqqummiunneqarlutik. Danmarkip/Kalaallit Nunaata aamma USA-p akornanni illersornissaq isumannaallisaanerlu pillugit politikimik oqalliffik, Permanent Committee 2023-mi Nuummi ataatsimiippoq. Matumani ilaatigut Pituffimmi pissutsit eqqartorneqarput. 2024-mi ataatsimiinnissap tullia USA-mi ingerlanneqarumaarpoq.

Naalagaaffingornissamut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoqarfimmit peqataasoqarpoq tassungalu atatilugu naalakkersuisoqarfik Thule Air Basep atini Pituffik Space Basemik taarsermagu peqataalluni.

Kalaallit Nunaat EU-mi ilaasortat nunasiaataasimasut suleqatigiiffianni, OCTA-mi (Overseas Countries and Territories Association) siulersuisuusimavoq, siulersuisuuffillu 2024-mi tunniunneqaqqissaq. Tuluit Nunaata Brexitip kingunerisaanik OCTA-mi ilaasortaajunnaartariaqarsimanera pissutigalugu suleqatigiiffik piffissami ilungersunartorsiorfimiippoq. EU-p Kalaallit Nunaanni allaffimmik pilersitsinissaanut killissaliussanik suliaqarnek EU naalagaaffillu suleqatigalugit ingerlavoq.

Islandimik suleqateqarnermi pingaartumik Suleqatigiinnissamik Nalunaarummik (Declaration of Cooperation), Naalakkersuisut Siulittaasuanit Islandillu statsministerianit 2022-mi atsiorneqartumik malitseqartitsinissaq ulapputigineqarsimavoq.

Tamatuma saniatigut Nunat Avannarliit aamma Nunat Avannarliit Killiit suleqatigiinnerat Islandimi sinniisqarfimmut initusimavoq.

Ukiup ingerlanerani Kalaallit Nunaata Nunat Avannarliit suleqatigiinnerannut atassuteqarneranik eqqartuinerit initusimapput, aamma Kalaallit Nunaata Nunanut Avannarlernut atassuteqarnera pillugu ukiuni aggersuni nalilersuinerit aallartinneqassapput.

UK-mik killilersugaanngitsumik niueqatigiinnissamut isumaqatigiissummut isumaqatiginninniarnerit ajornakusoortuupput, ukiup ingerlanerani initusimallutik 2024-milu nangeqqinnissaat naatsorsuutigineqarlutik.

Kalaallit Nunaata Nunanut Allanut, Sillimaniarnermut Illersornissamullu Politikikkut Periusissiaa suli suliarineqarpoq. Partiit isumasioqatigineqarlutillu tusarniaaffigineqarput, taakkualu periusissiamut missingiummut ilanngussaqaarsimallutik. Ilanngussaasa taakku ilanngunnissaat suliarineqarput 2024-llu affaani siullermi naammassineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Kalaallit Nunaat arlalinnik sinniisqarfeqalerneratigut Nuummi nunani aallani aallartitaqarnikkut sullissivimmi suliassat taamaallaat Bruxellesimi sinniisqarfeqarnermut sanilliullugit annertuserujussuurtut malunnarpoq.

Taamatuttaaq nunarsuarmi pissutsit ajornakusoornuleralluttuinnarput Kalaallillu Nunaata nunanut tamalaanut tunngasunut peqataanerulerneratigut, naalakkersuisoqarfiit allat nunani allani aallartitaqarnikkut sullissivimmit ikiorneqarnissamik siunnersuinissaanillu pisariaqartitsinerulersinnaapput. Tamanna aamma politikikkut inissisimaffik eqqarsaatigalugu isigineqassaaq: "Uagut peqataatinnata uagut pilluta eqqartuisoqassanngilaq".

Kalaallit Nunaata EU-mi Bruxellesimi Aallartitaqarfia

Aningaasanik 2021 - 2027-mi EU-p missingersuuteqarfisaani Kalaallit Nunaannut tunniunneqartunik atugassanngortitsineri aamma ilinniartitaanermi mingutsitsinngitsumillu ineriartornissamut suliassaqarfinni pilersaarutit pillugit allakkianik allaaserinninnermi mingutsitsinngitsumik ineriartornissamut suliassaqarfiit suleqataaffigilikkat immikkut isiginiarneqarsimapput. Kalaallit Nunaata ukiut arfineq-marluk missingersuuteqarfisut ingerlaneranni 1,7 mia. kr.-t missaanniittut tigussavai.

Kalaallit Nunaata Sinniisqarfiata Europa-Kommissioni suleqatigalugu februaarimi ukiumoortumik EU-mi Issittoq pillugu Oqalliffik Nuummi siullermeertumik ingerlanneqartoq aqqqissuuppaat. Taanna tassaavoq EU-p ukiumoortumik Issittoq pillugu ataatsimeersuartitsinera.

EU-p Nuummi allaffimmik pilersitsinissaanut atatillugu akisussaasuunissamut isumaqatigiissummik isumaqatiginninniarnek ukiup ingerlanerani aamma suliarineqarsimavoq inaarutaasumillu isumaqatigiissut 2024-p aallartinnerani isumaqatigiissutigineqassanngatinneqarpoq.

Kalaallit Nunaat OLT-t kattuffianni 2023-mi siulittaasuvoq kattuffimmi siulersuisuni ilaasortaalluni. Tamatuma kingunerisaanik Kalaallit Nunaata OLT-t akornanni suliat amerlasuut aquttussaavai ataatsimiinnerillu aqqqissuuttarlugit.

Washington D.C.-mi Sinnisoqarfik

Sinnisoqarfiup Kalaallit Nunaata, USA-p Canadallu akornanni suliassaqarfinni arlalinni nunat marluk attaveqatigiinnerisa ineriartortinnissaat kiisalu sinnisuuffiginissaa, illersornissaa suliassaqarfitsinnilu kiisalu illersornissamut politikikkut USA-mik suleqateqarnermi kalaallit soqutigisaasa nittarsaannissaat pingaarnertut suliassarai. Kingullertut taaneqartumi danskit naalagaaffimmi oqartussaasui peqatigalugit.

Kalaallit Nunaanni Amerikamiut sakkutuuisa najuunnerat tunngavigalugu ukiuni kingullerni USA-p Kalaallillu Nunaata akornanni isumaqatigiissuteqartoqarsimavoq isumaqatigiissutinillu atsiortoqarsimalluni kiisalu niuernermit, aningaasaqarnermit, aatsitassanut, takornariaqarnermit ilinniartitaanermullu tunngatillugu siunissami suleqatigiinnissaq pilersinneqarsimalluni. Tassunga atatillugu Sinnisoqarfik Joint Committeemi peqataavoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaata USA-llu akornanni sakkutuujungitsunut tunngasunik toqqaannartumik suleqatigiinneq kiisalu Permanent Committeemi illersornissamut tunngasunik suleqatigiinneq isiginiarneqarput.

Ilaatigut niuernerq, attaveqaasersuutit, ilinniartitaaneq, ilisimatusarneq, aatsitassat qitiutillugit USA-mi Canadamilu ataatsimeersuarnerit pisullu allat ingerlaavartumik peqataaffigineqartarput, matumani ukiu-moortumik pisartut soorlu Anchorage-imi Arctic Encounters, Torontomi Arctic360, Torontomi aatsitassat pillugit nittarsaassineq PDAC kiisalu Amerikami Avannarlerni Bostonimi Seafood Expo immikkut eqqaaneqarsinnaallutik. Sinnisoqarfiuttaaq pisut Kalaallit Nunaannik immikkut nittarsaassisunik, tassunga ilanngullugu kulturimut tunngasunik, soorlu kalaallit filmiliaannik nipilersuusaaannillu nittarsaassisunik aqqissuussisarpoq. 2023-mi Savalimmiut Islandilu peqatigalugit nunat avannarliit killiit sammisaqartitsippit, tassani aalisakkanik tunisassiat, immiaaqqat puilasullu ernga sammineqarput, oqallitsitsisoqarpoq kiisalu piviusulersaarut "Twice Colonized" takutinneqarluni.

2023-mi taamanikkut Nunanut Allanut, Inuussutissarsiornermit Niuernermullu Naalakkersuisoq, Vivian Motzfeldt, Nunalerinnermit, Imminut Pilersornermit, Nukissitunut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq, Kalistat Lund, taamanikkut Ineqarnermit Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoq, Erik Jensen, kiisalu Inatsisartut Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaa USA-mut Canadamullu tikeraarput, politikerinik, atorfilittanik isummersuisinik qaffasissumik inissisimasunik naapeqateqarsimallutik.

Kalaallit Nunaata Reykjavikimi Sinnisoqarfia

Kalaallit Nunaata Sinnisoqarfiata Islandimi nunanut allanut ministereqarfimmik suleqateqarnermini suleqatigiinnissamut nalunaarummut (Declaration of Cooperation), Naalakkersuisut Siulittaasuata Islandillu statsministeriata 2022-mi oktobarimi atsiugaannut atuutilersitsinissamik pilersaarummut missingersuusiorinissaq qitiutissimavaa.

Islandip Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivinut 2023-mi siulittaasuunera Nunallu Avannarliit Killiinni siulersuisuunera Sinnisoqarfimmut suliassaqarnerulernermik, ataatsimiinnissanut piareersartarnermik Naalakkersuisunillu peqateqarnermik kinguneqartarsimavoq. Sinnisoqarfimmi pisortaq Naalakkersuisoq Vivian Motzfeldt nunani avannarlerni ministerit suleqatigiit ataatsimiinneranni 31. maj - 2. junimi saqqummiussivoq.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Múte B. Egede Nunani Avannarlerni Statsministerit ataatsimiinneranni (N8) 26. junimi Vestmannaøerne-mi ingerlanneqartumi Canadallu statsministerianit peqataaffigineqartumi peqataavoq. Nunat Avannarliit Killiit 29.-30. augustimi Reykjavikimi ataatsimiinneranni Naalakkersuisoq Vivian Motzfeldt nunani avannarlerni killerni nunanut allanut ministerinik allanik maannakkut pissutsit pillugit oqallinnermi peqataavoq. Reykjavikimi nunani avannarlerni killerni nunanut allanut ministerit peqataanagerat ataatsimiinnissanik arlalinnik kinguneqarpoq. Tamatuma saniatigut Vivian Motzfeldtip Nunat Avannarliit Suleqatigiinnerannut Ministeriunermini Islandimi suleqatini Guðmundur Ingi Guðbrandsson naapisimavaa. Naalakkersuisut nunat avannarliit ataatsimiinnerinut aamma nunat marluk nunallu pingasut akornanni suleqatigisanik ataatsimiinnerni peqataanagerat, Kalaallit Nunaata ataatsimiinnerni nunanut avannarlernut issittumiittunullu tamanut kiisalu suliassaqarfinnut tamanut tunngasuni naligiissumik peqataatinneqartariaqarneranik oqariartuuteqarnissamut pingaaruteqarsimapput.

Ukioq mannattaq Sinnisoqarfiup Naalakkersuisut Arctic Circle Assemblymi (ACA) ukiumoortumik ingerlanneqartartumi oktobarimilu ingerlanneqartumi peqataanissaasa piareersarneranut ataqatigiissarneranullu nukippasuit atorsimavai. ACA-p ammarneqarnera sioqquutilaarlugu Sinnisoqarfik nalliuttorsiutaasunik atsiqatigiissitsivoq, matumani Naalakkersuisoq Kalistat Lund Píkialasorsuaq pillugu isumaqatigiissummik Canadami suleqatiminik atsiqateqarpoq.

Sinnisoqarfiup novemberimi Inatsisartut Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaa Island-

imut tikeraarmat ikiorpaa, ilaatigut ataatsimiititaliaq Islandimi issittoq pillugu ambassadørimik, Islandip nuna tamakkerlugu sillimaniarnermut siunnersuisoqatigiiviniq Islandillu inatsisartuinik nunanut allanut tunngasunik nunallu avannarliit pillugit suliaasaqarfinnut akisussaasunik naapeqateqarsinnaasimalluni. Taamatuttaaq sinniisoqarfiup ataatsimiititaliaq Keflavik Air Basemut paasisassarsiorluni tikeraarmat ilagivaa.

Kalaallit Nunaata Islandillu akornanni illugiimmik pitsaasumik soqutiginninneq 2023-mi innuttaasut amerlanerusut tikeraarnerannik saaffiginninnerannillu aamma kinguneqarsimavoq. Tamatuma saniatigut Sinniisoqarfiup maluginiarpaa kalaallit innuttaasut Islandimut angalaarnerminni feeriarnerminniluunniit ikior-tariaqarlutik saaffiginnittartut amerlaneruleriartortut. Aammali Kulusuup Ittoqqortoormiillu akornanni angalanerit aamma nunatta kitaata kangiatalu sineriaasa akornanni angalanerit pillugit. Innuttaasut Kalaallit Nunaata avataaniittut ikiorsernissaannut pisortanit ikiorsiisutit pillugit kalaallit inatsisaat tunngaviliinngilaq. Taamaattumik Sinniisoqarfik oqartussaasut piginnaatitaasut suleqatigalugit konsuleqarfimmi suliasat taama ittut pisariitsumik aqqiissuteqarfiginiarnissaannut piffissamik atuisariaqarpoq.

Beijingimi Sinniisoqarfik

Kalaallit Nunaata Beijingimi Sinniisoqarfia Kinami Covid-19 pissutigalugu matooraanerit pissutigalugit aallartinniarnera ajornakusoorsimavoq. 2023-mi januaarimi Kinami naalakkersuisut aalajangerput killilersuinerit Covid-19-imut tunngasut tamarmik atorunnaarsinneqassasut kingornalu inuiaqatigiinni matusisoqarsimangilaq.

Taamaattumik ukioq 2023 ulapiffiusimallunilu pitsaasuusimavoq. Sinniisoqarfimmi pisortaq Singaporemut, Sydkoreamut Japanimullu pisortatigoortumik aallartinneqarnissaa akuerineqarsimavoq, taamaallunilu nunani taakkunani sinniisoqarfiup Naalakkersuisut aamma sinniisuffigissallugit. Nunat taakku pingasut Kinap saniatigut Issittumi Siunnersuisoqatigiinni aamma naalagaaffittut nakkutilliisuupput, taamaattumillu Asiami Asiamiillu Issittoq pillugu suleqatigiinnerup isiginiarneqartarnera pissusissamisoorpoq.

Kina Kalaallit Nunaata aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik avammut Asiami niuerneranut pingaarnerpaavoq annerpaallunilu. Taamatuttaaq Japan tunitsiviuvoq pingaarutilik.

Nunani avannarlerni ambassadørit sinniisoqarfiillu peqatigalugit Kalaallit Nunaannit filmiliat naatsut marluk *"Voices from Ummannaq"* aamma *"Aasivissuit"* Nordic Cinema Art Weekimi 2023-mi Beijingimi danskit kulturip illorsuaanni saqqummiussinissaat aqqiissuunneqarsimavoq.

Naalagaaffingornissamut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq sinniisoqarfiup pisortatigoortumik politikikkut ammaanersiornera, pisortatigoortumik tikeraanit, naalakkersuinikkut sinniisunit kiisalu aalisarnermik takornariaqarnermillu inuussutissarsiorinnikkut suleqatigisanit 160-it missaanniittunit ornigarneqarluartoq 23. oktober 2023-mi naammassivaat. Nunanut allanut ministerip tullersortaata Deng Li-p pisortatigoortumik ataatsimeeqatiginerata saniatigut Naalakkersuisoq Kinami niuernerimut ministereqarfimmit ministerip tullersortaani siullermeertumik naapeqateqarpoq. Ataatsimiinnermik taama qaffasitsigisumik sionatigut aqqiissuussisoqarsinnaanikuunngilaq. Matumani Naalagaaffingornissamut Nunanullu Allanut Naalakkersuisup niuernerimullu ministerip tullersortaata Ling Ji-p akornanni isumaqatigiissutigineqarpoq Kinap Kalaallillu Nunaata akornanni niuernerimik suleqatigiinneq pitsanngorsarneqassasoq, taamaattumik misissueqqaarnissaq pillugu misissuinerit 2024-p ingerlanerani aallartinneqassapput. Tamanna tassaasaaq Kinap – Kalaallit Nunaatalu akornanni inaarutaasumik FTA Free Trade Agreement/killeqanngitsumik niueqatigiinnissamut isumaqatigiissuteqarnissamut alloriarneq siulleq.

Naalagaaffingornissamut Nunanullu Allanut Naalakkersuisup politikikkut ataatsimiinnerata saniatigut Beijingimi aamma Guangzhoumi Shanghaimilu generalkonsuleqarfinni takornariaqarneq pillugu ataatsimeersuarnerit ornigarluarneqartartut aqqiissuunneqarput. Pingaartumik Air Greenland aamma Visit Greenland 2024-mi Kiinamiut sulii amerlanerusunik pilerisaariarluni takornariaqarinnikkut periarfissanik nittarsaassipput.

Naalakkersuisup Kinami 2023-mi pisortatigoortumik tikeraarnera Qingdao-mi nunarsuarimi aalisarneq pillugu nittarsaassinerup annersaanni China Fisheries & Seafood Expomi peqataanermik naggaserneqarpoq, matumani Royal Greenlandip tuniniaavia Polar Seafoodillu najukkami suleqatigisai atuisuulu alakkarneqarput.

Taamatuttaaq aalisakkeriviit ilaatigut kalaallit tunisassiaannik Kinami niuerfimmum avammulluunniit niuerutigineqartussanut piareersaaffiusut pulaarneqarnissaat aqqiissuunneqarpoq. Royal Greenland aamma Polar Seafood suleqatigalugit inuussutissarsiorfimmum pulaarneq ilasseqatigiinnermik angisuumik iluatsittumillu naammassineqarpoq.

ISUMAGINNINNERMUT, ILAQUTARIINNUT, SULIFFEQARNERMUT NUNAMULLU NAMMINERMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Pingaarnertut suliassat

Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik april 2021-mi naalakkersuisoqatigiittussat akuerineqarnerini pilersinneqarpoq. Kingornalu oqartussaaffinnik 1. januar 2022-miit atuutilersumik allannguisoqarneratigit Isumaginninnermik Nakkutilliisut Nunamullu namminermut suliassaqaqfimmil suliassat ilanngunneqarput. Tamatuma saniatigit Ilaqutariinnut Suliassaqaqfimmil oqartussaaffik UKA2023-mi naalakkersuisoqarfimmil nuunneqarpoq. Oqartussaaffimillil allanngui neq aningaasaliissutigit aatsaat 1. januar 2024-mi atuutilerpoq. Naalakkersuisoqarfiup suliassat AI 2023-mi aamma IA 2023-mi kiisalu naalakkersuisoqatigiinnissamik isumaqatigiissummi suliffeqarnermut suliassaqaqfimmil aamma inersimasunut atugarliortunut isumaginninnermut suliassaqaqfimmil suliassat taaneqartut isumagisarai. Tassaniipputtaaq suliassat isumaginninnikkut inatsiseqarnermut, periusissiornermut, isumaginninnikkut ikiorsiissutinut² utoqqaallu illersuisoqarfiannut tunngasut. 2023-mi naalakkersuisoqarfimmil ukiumut suliffiusussat 32-t missaanniittut ator neqarput.

Naalakkersuisoqarfimmil amerlassutsigit anguniagassanik pilersitsisoqarsimangilaq.

Inatsisit nutaat

Departementet har i 2023 arbejdet på bl.a. følgende lovforslag, som har været fremlagt på samlingerne:

- Utoqqalinersiaqar neq pillugu Inatsisartut inatsisaata aamma siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneri pillugit Inatsisartut inatsisaat
(Utoqqalinersiaqartunut utoqqalinersiat toqqammavusut qaffanneqarneri, utoqqalinersiat qaffasinnerpaat qaffanneqarneri aamma ilanngaassinnginnermi aningaasat tigummiinnagassat qaffanneqarneri)
- Inissiani attartortittakkani ineqarnermut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaannik allanngui neq pillugu Inatsisartut inatsisaat
(Utoqqalinersialinnut siusinaartumillu pensionisialinnut ilanngaati naatsorsuiner mi tunngaviusussap qaffannerat)
- Meeqqanut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaannik, utoqqalinersiat pillugit Inatsisartut inatsisaannik, siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaannik, atuartunut tapiisar neq pillugu Inatsisartut inatsisaannik aamma ilinniagaqarner siutit pillugit Inatsisartut inatsisaannik allanngui nerit pillugit Inatsisartut inatsisaat
(Akissarsiakinnernik eqimattanut meeqqanut tapiissutinik aamma meeqqanut tapinik kiisalu ilassutitut tapinik ataatsimuulersitsineq)
- Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaata aamma suliffissarsiortunut ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneri pillugit Inatsisartut inatsisaat
(Atortuulersitsiner mut ulluinik aamma ikaarsaarner mi aalajangersakkanik allanngui neq)
- Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisunit taparser neqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut: Uunga siunnersuut Nunani allamiut pillugit inatsimmik allanngui neq pillugu inatsisinik assigiinngitsunik aamma Schengen-imi isumaqatigiissutip Danmark-imit ilannguffigineqarnera pillugu inatsimmik allanngui neq pillugu inatsisinik assigiinngitsunik Kalaallit Nunaannut atuutilersitsineq pillugu peqqussut
- Utoqqalinersiaqar neq pillugu Inatsisartut inatsisaata aamma siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneri pillugit Inatsisartut inatsisaat
(Utoqqalinersialinnut siusinaartumillu pensionisialinnut pensioninik naatsorsuiner mi pilersuisussaaqatigiinnerup atorunnaarsinneqarnera)

2 Pisortanit ikiorsiissutit, siusinaartumik pensionit, suliffissarsiortunut ikiorsiissutit (siornatigit suliffeerunnermut ikiorsiissutit), erniner mi ullormusiat, utoqqalinersiat il.il.

- Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaannik allanngineq pillugu Inatsisartut inatsisaat
(Qaagugukkulluunniit tamanut ammasumik suliffinnut nittartakkami il.il. suliffissarsiortutut nalunaarsortinneq)

Naalackersuisoqarfimmi immikkut suliaqarneq

Nalinginnaasumik ingerlatsinerup isumaginerata saniatigut Naalackersuisoqarfiup AI2023-mik kiisalu naalackersuinikkut kissaatnik suliniutinillu malitseqartitsinermi tullinnguuttut immikkut ittumik suliarisimavai:

- Utoqqarnut periusissaq

Naalackersuisoqarfiup utoqqarnut periusissaq suliaralugu aallartissimavaa, taannalu utoqqarnut suliasaqarfimmut tamanut isiginnilluni pilersaarusiornissamik qulakkeerinnissaaq. Utoqqarnut periusissiaq 2023-p aallartinnerani tamanut saqqummiunneqarpoq tassanilu tassanilu peqqissutsimut, paaqqutarinninnermut isumassuinernullu, ineqarnikkut pissutsinut aamma utoqqaat aningaasaqarnerinut periarfissaannullu tunngatillugu utoqqarnut tunngasut sammineqarput. 2023-mi naalackersuisoqarfik periusissiami suliniutinik marlunnik suliaqarsimavoq; soraarnerusutisianik aaqqissuusseqqinneq aamma utoqqarnut inatsisissatut siunnersuut. Soraarnerusutisianik aaqqissuusinnermi siunertaq Attassisinnaanermut ineriartortitsinissamullu pilersaarut 2-mi erseqqissarneqarlunilu allagaatigineqarpoq. 2024-mi pensionit pillugit aaqqissuusseqqinneq nangeqqinneqarpoq. Utoqqarnut inatsisissatut siunnersuut nutaaq kingusinnerpaamik Inatsisartut 2024-mi ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqassangatinneqarpoq.

- Angerlarsimaffeqanngitsut pillugit periusissiaq

Angerlarsimaffeqanngitsut pillugit periusissiaq 2023-p aallartinnerani tamanut saqqummiunneqarpoq. 2023-mi angerlarsimaffeqanngitsunut siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu tamakkiisumillu isiginnittumik periusissaqalernissaanik qulakkeerinninniarnaq nangeqqinneqarpoq. Naalackersuisoqarfimmi atorfinnik inuttaqanngitsunik peqarnera pissutigalugu periusissiami suliniutit arlallit pilersaarut malillugu 2023-mi aallartinneqarsimangillat. Tamatuma ilaatigut kingunerisaanik Nuna Tamakkerlugu Angerlarsimaffeqanngitsut pillugit oqalliffik, angerlarsimaffeqanngitsunut tunngasunik ilisimasaqarlutik suliaqartunik peqataaffigineqartoq nanginneqanngitsoorpoq.

Kommuneqarfik Sermersuup aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni angerlarsimaffeqanngitsut najugaqatigiiffianik misileraatitut ukiuni pingasuni aaqqissuusineq pillugu 2022-mi isumaqatigiissutigineqartoq 2023-mi Nuummi pilersinneqarpoq. Suliniummut sanaartornikkut maleruagassat pissutigalugit suliniut ajoraluartumik ajornartorsiutinik naatsorsuutiginnisanik eqqorneqarsimavoq. Taamaattumik angerlarsimaffeqanngitsut eqimattat aatsaat 2024-p aallartinnerani isertersinnaanissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Imminut pilersorneq annertusisimasoq

Naalackersuisoqarfik imminut pilersornerup annertusinissaa qulakkeerniarlugu suliffissarsiortunut ikiorsiissutinut aamma pisortanit ikiorsiissutinut tunngatillugu inatsisit UPA2023-mi saqqummiunneqarput, tamatuma kingorna atuutilernissaanut tunngatillugu nalunaarut atuutilersinneqarpoq Inatsisartuniillu akuerineqarluni. Kommunini sulianik sullissisut aqutsisullu upernaakkut suliffissarsiortunut ikiorsiissutinut tunngatillugu aamma upernaakkut pisortanit ikiorsiissutinut suliffissarsiortunullu ikiorsiissutinut tunngatillugu ukiakkut inatsisissamik aqutsinissamat pikkorissartinneqarput. Nutarterinernut taakkununga marlunnut aallaavisoq tassaavoq nammineq ilaquuttamilu inuunermi atugaannik pitsangorsaanissamat kiisalu imminut pilersortunngornissamat innuttaasut akisussaalernissaat. Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit innuttaasunut suliffissaaleqisunut sulinissaminut piareersimasunut sammisuupput, pisortanilu ikiorsiissutinik tigusisartuni innuttaasut sulilernissamat piareertinnatik suliarineqartussamik unammilligassaqartut pineqarlutik.

Suliffeqarnermut tunngasut

Suliffeqarnermut tunngasuni kommunit, qitiusumik ilinniarfiit aamma Majoriaqarfiit suleqatigeqqissaarlugit Naalackersuisut suliffeqarnermut politikianik atulersitsisoqassaaq. Naalackersuisoqarfittaaq partii 2023-mut Aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissutaat naapertorlugu inuusuttunik isummersoqatigiissitsinissamik immikkut suliasaqarsimavoq, taannalu oktoberimi naammassineqarpoq. Isumasioqatiginnermit angusat partiiunat Naalackersuisunullu nassiunneqarsimapput.

Suliffissaaleqisut

Suliffissaaleqisut 2014-imili ikiliartuinnarsimapput 2015-imilu suliffissarsiortut qaammammut ataatsi-

mut agguaqatigiissillugu 3.456-iniit 2022-mi 931-nut ikilismallutik. Inuit katitigaanerisa takutippaat, siunissami innuttaasut utoqqaat amerlanerulissasut sulisinnaasullu innuttaasut ikinnerulissasut, taamaattumik sulisinnaasut amerlassutsikkut ilinniagaqarsimanerisigullu kivitsiviginissaat pingaerneruleriartuinnarpoq.

Naalakkersuisut suliffissaqartitsinermit periusissiaata 2022-2024-p killiffia

Suliassaqartitsiniarnermi periusissiaq nutaaq 2022-mi saqqummiunneqarpoq: "Naalakkersuisut suliffissaqartitsinermit periusissiaat 2022-2024". Periusissiaq qanittumut ungasinnerusumullu siunertaqarpoq, aamma pingaarnertigut pingasunik anguniagaqarluni. Suliffeqarnermit tunngasuni politikkikkut anguniakkar naapertorlugit suliniuteqarfiusut pingasut ukuupput:

- Suliniuteqarfigisaq 1 Suliffeqarfiit imminut napatittut
- Suliniuteqarfigisaq 2 Inuusuttut suliffissaaleqisut ikinnerusut
- Suliniuteqarfigisaq 3 Ilitersuinerup pikkorissarnerillu sammeneqarneri.

2023-mi suliffissaqartitsinermit periusissiami suliniutini quliusuni arfineq-marluk naammassineqarsimapput. Ukuusut:

- Inuusutissarsiutinut allanut piginnaanngorsarnissamut ilinniaqqinnissamullu periarfissat aamma sulisussanik pisariaqartitsiffiusuni suliffissaqarnissamut periarfissat
- Orngulluni ilitersuisarneq – inuusuttunut ilinniakkamik ingerlataqanngitsunut suliffissaqartitsinerimullu aqqissuussinerup avataaniittunut ornguttarnermik periuseq nutaaq
- Tunisassiornermit atuarfimmumt assingusumik pilersitsinissaq akuerineqarsimavoq matumanilu ineriartortitsineq aallartinneqarsimalluni
- PKU-mi ilinniarsimangitsut piginnaasaviinik ilinniartitsinerit siammarnissaat qitiutillugu piginnaasanik ineriartortitsinerinik nalilersuineq ineriartortitseqqinnerlu
- Sammisat akuersisarneq aamma inuuneq naallugu ilinniarneq pillugit isummersoqatigiinneq
- Sunngiffimmi suliffeqarnermiit utoqqalinersiaqalernissamut paasititsiniaanermik ineriartortitsineq
- PKU-mi pikkorissartitsinermi inuusuttunik peqataasunik 25-t inorlugit ukiulinnik misissuineq nalilersuinerlu

Nunamullu Namminermit tunngasut

Naalakkersuisoqarfik kommunimi aqqissuussaanerup nalilersorneranik suliamik ataqatigiissaarisuuvoq. Suliami matumani suleqatigiissitamik, naalakkersuisoqarfinit arlalinnit kommuninilu tamanit peqataaffigineqartumik aqutsinissaq ilaavoq. Eqimattap kommunip aqqissugaaneramik, kommuninut suliassanik nuussisarnermik innuttaasunillu sullissinermik nalilersuineq anguniagaraa. Tamatuma saniatigut naalakkersuisoqarfiup nunap immikkoortukkuutaartumik innuttaasut najukkaminnut tunngasunik aalajangeeqataasinnaanermik naammagisimaarinninnerannik takutitsisumik suliaqarsimapput. Kisitsisitigut paasisutissanik katersineq 2024-p aallartinnerani aallartissangatinneqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup kommunit nammineernerulernissaannut misileraanissamut qinnuteqaatit ammaasimavai. Tassunga atatillugu VIVE suleqatigalugu kommuninut isumassarsiorfittut isumasioqatigiinneq ingerlanneqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup Naalakkersuinikkut Ataqatigiissaarisartoqatigiit allattoqarnerat isumagisaraa, matumunnga tunngatillugu 2023-p ingerlanerani marloriarluni ataatsimiittoqarsimalluni.

Kommunip nakkutilliinera

2023-mili junimi naalakkersuisoqarfik kommuninik siunnersuinermit nakkutilliinermullu naatsorsueqqis-saartarsimavoq. 2023-mi junimii decemberimut suliat 30-t pillugit siunnersuisoqarsimavoq aamma/imaluunniit nakkutilliisoqarsimavoq. Suliani taakkunani 22-t aqutsinermik inatsimmik isumasiuinermit, marluk qinersinermit inatsimmut aamma arfinillit inatsisinut allanut tunngapput.

PEQQISSUTSIMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Peqqinnissamut tunngasut tamakkiisumik aqunneqarneri Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit isumaqineqartarpoq. Naalakkersuisoqarfimmi Peqqissutsimut Aqutsisoqarfiup peqqinnissaqarfik tamaat aqutaraa ineriartortitalugulu, Allorfiullu aannngajaarniutinik atornerluisunut katsorsaasarneq aqutaralugu.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik immikkoortunut makkunanut aqqissugaalluni agguataagaavoq,

- Aqutsisoqarnermi Allatseqarfik
- Siunnersuineq inatsisilerinerlu
- Periusissiorneq pilersaarusiorterlu

Siunertaq

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup Peqqissutsimut Naalakkersuisoq naalakkersuinikkut sullitassaraa. Suliassat pingaarnertut tassaapput; pilersaarusiorterneq, ineriartortitsineq, inatsisilerneq, aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit, nunani tamalaani attuumassutit naammagittaalliutinillu suliarinninnerit.

Peqqissutsimut Aqutsisoqarfiup siunertaraa peqqinnissaqarfimmi aqutsinissaq pisariillisaanissarlu taamaalluni inuit peqqissuunissaannut periarfissiilluni siuarsaallunilu aamma pitsaaliuilluni inuillu nappaateqartut katsorsarlugit. Peqqinnissaqarfimmi sulisussanik sulisussaqaarniartarneq, sulisut sulisoriinnarniartarneri ilinniartinneqartarnerilu suliassaavoq ajornakusoortoq.

Allorfik imigassamik aalakoornartumik, ikiaroortunik allanillu aannngajaarniutinit pinnguaatinillu pinngitsuuisinnaanermik ajornartorsiuteqartunik inunnik atornerluisunik pitsaaliuinissamik katsorsaanssamillu siunertaqarpoq.

Pingaarnertut suliassat

Naalakkersuisoqarfik

Ataatsimiinnerit piareersarneqartarneri, nutserisoqarneq HR-imi aammalu suliassat aningaasanut tunngasut pisortat allaffeqaqfiata akisussaaffigai.

Siunnersuinerlut inatsisilerinermullu Immikkoortortaqaqarfik peqqinnissamut tunngasuni inatsisissatut siunnersuioortermik malittarisassanillu allanik suliartaqarpoq. Naalakkersuisunik il.il. sullissineq, naammagittaalliutinik taarsiinissamullu tunngasunik sulianik suliarinninneq aamma imigassanut tunngasunik inatsisinut atasumik kommunimut akuersissutinik nakkutillilluni.

Periusissioortermut pilersaarusiortermullu immikkoortortaqaqarfiup Naalakkersuisoq sullitaraat , peqqinnissamullu tunngatillugu pilersaarsiortarnerit, oqartussatut ineriartortitassatullu suliassat kiisalu aningaasanut inatsimmut immikkoortunut pilersaarutillu suliarisarpai.

Peqqissutsimut Aqutsisoqarfik

Aqutsisoqarfiup misissueqqissaarnernut, tusarniaanernit akissutinut, §37 naapertorlugu akissutissanut pilersaarusiorternullu tunngatillugu Naalakkersuisoqarfik Naalakkersuisorlu sullitarpai. Tamatuma saniaqut napparsimasunik katsorsaasarnert, passussinissanut najoqqutasiortarnerit, pitsanngorsaalluni ineriartortitsinerit, napparsimasunik siunnersuinerit, sullissinernit naammagittaalliutinik suliartaqarnerit, avammut attaveqartarnerit, pisut akuerineqarsinnaangitsut (UTH), suliassat ineriartortitassat, ilinniartitaaneq piginnaangorsarnerlu (ilinniartut, ilisimatusartut, pikkorissarnerit nakorsat immikkut piginnaangorsarnerit) Kalaallit Nunaani peqqinnissaqarfiup ingerlatsinera Peqqissutsimut Aqutsisoqarfimmit akisussaaffigineqarpoq.

Allorfik

Allorfik imigassamik, ikiaroornartumik, aannngajaarniutinik allanik aningaasanoortarnermillu pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik innuttaasunik pitsaaliuilluni katsorsaasarpog. Allorfinnit tallimanit Qaqortumi, Nuummi, Sisimiuni, Aasianni aamma Ilulissani aannngajaarniutinik pinngitsuuisinnaangitsunik katsorsaanissamut neqeroortoqartarpoq. Allorfiup katsorsaanssamut neqeroortaa inuunnikkut pissusilersuutinik katsorsaasarnemi aallaaveqarput. Illoqarfiit pineqartut avataani Minnesota-mik katsorsartinnissaq neqeroortigineqartarpoq.

Sulisut amerlassusaat

Naalakkersuisoqarfik, sulisut, ulloq naallugu sulisut amerlassusaat

Immikkoortortaarfik	Sulisut amerlassusaat
Aqutsisut	4
Aqutsisunut allattoqarfik	2
Siunnersuinermit inatsisilerinermullu Immikkoortortaq	2
Periusissionermut pilersaarusionermullu Immikkoortortaq	6
Katillugit	14

Peqqissutsimut Aqutsisoqarfik aamma Allorfik, sulisut ulloq naallugu sulisut amerlassusaat

Immikkoortoq	Sulisut amerlassusaat
Peqqissutsimut Aqutsisoqarfik	26
Allorfik	30
Katillugit	56

Anguniakkanik naammassinnineq

Siunnersuineq aamma inatsisilerineq

Immikkoortortaarfik peqqinnissaqarfimmi napparsimasuniit suliassanik arlalissuarnik suliaqarsimavoq, ajoqusernerit pillugit taarsiiffigineqarnissamik qinnuteqartut, ilisimatitsissutigineqartut malillugit peqqinnissaqarfimmi katsorsarneqarnerminni ajoqusersimasut.

Imigassat aalakoornartortallit pillugit inatsit naapertorlugu immikkoortortaarfik nakkutilliarforsimavoq, tassungalu atatillugu kommunit tamakkerlugit nakkutilliarforfigisimallugit.

Immikkoortortaarfik Peqqissutsimut Naalakkersuisumut Nunattalu Nakorsaaneqarfianut inatsisitigut ikiuuttarsimavoq. Peqqinnissamut Naalakkersuisoqarfik peqqinnissaqarfillu allanut sangunerni arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnissarli mianeralugu.

Suliassaqarfimmi inatsisitigut najoqqutassanik 2023-mi makku saqqummersinneqarsimapput:

- Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuutsit pillugit Inatsisartut inatsisaata aappassaaneerneqarneranut akissuteqaat
 - Nappaatit tamanut ulorianartut pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat
 - Nappaatinik tuniluuttunik il.il. nalunaaruteqartarneq aamma nalunaartussaataaneq pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat.
 - Nakorsaait pillugit Inatsisartut peqqussutaannit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat
 - Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaannik Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat
 - Tupanik nioqqutissat nalunaaqutserneqartarneri nioqqutigineqarnerilu pillugit Inatsisartut peqqussutaannik Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat
 - Peqqinnissaqarfiup aquneqarnera, aqqissuusaanera kiisalu peqqinnissamut tunngasutigut sullissisut aamma tarnip pissusaanik ilisimasallit pillugit Inatsisartut inatsisaannik Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat
- Imigassaq pillugu Inatsisartut Inatsisaannik Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat
- Ikiaroorartut pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat

Periusissionermut pilersaarusionermullu Immikkoortortaarfik

Peqqinnissaq pillugu Ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutini 22. maj 2023 tunniuppa. Peqqinnissaq pillugu Ataatsimiititaliarsuup kaammattuutai aallaavigalugit peqqinnissamut tunngatillugu peqqinnissamut tunngatillugu sinnaakkutitut isumaqatigissuteqartoqarpoq.

Spiralilersuisimanermut tunngatillugu danskit-kalaallit arlaannaannulluunniit attuumassuteqarani misissuisinerat aallartinneqarpoq. Qulaajaanermi piffissaq 1960-1991-imut tunngasuussapput peqqinnis-

saqarfiup nunatsinnit tiguneqarnissaata tungaanut. Qulaajaanerup maajimi 2025-mi naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Tarnikkut napparsimasunut tunngatillugu itinerusumik misissuisoqarnissaa siunertaralugu Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik Den Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd -imik (VIVE) marlunnik isumaqatigiissuteqarsimavoq. Misissuinerit marluusut inernerit UKA2024-mi tunniunneqartussaapput.

Naalakkersuisut Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiullu WHO/Europa-mik suleqateqarnertik aallartippaat. Peqqinnissamut tunngatillugu suliniutissat pingaarnersiukkat suleqatigiissutigineqassapput. Suliniutit makku aallartinneqareerput:

- Aangajaarniutitik pitsaaliunerup suleqatigiilluni ineriartortinnissaa.
- Sulisunik piukkunnaatilinnik atorfinitsitsisarneq sulisullu sulisoriinnarsinnaaneri pillugit suleqatigiinneq

2023-mi nalunaarusiat arfineq sisamat suliarineqarsimapput taakkunannga nalunaarusiat nassuiaasiullu arfiniilit Inatsisartunut agguanneqarsimallutik

Peqqissutsimut Aqutsisoqarfik

Kalaallit kræftimik nappaateqartut Danmarkimi kræftimik nappaateqarlutik Region Hovedstadenimi katsorsartittunut sanilliulluarsinnaajumallugit kræftimik nappaatilinnut katsorsartinnissamut neqeroorutit 2023-mi annertusineqarput. Tamatuma kingunerisaanik innuttaasut kræftimik nappaateqalersimasut maannamut sulii pilatsinnissamik imaluunniit ajorunnaarnissaq anguniarlugu nalinginnaasumik katsorsartinnissamik neqeroorfigineqartarput, paasinarsippalli napparsimasoq ajorunnaarsinniarlugu taakku aqqutigalugit katsorsartinneq naammangitsoq qallunaat napparsimasut assigalugit katsorsaariaatsinik allanik neqeroorfigineqartalerput. Katsorsaanerit taakku pisut ilaanni ajorunnaarnissamik siunertaqarsinnaapput, pisunili allani nipaallisitsinissaq imaluunniit inuunermik sivitsorsaaniisaq siunertaralugu katsorsaasoqarluni. Annertusisamik katsorsartinnerit nunatsinni Danmarkimilu ingerlanneqassapput. Peqqinnissamut 2023-mi isumaqatigiissutit aqqutigalugit periarfissaq taana ataavartumik neqeroorutaalerpoq.

Allorfik

2023-mi innuttaasut 772-it innersuunneqarsimallutillu katsorsartinneri aallartinneqarsimapput. Tamatumani 2022-mut naleqqiullugu qaffariaateqalaarlutik.

Najukkani ataasiakkaani katsorsaanerit 19-it ingerlanneqarsimapput, taakkununga illaalutik Qaanaaq, Kulusuk Atammillu.

Katsorsaaviit tamarmik innuttaasunut suliniutinik aallartitsisimapput ilaatigut katsorsartittut nipilersuutitalimmik erinarsornertalimillu ataatsimut nereqatigiissittalernerisigut. Taamatuttaaq inuusuttut højskolertut Campus Kujallermeersullu Allorfik Kujalliup aqqissuussinerini akuutinneqarsimapput. Allorfik Sermersuup innuttaasunut sammisaqartitsinermini ilinniarnertuunngorniartut akuutippai. Aqqissuussisarnerni najukkani inuusuttut innuttaasullu allat ikiaroorartunik atuinerup ulorianassusaa pillugu paasisaqarnissaat siunertaasarpoq.

Aningaasanoorajunnermik nappaatilinnut Odensemi katsorsaanerit marluk ingerlanneqarsimapput tassalu januar/februar 2023-mi aamma august/september 2023-imi peqataasut 14-iullutik. Katsorsaasut Allorfimmeersut arlallit nutserisutut peqataapput, taamaasillutillu aningaasanoorajunnermik nappaatilinnik katsorsaasarnernut piginnaasatik qaffassarlugit.

2023-imi novembarimi atuisut isumaanik tusarniaasoqarpoq. Atuisut 100 missaat katsorsartissimanermik ingerlasimanera pillugu akissuteqarsimapput. Allorfimmik atuisut katsorsartinnitik sakkullu atornerqartut iluarisimaarlunnaraat akissutitigut takuneqarsinnaavoq.

Siunissami kingunerluutissat

Peqqinnissaq pillugu isumaqatigiissut tassaavoq peqqinnissaqarfiup pitsanngorsaaffigineqarnissaanut naalakkersuinikkuit sinaakkutit isumaqatigiissut. Peqqinnissaqarfik nutaaliaasoq Kalaallit Nunaanni pisutsinut naleqqussagaq, isumaqatigiissummi pingaarnertut sammineqassaaq. Peqqinnissaq pillugu isumaqatigiissut aqqutigalugu najugaq apeqqutaatinnagu suliaritikkasuarnissamut nalinginnaasumillu suliaritissinnaanissamut periarfissiissaaq. Kræftertunut ikiorsiissutit nutaat. Toqqissilluni ernineq naartunerlu. Tarnikkut nappaatilinnik sullissineq. Peqqinnissaqarfimmi sulisunik sulisussarsiortarnermut sulisullu sulisoriinnarinnissaannut pitsaanerusumik tunngavissaqarnissaq. Peqqinnissaqarfiup siunissaa pillugu naalakkersuinikkut isumaqatigiissutit malitsigisaatut suliniutinut sulianik pitsanngortitsinissamik aallaavillit ti-

mitalersornissaannut AI 2024-mi sinaakkutitut ukiumut 35,0 mio. kr.-nik sinaakkutitut aningaasaliisoqarsimavoq.

Peqqinnissaqarfik pillugu isumaqatigiisummi anguniakkat aallaavigalugit sanaartugassanut pilersaarusiortoqassaaq.

ILINNIARTITAANERMUT, KULTUREQARNERMUT, TIMERSORNERMUT ILAGEEQARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Naalakkersuisoqarfik Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup naalakkersuisoqarfisigut suliassaanik isumaginnittuvoq.

Naalakkersuisoqarfiup aqqissuussaanerani immikkoortortat makku ilaapput:

- Aqutsisunut Allattoqarfik, tassunga Naalakkersuisumut allatsi
- Ilinniartitaanermut Immikkoortortaqaqarfiup sullitarai:
 - o Ilinniarnertuunngorniarfiit
 - o Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit
 - o Ingerlariaqqiffiusumik ilinniartitaanerit
 - o Suliassaqaqarfiit assigiinngitsut aqqutigalugit paasissutissat misissueqqissaanerillu
 - o Ilisimatusarneq
- Kulturimut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Immikkoortortaqaqarfik
- Aningaasaqarnermut, Sulisoqarnermut Ilinniartunillu Sullissinermut Immikkoortortaqaqarfik
 - o Ilinniagaqarnersiuteqaqarfik
 - o Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqaqarfia
- Inatsisilerinermik immikkoortortaqaqarfik

Siunertaq

Naalakkersuisoqarfik Naalakkersuisut ilinniartitaanikkut, kultureqarnikkut kiisalu ilageeqarnikkut politi-kiannik isumaginnippoq. Ataatsimut isigalugu anguniagaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi ilinniartitaanernik neqeroorutit atorfissaqartitsinerillu akornanni sapinngisamik pitsaanerpaamik oqimaatigiitsitsinerup qulakkeerneqarnissaa, matumani sulisartunik ilinniagaqarsimasunik nammineerluni pilersornissamik annertusaanissaq. Kulturikkut, timersornikkut ilageeqarnikkullu nalinginnaasumik anguniagaq tassaavoq kulturikkut timersornikkullu sammisallit siuarsaaffiginissaat ilagiinnillu tapersersuisarnissaq.

Sulisut 2023-p naanerani amerlassusaat:

Sumiiffik	Sulisut amerlassusiat (aqutsisut ilanngullugit)
Aqutsisunut allattoqarfik	5
Ilinniartitaanermut tunngasut	12
Kulturimut, timersornermut ilageeqarnermullu suliassaqaqarfik	6
Aningaasaqarneq, Sulisoqarneq Ilinniartunillu Sullissineq	9
Inatsisilerinermik immikkoortortaqaqarfik	4

Anguniakkanik naammassinnineq

Ilinniartitaanermut tunngasut

Konto pingaarneq	ingerlataq/sullissiveqarfik	N2023	
		Ukiumut ilinniartut amerlassusiat	Sapaatit akunneri atuaqatigiiffiusut amerlassusiat
40.10.11	Ado Lyngep Atuarfia	10*	40
40.10.12	Danmarkimi efterskolertut	216*	Allanneqanngillat
40.10.06	Nunatsinni efterskolertut	124*	2X40
40.12.35	GUX Aasiaat	202	720
40.12.36	GUX Nuuk	465	880
40.91.08	Kalaallisuliornermik ilinniarfik	14	69
40.91.14	Imarsiornermik Ilinniarfik	65	286
40.91.16	Niuernermik Ilinniarfik, Nuuk	314	795
40.91.20	Perorsaanermik Ilinniarfik	233	399
40.91.21	Inuussutissalerinermik Ilinniarfik, INUII	35	383
40.91.23	Campus Kujalleq	523	950
40.91.25	Peqqissaanermik Ilinniarfik	122	228
40.91.27	Tech College Greenland/GUX Sisimiut	466	1.793
40.92.10	Folkehøjskolit	113*	2x36
40.92.11	Eqqumiitsuliornermik Ilinniarfik	5	40
40.92.13	Ilisimatusarfik	595	Allanneqanngillat ³

*Atuarnerup aallartinnerani atuartut amerlassusaat.

Nassuiaatit oqaaseqaatillu:

Ukioq naallugu ilinniartoq tassaavoq ukioq atuarfiusoq tamakkerlugu ilinniartoq (Nunatsinni efterskolertunut, ilinniarnertuunngorniartunut inuussutissarsiutinillu ilinniarfinni ilinniartunut sap.ak. 40-t; sapaatit akunneri 2 x 18 Kalaallit Nunaanni højskolertunut (ukiut affakkaarlugit nutaanik ilinniartutaartarmata). Ilinniakkanut ingerlaqqiffiusunut sapaatit akunneri 35-t, Ado Lyngep aturfiani atuartut ulluni 200-ni atuartinneqartarput (sapaatit akunneri 40-t), atuartullu ukiup atuarfiusup ingerlanera sapaatit akunnerisa naanerini nalliuttunilu aturfimmiiginnartarlutik. Tamanna aamma efterskolertunut højskolertunullu atuuppoq. Taamaasilluni ilinniartut ukiumut naammassisartut kisitsisitigut takuneqarsinnaapput (Ado Lyngep aturfia, efterskolertut højskolertullu minillugit). Oqaatigineqassaaq ukiumut ilinniartut nalaanni kisitsisit tassaangimmata ilinniartut ukiumi pineqartumi ilinniartuusimasut amerlassusaat.

“Ukiumut ilinniartut amerlassusaat” tassaapput ilinniartut ulloq 8. nov. 2023 ilinniakkaminnik ingerlatsisut.

Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik

Meeqqat aturfiaata pitsaanerulernissaa nukittorsarnissaalu ingerlaavartumik sulissutigineqarpoq, tamanna inuiaqatigiinni tamani angajoqqaat, aturfiiit, kommunit, Ilinniarnermut Institutip aamma Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup akornanni avinneqarluni akisussaaffiuvoq. Inatsisitigut pituttugaasut ingerlatsinikkut aqutsisoqarfiup suliassaasa saniatigut ilinniartitaanikkut periusissiami anguniakkat angunissaanut 2023-mi suliniutit aallartinneqarsimapput.

2023-mi suliassaqarfiit makku aallunneqarsimapput:

- Meeqqat aturfiani pitsaassutsit aturfiiullu ingerlaavartumik ineriartortinneqarnissaat anguniarlugu meeqqat aturfiani susassaartut suleqatigiinnerat. Kommunit ataatsimut suliniutaat Kivitsisa pillugu Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik kommuninik qanimut suleqateqarpoq pikkorissartitsinerit qaraasaasiallu aqqutugalugit isumasioqatigiissitsinerit ingerlattarlugit.

3 Holdikkaarluni sapaatit akunneri Ilisimatusarfimmi naatsorsorneqarneq ajorput.

- Oqaatsitigut ilinniarsiit, matematik-imi ilinniakkat kiisalu IT-imi ilisimasaqarnerulernissamik ilinniarnaqartartut qaffassarnissaat
- Suleqatit arlallit suleqatigalugit kalaallisut ilinniartitsissutissanik ingerlaavartumik saqqummersitsisarneq.

Alloriarfinni siunertat, atuartitsissutini siunertat aamma ilinniarnermi anguniakkat pillugit nalunaarummik allanngortiterineq kiisalu ilisimatigut pikkoriffitsigullu anguniagassatut missingersuummik suliaqarnissaq. Atuartut atuarniarnikkut allanniarnikkullu ajornartorsiuteqartut siusinaartumik kinnaassusersineqartaler-nissaanut atortussanik atulersitsineq. Immikkut ilinniartitsinerit aammalu atuartut immikkut pisariaqartit-situt immikkut isiginiarlugit atuarsiit pisortaanik isumasioqatigiissitsineq kiisalu meeqqat angerlarsimaf-fiutigalugu atuarsiit (elevhjem) pisortat isumasioqatigiissinnissaat.

Taakku saniatigut pimmatiginninneq akiorniarlugu nuna tamakkerlugu periusissiap aamma meeqqat, inuusuttut inersimasullu akornanni naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsut atuarnissamillu allannissamillu ajornartorsiuteqartut ikiorniarlugit nuna tamakkerlugu iliuuseqarnissamut pilersaarut piviusunngortinniarlugu suliat ingerlanneqarput. Taakku politikikkut peqqussutaasut suliaat annertuut Inatsisartunit akuerineqarsimapput aamma aqutsisoqarfimmi ingerlatsinermut aningaasaliissutit (konto pingaarneq 40.40.01) iluanni aningaasalersorneqarlutik.

Kultureqarnermut tunngasut

Kulturikkut 2023-mi nersornaasernerqartut tassaapput ilusilersuisartoq Liv Aurora Jensen aamma filmi-liortartoq Peter Jensen.

Naalakkersuisut Eqqumiitsuliornermut Aningaasaateqarfimmik pilersitsipput, 2022-miit eqqumiitsuliornermi aningaasanik agguasalerussamik. Eqqumiitsuliatigut suliniutinut il.il. aningaasanik agguassassat 2023-mi katillugit 8.614.000 kr.-it immikkoortinneqarsimapput.

Eqqumiitsuliornermut Aningaasaateqarfimmut suliniutinut assignngitsunut katillugit kr. 8.322.129,55 tunniunneqarput.

2.583.000 mio. kr.-t immikkoortinneqarsimapput. Kulturi pillugu atuagassianut, EPI-mut, Ataatsimut peqatigiiffimmut Inuit-mut kulturilu pillugu suliniutinut allanut 2023-mi tapiissutit katillugit 2.435.605,07 kr.-usimapput.

Tipsernermit lottornermillu aningaasaliissutit naalakkersuisoqarfiup 2023-mi imatut agguappaai:

Immikkoortitat A:

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat (GIF): Aningaasat kr. 19.502.531,00 kr.

Elite Sport Greenland (ESG): Aningaasat kr. 3.358.172,00 kr.

Immikkoortitat B:

Timersornermut tunnganngitsunik meeqqanut inuusuttunullu suliaqarnermut katillugit: 5.154.000,00 kr.-t. Tapiissutit 4.181.074,00 kr.-t agguanneqarsimapput.

Immikkoortitat C:

Nalinginnarmik iluaqutaasussatut siunertanut katillugit 10.110.000,00 kr.-t Tapiissutit 11.160.024,10 kr.-t agguanneqarsimapput. Tapiissutigineqarsimasunit amerlanerusunik agguassisoqarsimanageranut immikkoortoq c-mi aningaasat 2021-mi 2022-milu atunngitsuukkanik nuussisimaneq pissutaavoq.

Tamatuma saniatigut Najukkanut sanaartornermullu aningaasaateqarfimmut 1.250.000,00 kr.-t. Namminersorlutik Oqartussat aningaasaateqarfimmut ukiumut aningaasaliissuteqartarput, kommunit Najukkanut Sanaartornermullu Aningaasaateqarfimmut timersorerup, pinngortitami asimilu inuunerup aamma kultureqarnerup iluini sanaartornissamut tapiissutinik aamma/imaluunniit taarsigassarsiasanik qinnuteqarnissaminut periarfissaqalersillugit.

Nunat avannarliit killiit ulluat Nunani Avannarlerni Piorsarsimassutsikkut Attaveqaammit NAPA-mit aamma Foreningen Nordenimit aqqissorneqartarpoq nunat avannarliit killiit inuussutissarsiornikkut piorsarsimassutsikkullu assignnimmik ingerlataat savaq aallaavigalugu ingerlanneqarpoq. Nunat avannarliit suleqatigiinneranni Ministerit Siunnersuisoqatigiivinut kiisalu Atorfilittatigut Suleqatigiissitani ataatsimiinnerit peqataaffigineqarnerusarput.

Naalakkersuisut kalaallit nunaanni oqaatsitigut ilisimatusarnermut tunngasumik ulluni 12. - 13. oktober

2022-mi Nuummi isumasioqatigiissitsivoq taaguuteqartoq: "Oqaatsitta ineriartornerani ilisimatusarfigi-nerinilu anguniakkat naleqqallu". Isumasioqatigiinneq ataatsimeersuarnermik marts 2023-imi ingerlanneqartumik malitseqartinneqarpoq. Ataatsimeersuarnerlu taaguuserneqarsimalluni: "Oqaatsitta atornerani atuartitsinermilu anguniakkat naleqqallu".

Tamatuma saniatigut ulluni 15. - 16. marts 2023-mi kulturi pillugu Nuummi Naalakkersuisut isumasioqatigiissitsippat taaguuserneqarsimasumik: "Kulturikkut kingornussat tigussaangitsut uagutsinnut pingaarutaat uagullu kulturikkut kingornussanut tigussaangitsunut pingaaruterput".

Ilageeqarnermut tunngasut

Iliniartut 10-t ajoqinngorniartut 2023-mi ukiakkut ilinniarnertik aallartippat.

Ilinniartut 11-it 2023-imi pattattut ilinniarnertik aallartippat.

Ilisimatusarnermut immikkoortortaq

Kalaallit nunaanni nuna tamakkerlugu ilisimatusarnermi periusissiaq siullesq 2022-mi akuerineqarluni tamanut saqqummiunneqarpoq. Tassani kalaallisuunit tuluttuumut nutserinermik annertuumik suliaqartoqarsimavoq. Taamaaliortoqarpoq periusissiap innuttaasunut amerlasuunut anngussinnaanerannut aamma nunani tamalaani suleqatigisavut ilanngutitinniarlugit, taamaalilluni ilisimatusarneq Kalaallit Nunaannut iluaqutaasussanngorlugu. Tamatuma saniatigut periusissiaq titartagalersorneqarsimavoq, taamaalilluni kingusinnerusukkat atuaganngorlugu saqqummiunnissaanut kusassarneqareerluni.

Innuttaasut akornanni ilisimatusarnermi avatangiisit siuarsarnissaat siunertaralugu filmiliortoqarpoq taaguuteqartoq "ilisimatuup ilisaritinnera". Suliniut taanna tassaavoq inuusuttut ilinniarfinnut ingerlaqqiffiunut pilerisutsilernissaat.

Kalaallit Nunaata ilisimatusarnikkut inissisimamut nukittorsarniarlugu aamma ilisimatusarnerup iluani at-taveqaatit pilersinniarlugit ukiup ingerlanerani ilisimatusarnermut immikkoortortaq pisuni assigiinngitsuni peqataasimavoq; USA-mi joint committeemi ataatsimiinneq, Islandimi Science Week-imi, Irlandimi Horizon Europe-imi kiisalu Alaskami Arctic Encounterimi peqataaneq.

AALISARNERMUT PINIARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq:

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik aalisarnermut piniarnermullu suliassa qarfiup ataatsimut aqutsivigineranut akisussaavoq, soorlu nuna tamakkerlugu, nunani marlunni, najukkani nunanilu tamalaani attaveqaatit. Tamatuma saniatigut aalisarnermik piniarnermullu tunngasuni nakkutilliinerup isumaginnissaanut kiisalu Kalaallit Nunaanni uumasut nakorsa qarnerannut inuussutissanullu oqartussanut naalakkersuisoqarfik akisussaavoq.

Pingaarnertut suliassat:

Kalaallit Nunaanni aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutinik ingerlatsinissamik Naalakkersuisoqarfik pingaarnertut suliassa qarpoq. Ilaatigut pisassiissutinik aalajangersaanikkut, aalisarnermi piniarnermilu killilersuinikkut kiisalu akuersissutinik atulersitsinikkut aqutsineq ingerlanneqartarpoq. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisoqarfik najukkani nunanilu tamalaani aqutsinermut suliniaqatigiiffinnut Kalaallit Nunaata ilaasortaaffigisaanut ilaasortaannermut akiliutit aqunneqarnerannut malitseqartitsisarnerannullu akisussaavoq. Aammattaq qimmit akiuussutissanik kapineqartarnerannik, telemedicinimik killeqarfimmilu nakkutilliinerup kiisalu nunatsinni inuussutissanik nakkutilliinerup, uumasut nappaataannik kiisalu uumasut illersornerinik nakkutiginninnermik akiuinnermillu suliassanik naalakkersuisoqarfik suliqaarluni. Kiisalu pisuussutinik uumassusilinnik aqutsinerup ilaanik Naalakkersuisoqarfik isumagisaqarluni. Kiisalu aqutsinerup tunngasuni tamani aningaasaliissutit tapiissutigineqartartullu aqunneqarput, taakkununga ilanngullugit aallarteqqinnissamut tapiissutit kiisalu aalisartunut piniartunullu siunnersuisoqarfimmu angusassatut isumaqatigiissutit.

Sulisut amerlassusaat:

Tabelit ataaniittut APN-imi aamma KANUAANA-mi 2023-p naanerani atorfeqartut amerlassusiinik takutisipput.

KANUAANA	Amerlassusaat
Allaffissorneq	14
Nakkutilliisut	19
Alaatsinaattut	13
Umiarsuarmi inuttat	4
KANUAANA katillugit	50
APN	Amerlassusaat
HR/ESU	5
Naalakkersuisumik sullissisarneq	3
Pisat	8
Aalisarneq	12
UNIO	7
IAP	5
APN katillugit	40

Ukiumi ingerlatat:

Naalakkersuisoqarfik 2023-p ingerlanerani isummernissamut tunngavissianik Naalakkersuisunullu ilisimatitsissutinik 82-inik kiisalu inatsisissatut siunnersuutinik arfineq-pingasunik, akissuteqaatinik, nassuiaatinik il.il. Inatsisartunut tunniussa qarpoq. Taakku saniatigut Inatsisartut ataatsimiititaliaannit saaffiginnissutit 24-t naalakkersuisoqarfiup akissuteqarfigai kiisalu § 37 naapertorlugu apequteqaatinut 25-inut akissuteqaasiornermi peqataasimalluni. Kiisalu naalakkersuisoqarfik allakkianik 68-inik Naalakkersuisoqarfiup pisortaanut tunniussa qarqsimavoq, tusagassiorfinnullu nalunaarutinik 133-nik nassiusa qarqsimalluni.

Anguniakkanik naammassisaqarnermik naliliineq:

Suliassaqarfimmi politikikkut anguniakkat kiisalu ingerlataqarnissamut pilersaarutit ingerlatassatullu anguniakkat aningaasanut inatsimmi takuneqarsinnaasut naammassineqarsimasutut isigineqarput.

Aalisarneq:

Aalisarnermik ingerlatsivik november 2023-mi tusarniutigineqartumik aalisarneq pillugu inatsimmik nutaamik suliaqarnermik annertuumik 2023-mi sammisaqarsimavoq. Tassunga atatillugu innuttaasut siunnersuutaannik isumassarsiaannillu pissarsiniarluni Kalaallit Nunaat tamakkerlugu arlaleriarluni Naalakkersuisoq ataatsimiittarpoq kiisalu partiit ataatsimeeqatigisarlugit inatsisissatullu siunnersuutip imaa pillugu taamatullu Siumut IA-llu akornanni politikikkut isumaqatiginninniartoqarluni. Inatsiliornermi akuersissutit pisassiissutillu kiisalu nipisanniarneq pillugu nalunaarutit aamma nutarterneqarsimallutik. Uluinniarneq pillugu nalunaarut aamma 2023-p aallartinnerani naammassineqarpoq. Tamatuma saniatigut aningaasarsiornermi aalisakkat pillugit aqutsinissamut pilersaarusiorneq suli ingerlanneqarluni, sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermut, sinerissamut qanittumi saarullinniarnermut aamma Tunumi avataasiorluni saarullinniarnermut aqutsinissamut pilersaarutit suliarineqarlutik. Tunumi avataasiorluni saarullinniarneq pillugu aqutsinissamut pilersaarummik suliaqarneq naammassineqarsimavoq, sinerissamilu qanittumi qaleralinniarnermut saarullinniarnermullu aqutsinissamut pilersaarummik sulineq 2024-mi nangingineqassalluni. Sulineq Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit qanimut suleqatigalugit ingerlanneqarpoq naatsorsuutigineqarlunilu aalisakkanut pingaarnernut tamanut aqutsinissamut pilersaarutit 2026-imi suliarineqarsimassasut. Taakku saniatigut peqataasut attuumassuteqartut peqatigalugit aalisarnermik ingerlataqarfimmi sulisoqarnermut ilinniartitaanermullu tunngasumik innersuussutitaqartunik nalunaarusianik aamma Tunumi sinerissamut qanittumi aalisarnerup ineriartortinnissaanik pilersaarummik Naalakkersuisoqarfimmi suliaqartoqarpoq. Aamma sunngiffimmi saarullinniarneq pillugu nassuiaat suliarineqarsimavoq. Taakku saniatigut pisarnertut nunat marluk nunanilu tamalaani ataatsimiinnernik aalisarnerlu pillugu isumaqatigiinniarnernit ukioq sunnerneqarsimavoq. Taakku akornanni suluppaakkat pillugit aqutsinissamut Islandimik nutaamik isumaqatigiissuteqarneq aamma ammassat pillugit naalagaaffiit sineriiallit pillugit Islandi aamma Norge nutaamik isumaqatigiissuteqarfigineqarlutik. Isumaqatigiissutini marluusuni Kalaallit Nunaat TAC-imik annertunerusumik pissarsivoq. Avaleraasartuut pillugit naalagaaffiit sineriiallit isumaqatigiissuteqarnissat pillugu isumaqatigiinniarnernit aamma ingerlanneqarput isumaqatigiinniarnernit tallimat ukiumoortumillu ataasiarluni ataatsimiinneq nukinnik arlalinnik pisariaqartitsisimallutik. Tunumi Kujataanilu aalisarnermik inuussutissarsiutip ineriartortinnera pillugu suleqatigiissitat marluk sulinertik suli ingerlallugu, aamma konto pingaarneq 50.01.20 aqutugalugu suliniutinut assigiinngitsunut tapiissuteqartoqarsimalluni, taakkununga ilaalluni misileraalluni aalisarnermut aalisarnermi atortunut.

Piniarneq aallaaniarnerlu:

Piniarnermut aallaaniarnermillu Ingerlatsivik imaani nunamilu miluumasunut timmissanullu biologit siunnersuisarnerinut malitseqartitsisarnermik sunnerneqarsimavoq. Tamakku kinguneranni aqutsiveqarfik qarasaasiaq atorlugu najukkani, nunat marluk nunallu tamalaat ataatsimiittarnerannut peqataasarsimavoq. Tunisassiorfinnut, pisiniarfinnut inuussutissaleriffiusunut il.il. pisat tunineqartut qarasaasiakkut nalunaarutigisarnerat atulersinniarlugu suli sulisoqarpoq, taamaaliornikkut sumiiffinni pisarineqartut tunineqarnerat tuniniarneqarnerallu pillugit paasissutissanik pissarsinnaassagatta, taakkunungalu ilaapput umimmaat amii qiviuilu. Piniarnermut Aallaaniarnermullu Immikkoortortaqarfik uumasunut pisassiiffiusunut aqutsinissamik pilersaarutinut siunnersuutini suliaqarnermik nangitsissaq, tamakkulu piareernerat ilutigalugu tamanut tusarniutigineqartassapput. Piniarneq aallaaniarnerlu pillugu inatsit 2023-mi naalakkersuisoqarfimmit naammassineqarpoq nalunaarutillu nutarterneqarneri aallartissimallugit. Nannut illersugaaneri piniarnerilu pillugit nalunaarut nutaaq 2023-mi akuersissutigineqarpoq, ilaatigut takornariat "nannunik isiginnaariartinneqarsinnaalerlutik". Aammattaq timmissat pillugit nalunaarut nutaaq akuersissutigineqarluni. Kiisalu tuttunniarnermut umimmanniarnermullu akuersissutit pillugit digitalikkut qinnuteqarfiususaaq 2023-mi suliarineqarluni, uumasunut pisassiiffiusunut allanut akuersissut pillugu qinnuteqarnermik aamma digitalikkut pisanik nalunaarsuisarnermik malitseqartusaaq.

ESU (Inuussutissarsiutinut Tapiissuteqartarfik):

2023-mi aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit aallaavigalugit aalisartunut piniartunullu tapiissutinik ESU ingerlatitseqqissimavoq. Aalisartut piniartullu pilersitseqqinnissannut tapiissuteqartoqarsimavoq, kiisalu aalisarnermut piniarnermullu umiatsiaaqqanik angallatinillu nutaanik pisinissamut tapiisoqarsimalluni.

NUKIO (Nunatsinni Uumasunut Nakorsaqaqarnermut Inuussutissalerinermullu Oqartussaqarfik):

Suliassaqarfiup tiguneqarnissaanut tunngasumik sulineq immikkoortortami 2023-mi suli ingerlanneqarpoq, suliassamut tunngavissiaq aallaavigalugu uumasunut nakorsaqaqarnerup inuussutissanullu tunngasut tiguussaannut "najoqqutassiornissaaq" siunertaralugu suleqatigiissitamik pilersitsisoqarsimalluni. Ukiup

ingerlanerani suleqatigiissitami arlaleriarluni ataatsimiittoqartarsimavoq. NUKIO Peqqinnissaqarfik suleqatigalugu nunap ilaani qimuttunik qimmeqarfiusuni qimminik qimuttunik piginnittunut telemedicinimik neqerooruteqartarnissamik sulineq 2023-mi aallartippaa, NUKIO-mi uumasut nakorsaat siumoortumik isumasioreerlugu peqqissaavinniit uumasunut nakorsaatilerisussatut suliasinneqarpoq. Siullermik Ilulissani aamma Qanaami misiligutaasumik suliniut ingerlanneqarpoq ingerlaavartumik nalilersuiffigineqartoq. Naliliinerup takutippaa telemedicinimik aqqissuussineq peqqissaaviit marluk pineqartut artorsartinnagit atornerqarsinnaasoq. Taamaattumik atulersitsinissamik nunap ilarujussuanut neqerooruteqartoqarnissaa-nik aalajangiisoqarpoq, taamatullu telemedicinimik aqqissuussineq qimminik qimuttoqarfiusunut arfineq-marlunnut 2024-mi atuutilernissaa pilersaarutaavoq. Angalasoqangaatsiarpoq ilaatigut nunat allamiut angallataannik Sisimiut killeqarfiani nakkutilliisoqarpoq, Narsami toqoraaviliartoqarluni, savat piaqqiuler-nerisa nalaani uumasut nakorsaqartitsisoqarpoq aamma uumasuteqarfinnik nakkutilliinermi uumasunut nakorsaqartitsisoqarpoq, telemedicinip atuutilersinneqarnissaanut pikkorissaasoqarpoq kiisalu ukiup ingerlanerani qimminik qitsunnillu akiuussusersuinermit atatillugu angalasoqarpoq, taakkununga ilaalluni akiuussusersuisartussanik nutaanik ilinniartitsineq.

Taakku saniatigut nappaatit tunillaasut qaqutikkut nalunaarutigineqartarmata akiuussusersuisarneq naammaginarlutut nalilerneqarpoq. Taakku saniatigut siumut sammisumik pitsaanerumik akiuussutis-saqartitsineq siunertaralugu pisariinnerusumik isumannaannerusumillu atuiffiusumut akiuussutissamut nuuttoqarnissaa sulissutigineqarpoq. 2023-mi uumasut perlerornerannik pasitsaassinerit suliat tallimaa-simapput perlerornermik akiuussutissamik kapisinikkut immikkoortitsinikkullu isumagineqarsimasut pit-saasumik angusaqarfiusut.

Naliliisoqarpoq qimmit qimuttut amerlassusaat suli qimmit 13.000-it missaanniittut. Kalaallit qimmii qi-muttut aamma qimminik qimuttoqarnerup allanngutsaaliornissaa-nik, Kultureqarneq suleqatigalugu, 2024-mi upernaakkut ataatsimiinnermi suliarineqartussamik NUKIO-mit 2023-mi periusissior-toqarpoq. Tamatu-ma saniatigut qimmit qimuttut kiisalu qimmit qitsuillu pillugit inatsisit nutarterneqarnissaat sulissutigine-qarpoq, 2024-mi ukiakkut ataatsimiinnermi suliarineqartussa.

2023-mi nunat allamiut angallataasa pisaannik usingiaanerit amerlassusaat ukioq 2022-misulli 2023-mi amerlassuseqarsimapput. 2023-mi killeqarfimmi nakkutigineqartut tulaassinerit katillutik 44-sut 2022-mi 45-pput.

Inatsilerineq, Aningaasaqarneq Pilersaarusionerlu (IAP):

Immikkoortortaqarfiup inatsissananut, nalunaarutissanut siunnersuutit kiisalu aningaasarsionnikkut misis-sueqqissaarnerit suliarisarnerat pingaarnertut suliarisarpai. 2023-mi suliaq pingaarnersaasoq tassaasi-mavoq aalisarneq pillugu inatsisip piareersarnera politikikkullu kissaatit malillugit taassuma tulluarsar-neqarnera. IAP ukiup ingerlanerani inatsisartut inatsisaat nutaaq ataaseq, inatsimmut nalunaarut ataaseq kiisalu nalunaarutit arfineq-marluk aamma suliasaqarfiup iluani kommunimi malittarisassa q nutaaq ata-aseq nalunaarutigineqarsimapput. Aammattaaq inatsissananut, nalunaarutissanut kiisalu kommunini ma-littarisassanik siunnersuutit nutaat suliarineqarsimallutik, kingusinnerusukkut naammassineqartussat nalunaarutigineqartussallu. Tamatuma saniatigut immikkoortortaqarfik allagaatinik takunnissinnaaneq pill-gu sulianik kiisalu naalakkersuisoqarfimmi immikkoortortaqarfiit allat pillugit ombudsmandip suliasaa-nik isumaginnittarluni.

KANUAANA:

Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliivik (KANUAANA) 2023-mi aalisarnermi nakkutilliisoqarnermik piniarnermillu nakkutilliisoqarnermik aqutsinermik ingerlatsinermillu isumaginnip-poq. Suliassat nalunaarsugaaneri ukiut ingerlanerani qaffasissutsini tamani amerliartorsimapput avataa-siorluni sinerissamilu qanittumi aalisarnermi kiisalu piniarnermi aallaaniarnermilu pisuussutinik uumassu-silinnik aqutsinerup annertusiartornera naapertorlugu. Inuussutissarsiortuniit paasissutissanik katersi-neq, suliarinnineq uppernarsaanerlu tassungalu ilanngullugu aningaasaqarnikkut nalunaarutit qarasaasia-tigut aqqissuussinernut annertuunik piumasaqarsimapput ilaatigut KANUAANA-p nakkutilliineranut, nak-kutiginninneranut aamma aalisarnermik piniarnermillu nakkutilliineranut ilaasut. KANUAANA umiarsuit allattuiffiinik 10.743-nik, nalunaarutininik 2.186-inik EU-mi pisanut uppernarsaatini 2.186-inik suliaqarsi-mavoq. Qarasaasiatigut aqqiissutit pitsaanerulersinnissai pisariillisarnissaallu pillugit siunnerfilimmik sulisoqarpoq, tassunga ilanngullugu elektroniskimik nalunaaruteqartarnermik aqqissuussinerup (ERS) atulersinnissaa, 2022-mi nakkutilliineq pillugu nalunaarutip nutaap atulersinneranut atatillugu eqqunne-qartoq. Ilinniartinneqartut (atuaqatigiit sisamaat) 2022-mi aallartittut ilinniartitaanermi immikkoortunik pilersaarutaasunik iluatsittumik naammassisimapput, European Credit Transfer System (ECTS) pointin-naffigisaat.

Nakkutilliinermi angallatit nutaat pingasut tunniunneqarneri naammassineqarput angallatillu sinerissami nunap immikkoortuini allaffinni pingasuni ingerlallutik. Aammattaaq politiit angallataanni tigusineq naammassineqarpoq - angallatip nutaamik aqqa tassaavoq NANOQ IV. Angallat ulloq 1. februar 2023-mi tigu-neqartoq Avannaani Kujataanilu arlaleriarluni nakkutilliartorpoq. KANUAANA aamma aalisarnermik nakkutilliineq pillugu suleqatigiissitani arlalinni peqataavoq ilaatigut NEAFC-mi aamma NAFO-mi. KANUAANA pisanik aalisarnermillu nakkutilliinermut tunngasunik tamakkiisumik nalilersuillunilu periutsinik iliuuse-qarnissamillu pilersaaruserpoq, ilaatigut nunap immikkoortuini aaqqissuusseqqittoqarluni pitsanngorsaasoqarlunilu.

Aningaasaqarnikkut anguniakkanik naammassinnineq

Konto pingaarneq 50.01.01 – Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi aningaasaliissutit tamakkiisumik atorneqarsimapput. Sulisut soraarnerinut atatillugu 2,2 mio. kr.-it ilassutitut aningaasaliissutit akuerineqarsimapput.

Konto pingaarneq 51.01.05 – KANUAANA-mi aningaasaliissutit tamakkiisumik atorneqarsimapput.

Siunissami kingunerluutissat

Aalisarneq pillugu inatsit akuerineqassappat pisassiissutit pillugit nittartakkap tamanullu ammasup aalisarneq pillugu paasissutissat ineriartortinnerinik aningaasalersuinissamik pisariaqartitsisoqarnissaa naatsorsuutigineqassaaq.

Qimminut akiuussusersuinissamut aningaasaliissutit qaffannissaat pisariaqartinneqarput, tassa akiuussutissat akisunerulersimammata.

INUUSSUTISSARSIORNERMUT, NIUERNERMUT, AATSITASSANUT, INATSIKINIK ATUUTSITSINERMUT NALIGIISSITAANERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisik atuutsitsinermut naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup aatsitassanut tunngasuni pingaarnertigut pilersarusiorneq isumagaa, tassunga ilanngullugit politikikkut oqallinnissanut tunngavissat suliarineqarneri aamma suliasaqaarfimmum aalajangiinerit atortussanngortinneqarnerat. Inatsisik atuutsitsinermi inatsisinut suliniutillu allat inatsisik atuutsitsinermut attuumassuteqartunut naleqqiullugu Naalakkersuisoqarfiup danskit oqartussaasui peqatigalugit ataqatigiissartarpei. Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisik atuutsitsinermut naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik aatsitassanut tunngasuni inatsisiliornermut akisussaavoq aammattaaq immikkoortumi tunngaviumik piumasaqaatinut tunngasunut akisussaalluni. Naalakkersuisoqarfik Ujarassiornermut Aatsitassanullu Aqutsisoqarfik peqatigalugu Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermut periarfissanik nittarsaassinermi peqataavoq.

Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisik atuutsitsinermut naligiissitaanermullu naalakkersuisoqarfiup inuussutissarsiornermut niuernermullu tunngasuni Naalakkersuisut nalinginnaasuumik politikikkut anguniagaasa piviusunngortinnissaannik qulakkeerinnissaq. Atuusoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik atuisut suliffeqarfiillu suleqatigiinnerisigut niuerfiit ingerlalluartut pilugit sulinissamut tassunga tapersersuisuuvuq.

Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisik Atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik Inatsisartut 2023-mi upernaakkut ataatsimiinneranni aatsitassarsiornermi ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuut saqqummiuppaa, akuerineqartoq aamma ulloq 1. januar 2024-mi atulersinneqartoq. Aammattaaq sumiiffinni aatsitassarsiornermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuut suliarineqarluni, Inatsisartut upernaami 2024-mi ataatsimiinneranni saqqummiunneqartussatut pilersaarutaasoq.

Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisik Atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik isumaqatigiissitsiniaanermi suliami ingerlasumi aamma suliami eqqartuussivinni ingerlasumi illuatungit peqataavoq.

Isumaqatigiissitsiniarnermi suliami naalakkersuisoqarfik Greenland Minerals A/S-imit naammagittaalliutitigineqarpoq, taanna oqarsimalluni paaanissamut akuersissut pillugu qinnuteqaammik uran pillugu inatsimmut innersuussisoqarluni itigartitsineq inatsisinut naapertuutinnitsoq. Isumaqatigiissitsiniarnissamik piumasaqaammumt ilaangimmat suliaq itigartinneqassasoq naalakkersuisoqarfimmiit oqaatigineqarpoq. Suliaq marts 2022-mi aallartinneqarpoq, naatsorsuutigineqarlunilu 2024-p ingerlanerani naammassineqassasoq.

Eqqartuussivinni suliami naalakkersuisoqarfik London Mining A/S-imit naammagittaalliutitigineqarpoq, taanna oqarsimalluni ingerlatseqatigiiffiup paaanissamut akuersissutaanik naalakkersuisoqarfiup utertisinera inatsisinut naapertuutinnitsoq. Naalakkersuisoqarfik pisuutinneqannginnissaq pillugu oqaaseqarpoq.

Inuutissarsiornermut Niuernermullu Immikkoortortaq

Inuutissarsiornermut Niuernermullu Immikkoortortaq Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiorneq pillugu tunngavinnik patajaatsunik siuariartormilum atukkat pitsaasuunissaannut suliaqarpoq. Tamanna inuussutissarsiuutitigut siursaalluni suliniutini arlalinni pivoq aamma periusissiornikkut aamma ingerlataqarfinni pilersarusiornikkut. Tassunga Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermi inatsisit ingerlaavartumik nutarterneqartuarpumt. Tamatuma saniatigut immikkoortortaq nittarsaanikkumt, nunani tamalaani ataatsimiititani suleqatigiissitanilu aamma nunat marluk niuernikkumt isumaqatigiissutaanni assigisaannilu peqataanikkumt nunani tamalaani inuussutissarsiuutitigut suliniutini arlalinni peqataavoq.

Takornariaqarnermut tunngasuni 2024-p aallartinnerani saqqummiussinissaq siunertaralugu 2023-2024-mi atuuttussamik ikaarsaariarnermi 2023-mi periusissialiortoqarpoq. 2023-p ingerlanerani nuna tamakkerlugu takornariaqarnermik pilersaarumt nutaaq 2025-2034 suliarineqarpoq aamma takornariaqarnermik pil-

lugu inatsit nutaaq aallartisarneqarluni, marluullutik kingusinerusukkut saqqummiunneqarnissaat siunertaralugu. Akuersissuteqartarnermut tunngasuni Kujataani nannunik takornariarnermut kisermaassisutut takornariartitsinermi akuersissuteqarnissamut 2023-mi ammaassisoqarpoq, 1. januar 2024-miit ukiuni tallimani atuuttussa. Ukiut siulii assigalugit Visit Greenlandimi 2023 pillugu kiffartuussinissamut Naalakkersuisut aamma isumaqatigiissuteqarsimapput Kalaallit Nunaata takornariarfissatut nittarsaannissaa siunertaralugu. Aammattaaq piffissamut 2022-2023-mut Greenland Visitor Centerimi kiffartuussinissamut isumaqatigiissusiortoqarsimavoq Kalaallit Nunaanni takornariat ornittagaannik sulii pilersitsisarnissaq ingerlatsinissarlu siunertaralugit.

Inuussutissarsiutitigut siuarsaanermit tunngasuni inuussutissarsiutinik ineriartortitsinermit tapiissutinik aqutsinermit tunngasunik Nalik Venturesimik kiffartuussinissamut 2023-mi Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarsimapput. Taakku saniatigut kommunimut tapiissutitigut aqqiissuussinernik aqutsinerup sinnerissamiit ingerlatilernissaa pillugu Qeqqata Kommunianik ukiuni marlunni misiligutaasumik suliniummik Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarsimapput. Misiligutaasumik suliniut 2022-2023-mut atuuppoq tamatumalu kingunerisanik suliffeqarfinnut inuussutissarsiutinik siuarsaanermit aningaasanik aqutsinermit akisussaaffik Qeqqata Kommunianit aqunneqalersimalluni. Aamma puisit amiinik tunisarneq pillugu aamma Qaqortumi Seal Centerip ingerlanneqarneranut Great Greenlandimi kiffartuussinissamut isumaqatigiissusiortoqarsimavoq.

Ilisimatusarnermut sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutinik katersinermit akuersissutit arlallit kiisalu kalaallit nunaanneersunut suliffeqarfinnut avammut niuernissamut akuersissutit arlallit 2023-mi nalunaarutigineqarsimapput.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik

Atuisoqarnermut tunngasut Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfimmit atortuutinneqarput. Aqutsisoqarfik atuisunut paasisutissiisarnikkut atuisunullu siunnersuisarnikkut Atuisumik isumaginnittuuvuq. Unammilleqatigiinnermut tunngatillugu kattunnerit annertuut aqutsisoqarfiup akuersissutigisarpai, unammilleqatigiinnerneq pillugu inatsimmik unioqqutitsinerit misissortarpai akuleruffigisarlugillu, kiisalu unammilleqatigiinnermi maleruaqqusanut atatillugu suliffeqarfiit pisortallu ilitersortarlugit. Tamatumani saniatigut Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik aalangiisartunut ataatsimii-titalianullu arlalinnut allattoqarfiuvoq. Erseqqinnerusumik paasisutissanut takuuk www.aua.gl.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik

Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup aatsitassanut inatsit malillugu akuersissutinik nalunaaruteqartarnermik aqutsivoq. Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup aatsitassaqarnermut tunngasunik aqutsinera Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisinik Atuutsitsinermit Naligiissitaanerimullu Naalakkersuisoqarfik aamma Aatsitassanut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik qanimut suleqatigalugit ingerlanneqarpoq.

Anguniakkanik naammassinninneq

2022-mi Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissuinerit aningaasartuutit katillugit 427 mio kr. missaaniissimapput, 2019-imullu (227 mio. kr.) sanilliullugu annertunerullutik. Tassa imaappoq misissuinerit tasungalu atasumik aningaasaliinerit maannakkut nunarsuaq tamakkerlugu covid19-mik nappaalanersuaq taasumalu ingerlanera angalanissanut aneqqusaannginnermullu killilersuinerit siornanut sanilliullugu qaf-fasinnerusumiittut. 2023-mut misissuinerit aningaasartuutit 2024-p qiteqqunnerata missaani naatsor-sorneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

2023-mi misissuinissamut akuersissutit sisamat nutaat, misissueqqissaarnissamut akuersissutit marluk nutaat aamma annikitsunut ujarlernissamut akuersissutit sisamat nutaat nalunaaruteqarput. Ataaniittumi ulloq 3. januar 2024-mi akuersissutit tamarmiusut amerlassusaat pillugit takussutissaqarpoq. Malugineqassaaq kisitsisit ilaatigut ulloq 31. december 2023 atorunnaartussanik akuersissutinik imaqarmata, ki-siannili tunniussinissaaq imaluunniit akuersissutip sivitsorneqarnissaa pillugu suliarinninneq sulii naammassineqarsimanani.

- Annikitsumik aatsitassarsiorneq: 29
- Misissueqqaarneq: 17
- Misissuineq: 85
- Piiaaneq: 6

Suliniutit arfinillit tassaapput Nalunami kuultisiorfik, Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinisiorfik, Kangerlusuup eqqaanni anorthositimik aatsitassarsiorfik, Citronen Fjordimi zinkimik/aqerlumik aatsitassarsiorfik,

Killavaat Alannguanni ujaqqat qaqutigoortut pillugit suliniut kiisalu Moriusami titanium pillugu suliniut.

Kangerlussuup eqqaani anorthositimik aatsitassarsiorfik kisiartaalluni ingerlavoq.

Ujarassiornermut immikkoortortaqarfik

Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfik aqqissugaanikkut Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisunik Atuutsitsinermit Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmiippoq, massakkullu ujarassiuunik misilittagalinnik aqqanilinnik sulisoqarluni. Nunap pissusia pillugu siunnersuineq nittarsaas-sinerlu, tassani siunertarineqarluni Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aningaasaqarnermullu iluaqutaasus-samik aatsitassanik aningaasaliisussanik siuarsaanissaq immikkoortortaqarfiup pingaarnertut suliassarai. Nunap pissusia pillugu siunnersuinermit ilaatinneqarput Naalackersuisunut innuttaasunullu nunap pissusia-nik ilisimatusarnermut tunngasunik siunnersuineq, matumani pingaartumik nunap pissusianik nalilersui-nermit misissuinermit atuinissamullu akuersissutinut tunngasuni, qinnuteqaatinik, avammut tuniniaanernik, atugassarititaasut assigiissaakkanik periaatsinillu nalilersuineq aatsitassanullu tunngasunik periusissior-neq.

2023-2028-mi CO₂-mi pisat toqqorsinerillu pillugit nunatsinni 2023-mi periusissialiortoqarpoq, 2023-mi aasaanerani Naalackersuisunit akuerineqartoq. Peqatigisaanik aatsitassarsiornermit periusissiaartaaq aal-lartinneqarluni.

Tamatuma saniatigut Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfik qillerinermit toqqortaasiviup ingerlannera-nut, aamma ilisimatusarnerit aqutugalugit nunap pissusaanut paasissutissanik nutaanik pissarsiniartar-nermit akisussaavoq. Immikkoortortaq misissuinermit aamma misissuinermit attuumassuteqartunik paa-sissutissanik katersuiffittut sulivoq, paasissutissat pitsaassusaat qulakkeerneqartarlutik, toqqorneqar-lutik tamanullu saqqummiunneqarlutik.

Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfiup suliassaasa ilaanni nunap pissusaatigut ilisimatuussutsikkut su-liniutit ataqatigiissaartarnissaat suliarisarnissaallu ilaapput, tassalu immikkoortortaqarfimmi immiini aam-malu ilisimatusartut suleqatigisat avataaneersut suleqatigalugit, soorlu GEUS, EU aamma USA. Suliniutit makku 2023-mi ilaatigut ingerlanneqarput:

- Aatsitassatigut paasissutissanut internetikkut iserfissap ineriartorteqqinneqarnera (www.greenmin.gl)
- Nuup Kangerluata ujarassiuunut nunap assingata suli digitalinngorsarnera
- Ujarassiuutut ilisimatuussutsikkut paasissutissaasiviup ineriartortinnera
- Tunup Avannaani Hudson Landimi ujarassiuunut nunap assiliorneq
- Aatsitassarsiornerit pillugit paasissutissaasiviup nutarterneqarnera
- Tunumi granitinik misissuineq
- Ilulissat eqqaanni nunap sananeqaataanik nunap assiliorinissamut 2024-mi piareersarneq
- "Aatsitassanik mingutsitsinngitsunik" niuerfinnik misissueqqissaarneq soorlu ujaqqat qaqutigoortut aamma grafit.
- Ujaqqanut qaqutigoortunut naleqqiullugu karbonatittigut periarfissanik misissuineq
- Sisimiut eqqaanni grafiteqarfiusinnaasut nunap assiliorneri
- CO₂-mik pisaqarsinnaanermik toqqortarinissaallu periarfissanik nunap assiliorneq (CCS)
- Qaqqat ilaani allanngorartunik nakkutiginninneq aarlerinartuunerinillu aqutsineq
- Ujarassiorit naammassineqarnera

Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfik nittarsaassinermit Europamut Amerikallu avannaanut sammitin-neqartunut peqataavoq, tassani Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermit aningaasaliisartut nunanit tama-laaneersut soqutiginninnerat anguniarneqarluni. Suliniutit nutaatut nunani tamalaani ingerlatseqatigiif-finnut anginerusunut sammisumik tikeraarfiusumik ilisarititsiffiusumillu toqqaannartumik 2023-mi nit-tarsaasoqarpoq.

Inatsisilerinermit Immikkoortortaqarfik

Immikkoortortaqarfik ulloq 31. december 2023-mi ataatsimik immikkoortortami pisortaqarpoq. Inatsisi-lerituutut fuldmægtigit atorfik 1. maj 2022-mili innuttaqarsimanngilaq. Tamatuma saniatigut immikkoor-tortaqarfimmiippoq naligiissitaanermut allaffik, ataaniittumi allaaserineqartoq.

UKA 2022-mi pinerluttulerinermik inatsisip allangortinneranut tunngasunik inatsisilerinikkut inatsisit ataatsimoortut saqqummiunneqarput, taamaallilluni tarnikkut persuttaaneq pillugu aalajangersagaq ikkunneqarluni.

Siunnersuut Inatsisartuni akuerineqarpoq aamma 2023-mi ukiakkut Folketingimi saqqummiunneqarluni tassani aamma akuerineqarluni. Aalajangersagaq ulloq 1. januar 2024-mi atuutilerpoq.

UKA2023-mi pinerluttulerinermi inatsimmi allangguutit arlallit akuersissutigineqarput, taakku ilaatigut kingunerlugu meeqqamik atornerluinissaq siunertaralugu internetikkut meeqqamik atassuteqarnerup pinnerluuteqarsimasutut isigineqalernissaa pillugu aalajangersagaq ikkunneqarluni, soorlu aamma inuup 22-nik ukioqalersimasup aamma inuup 15-it inorlugit ukiullip akornanni atoqatigiinneq pingitsaaliinikkut atoqatigiinnerusutut pinnerluuteqarsimasutut isigineqalernissaa pillugu aalajangersagaq ikkunneqarluni. Siunnersuut 2024-mi upernaami Folketingimi suliarineqassaaq.

Inatsisilerisoqarfik Justitsministereqarfiup Nunanut Avannarlernut Allaffia suleqatigalugu Naalakkersuisut pingaartitaasa oqaasertaliornissaannut atortussangortinnissaannullu aamma suliaqarpoq.

Naligiissitaanermut allaffik

Naligiissitaanermut allaffik Inatsisilerinermut Immikkoortortamiippoq aamma ulloq 31. december 2023-mi allaffimmi pisortamik inuttaqarluni. Inatsisilerituutut fuldmægtigit atorfik 1. maj 2023-mili inuttalereqarsimangilaq.

UKA2023-mi naligiissitaaneq assigiinngisitsinnginnissarlu pillugit Inatsisartut inatsisissaatut siunnersuut saqqummiunneqarpoq, assigiinngisitsisarnermik akiuiniarnissaq kiisalu inuit tamarmik naligiissitsiner-mik pineqarnissaannik siuarsaanermik siunertaqartoq. Inatsisissatut siunnersuummi suaassuseq, naartu-neq, erninermi sulingiffeqarneq, kinguaassititigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassut-simik takutitsineq, suaassutsit ilisarnaataa, kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiit, inooqatigiinneq imaluunniit inuianni pingorfik, innarluuteqarneq, ukiut, politikikkut isiginnittaaseq, upperisaq upperisaqarnerlu tunngavigalugit assigiinngisitsinernik nalinginnaasumik inerteqquteqarnissaq eqqunneqarpoq. Aammattaaq inatsimmik unioqqutitsineq pillugu naammagittaalliutunik suliaqarsinnaasunik naammagittaalliutunik aalajangiisartunik (Naalakkersuisut Naligiimmik Pineqarnissaq pillugu Ataatsimiititalia-mik) pilersitsisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Naligiissitaaneq pillugu inatsit piosoq inatsisissatut siunnersuummi aalajangersimasuni tulluarsarlugu ilanngunneqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuut UKA2023-mi Inatsisartuni siullermeerlugu suliarineqarpoq aamma UPA2024-mi aappassaaneernejarlunilu pingajussaaneernejassalluni.

Allaffik siullermeertumik Naligiissitaanermut Naalakkersuisoq peqatigalugu NP Arnat ataatsimeersuar-neranni (Commission on the Status of Women) CSW67 New Yorkimi peqataavoq. Tamanut ammasumik aqqissuussinermi nunani avannarlerni naligiissitaanermut ministerit oqallitsitsineranni Naalakkersuisoq peqataavoq. Naligiissitaanermut aamma LGBTI-mut Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi (MR-JAM) aqqutigalugu nunani avannarlerni suliniutit ilaannut peqataanerup saniatigut Danmarkimiit aamma Savalimmiuniit naligiissitaanermut ministerit kiisalu nunat inoqqaavisa suliniaqatigiiffii aallartital-lu akornanni arlaleriarluni ataatsimiittoqarpoq. Tassunga atatillugu erseqqissarneqarpoq Kalaallit Nunaat immikkut inissisimasooq aamma nunat inoqqaavini arnat niviarsiaqqallu pisinnaatitaaffiik alaatsinaat-sitsinissamut inissisimasooq. Kalaallit Nunaanni innuttaasut amerlanersaat nunap inoqqaarivai nunarsuar-milu nunat inoqqaavinut allarpassuarnut sanilliulluni namminerisaminik naalakkersuisoqarluni. Tassani MR-JAM-imi ilaasortaaneq nunat inoqqaavini arnat niviarsiaqqallu kiisalu Kalaallit Nunaata isiginninneranik oqaasertaliinissamut Kalaallit Nunaat pitsaasumik inissisimalluni.

Naligiissitaanermut allaffik aamma naligiissitaanermut aamma LJBTI pillugu nunani avannarlerni atorfi-littat ataatsimiititaliaani (EK-JAM) ilaasortaavoq taamaattumillu tassunga atasunik ataatsimiinnissatut aalajangersarneqarsimasuni peqataasimalluni. Ilaasortaaneq nunani avannarlerni nunat (Danmark, Sverige, Norge, Finland aamma Island) assigalugit tamakkiisumik ilaasortaaffiunngilaq taamaallunilu Savalimmiut aamma Åland assinganik atugassaqartitaalluni. Naligiissitaanermut allaffik nunani avannarlerni atorfilittat ataatsimiititaliaanni peqataasarnikkut nunani avannarlerni allaniit ilisimasanik, paasissutissanik isumas-sarsiassanillu katersisimavoq. EK-JAM-imi ilaasortaarnikkut Kalaallit Nunaata nunani avannarlerni allaniit allaanerusunik ajornartorsiutaanik oqaasertaliinissamut erseqqissaanissamullu periarfissiisoqarpoq.

Naligiissitaanermut allaffik aamma Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmi (akisussaaffiit allangortinneri sioqqullugit) kiisalu Inuusutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisunik Atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmi suliaassanik allanik tigusiner-

mi tapertaasimavoq. Tassunga ilaatigut ilanngullugit naligiissitaanermut tunngasunik isiginninnerit akisus-
saaffeqarfiusup siunnersuutaani suliniutaanilu allani ilanngunneqarsimanerini nalilersuisarnerit.

INEQARNERMUT ATTAVEQAQATIGIINNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfiup ineqarnermut attaveqaqatigiinnermillu Naalakkersuisut Inatsisartullu nalinginnaasumik politikikkut anguniagaasa piviusunngortinnissaat qulakkiissavaa. Tassunga atasumik Naalakkersuisoqarfik inuiaqatigiinni nunamilu innuttaasunilu pitsaasumik, patajaatsumik siuariartorfiumik sullissinissap qulakkeerneqarnissaa akisussaaffigaa.

Suliniutissat, takorluukkat naleqartitallu

Naalakkersuisoqarfiup suliassaraa akisussaaffiusup iluani Naalakkersuisup aamma Naalakkersuisut aalajangaannik piviusunngortitsinissamut tunngavissanik pilersitsinissaq taakkulu iluanni killiliussat ineriartortinnerinut ikiutissalluni. Naalakkersuisoqarfiup takorluugaraa naalakkersuisoqarfiussalluni, qaffasisumik ilinniagaqarsimanikkut ullormut oqaluserisassaliortarnermut piginnaasap akulerutinneqarneratigut aamma aalajangersimasunik angusassanut naalakkersuinikkut anguniakkanut allangortitsisarnermut ilisarnaatilik. Naalakkersuisoqarfiup pingaartitai tassaapput paasisimasaqarneq piginnaasaqarnerlu, ilanngusitsineq aamma akisussaassuseqarneq kiisalu anguniakkat anguneqarnissaat.

Inatsisunik ingerlatsineq

Naalakkersuisoqarfiup inatsisit makku ingerlatarai, allannguutit kiisalu tassunga atasut nalunaarutit ilanngunneqarnatik:

Ataatsimut isigalugu: Ukiumoortumik Aningaasanut inatsimmi suliassaqaarfiit 70-72 aamma 80-89

Ineqarneq: Inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 12, 28. oktober 1993-imeersoq kingusinnerusukkut allannguutilik; Inissiat nammineq pigisat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 7. maj 2007-imeersoq; Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu inissiaataannik atartortittakkanik inissiatut imaluunniit illutut nammineq pigisatut tigusisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 12, 19. november 2007-imeersoq; Illulioriternernut aningaasalersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 39, 23. november 2017-imeersoq (20/20/60); Piginneqatigiilluni inissiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 33, 23. november 2017-imeersoq; Tapersiissutitalimmik inissialioriternermut taarsigassar-sititsisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 40, 28. november 2019-imeersoq; Inissialiornermut, illunut ataatsimoorussanut, illuliassanut il.il. tapersiissuteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 19. november 2007-imeersoq;

Sanaartugassanut: Sanaartorneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 26. maj 2010-meersoq; Sanaartornermi neqeroorteqartitsisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 2. december 2009-meersoq; Sanaartorfissagissaarneq, pisortat kuuffeqarfinnut aqqusersuutaat aamma pisortat aqqusiniutaat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 16, 17. november 2010-imeersoq; Namminersornerullutik Oqartussat ikuallajasut pillugit nalunaarutaat nr. 9, 6. marts 1987-imeersoq; Sanaartornermi malittarisassat 2006; AP95 Kalaallit Nunaanni illuliornermi sanaartornermilu sulianut pilersuinnermullu ataatsimut piumasaqaatit;

Attaveqaatit: Imarsiornermik ilinniartitaanerit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 11. november 2000-imeersoq; Inatsisartut inatsisaat nr. 2, 24. april 1986-imeersoq umiartortut isumaqatigiissusioqatigineqartarnerannut tunngasoq; Kalaallit Nunaannut, Kalallit Nunaannit Kalaallit Nunannilu usinik imaatigut assartuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 16, 30. oktober 1992-imeersoq; Umiarsualiviit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 3. juni 2015-imeersoq; Immakkut angallatit angallatikullu umiarsualivinniittut peerneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 43, 23. november 2017-imeersoq; SIKUKI Nuuk Harbour A/S aamma Nuummi umiarsualivilliorneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 17, 3. juni 2015-imeersoq; TELE Attaveqaatit aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 28. oktober 1993-meersoq; Nalunaarasuartaatitigut atassuteqarneq nalunaarasuartaatitigullu kiffartuussinerit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 31, 23. november 2017-imeersoq, Ratiukkut ti-gooqqaanermi akornusersuutit sillimaffigineqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 15. december 1987-imeersoq, Timmisartoqarfiit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 5. december 2008-meersoq; Nuummi aamma Ilulissani nunanut tamalaanut mittarfiup aamma Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sanaartornerinut, ingerlannerinut aningaasalersornerinullu sinaakkutitigut piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 22. november 2018-imeersoq.

Pingaarnertut suliassat

Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik ineqarnermut, sanaartornermut attaveqaqateqarnermullu tunngatillugu pingaarnertigut allaffissornermik, pilersaarusionermik aqutsinermik isumagisaqarpoq. Naalakkersuisoqarfik 2023-mi makkuninnga immikkoortortaqaqarpoq: Aqutsinermut allattoqarfik, Sanaartornermut Immikkoortortaqaqarfik aamma Attaveqaqatigiinnermut Immikkoortortaqaqarfik. Aammattaaq naalakkersuisoqarfiup ataaniippoq Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfik aamma Radiomik Ingerlatsivik kiisalu Iluarsaassinermut Aqutsisoqarfik.

Mittarfeqarfiit 1. april 2023 tikillugu naalakkersuisoqarfiup ataani suliffeqarfiuvoq namminersortitaq. Suliffeqarfik ulloq 1. april 2023-mi aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffimmut Mittarfeqarfiit A/S-imut allangortinneqarpoq tassungalu atatillugu Kalaallit Airports Holding A/S-imut ilaalerluni. Akisussaaffigisatut aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit uku naalakkersuisoqarfimmut atassuteqarput: INI A/S, Illuut A/S, Tussass A/S, Royal Arctic Line A/S, Sikuki Nuuk Harbour A/S, Air Greenland A/S kiisalu Kalaallit Airports Holding A/S.

Naalakkersuisoqarfiup pingaarnertut suliassai tassaapput:

- Naalakkersuisumik Naalakkersuisunut, Inatsisartunut, kommuninut, innuttaasunut soqutigisaqaqatigiinnullu allanut atatillugu sullissineq,
- Maannakkut siunissamilu ilungersunartut qaffasissumik piginnaasaqarfigalugit misissueqqissaarnerit,
- Ilisimasaq suliarnut attuumassuteqartoq tunngavigalugu ingerlaavartumik siunnersuusiortarnissaq isumassarsiortarnissarlu,
- Suliaqartut oqaloqatigisarneri suleqatiginerilu tunngavigalugit aaqiissuteqartarnissaq,
- Naalakkersuinikkut aalajangikkanik malitseqartitsisarnerit,
- Suliaqarfiit allat suleqatigalugit suliassanik paasisimasaqarluartumik oqimaaqatigiissumillu naammassinnittarnerit,
- Kinaassusersiunngitsumik tunngaveqarluni ingerlatsineri suliassanik isumaginnineq, aamma
- Suliassaqaqarfiup sunniuteqarluarnissaanik nutaaliaanissaanillu qulakkeerinnineq.
- Akisussaaffigisap iluani ingerlaartumik ingerlatsineq.

Sulisut amerlassusaat

2023-p naanerani naalakkersuisoqarfimmi, Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisoqarfimmi aamma Radiomik Ingerlatsivimmi kiisalu Iluarsaassinissamut Aqutsisoqarfimmi atorfeqartut 45-upput atorfiillu inuttaqanngitsut 19-iullutik.

Naalakkersuisoqarfiup immikkoortortai 2023-mi sulisutigut arlalinnik nikiffiusimapput, piffissani arlalinni atorfiit inuttalernerqarsimanatik. Tamatuma kingunerisaanik suliassanik sukangasuumik tulleriiarinnissaq pisariaqalersimavoq, Naalakkersuisut anguniagaasa naammassineqarnissaanut atortunik piareersaarnerit suliarinninnerillu salliuinneqarsimallutik. Tassunga ilanngullugit pingaartumik inatsisit allannguutissaannik inatsisillu nutaat piareersarneri suliarinerilu, Inatsisartut ataatsimiinnerini atortussat aamma § 37 tunngavigalugu apeqqutit ilanngullugit. Tassunga ilanngutissapput suliassat Naalakkersuisut inuillu paarlaannerisa malitsigisai. Suliassat taakkuupput ilisaritsineq sulianillu ingerlasunik saqqummiussineq, aalartisarnerit politikikkullu anguniakkat piareersarneri ingerlannerinillu ilinniartitsinerit, nutaat ingerlasunillu tulluarsaarnerit.

Suliassat suliarinerini sullissinermilu nunami innuttaasut Namminersorlutillu Oqartussani immikkoortortat allat sullinneqarneri ilanngutitittarnerinilu Naalakkersuisoqarfimmit iluatsinneqarsimavoq naak inuit paarlakaakkaluartut kiisalu Naalakkersuisunit taarsiisoqaraluartoq, taarsiisarnerillu suliniutini ataasiakkaani annikitsumik kinguaattoornernik kinguneqarsimallutik. Aammattaaq ineriartortitsineri suliat allaffeqarfiup pitsanngorsarnissaanut suliniutit ilai kinguartinneqartariaqarsimallutik.

Anguniakkanik naammassisaqarnermik naliliineq

Aqutsisunut allattoqarfik

Aqutsisunut Allattoqarfik naalakkersuisoqarfimmut tamarmut kiffartuussiviuvoq sulisoqarfiullunilu, ilaatigut Naalakkersuisumik naalakkersuisoqarfimmi pisortamik ulluinnarni kiffartuussisarluni.

Anguniakkanik naammassinnineq: Allattoqarfiup pingaarnertut anguniakkani ilaatigut angusimavai eqqutsissimallugillu. Aqutsisunut Allattoqarfik 2023-mi Naalakkersuisunut ilaasortani marlunnik assigiin-

ngitsunik naammaginatutimik sullissisimavoq. Aqutsisunut Allattoqarfik tusagassiorfinnut nalunaarutit 35-it, Naalakkersuisuni suliassat 67-it, § 37 naapertorlugu apeqqutinut akissutit 20-t, Inatsisartuni suli- arisassat immikkoortut qulingiluut, taakkunannga arfinillit akuerineqartut, agguaaneri isumagisimavai, taakkununga apeqquteqaat tunngavigalugu oqallinnerit marluk, immikkoortullu sinneri UPA 2024-mi aap- passaaneerneaqlutillu pingajussaaneerneaqassallutik. Aqutsisunut Allattoqarfimmi ineriartortitsiner- mi suliassatut pilersaarutaasut sulisut taarsaannerisa malitsigisaanik ilaatigut kinguartinneqarsimapput, Naalakkersuisuni ilaasortat taarsernerinut atatillugu suliassat pingaarnersiorneri peqatigalugit.

Sanaartornermut Immikkoortortaarfik

Illuliornermi Qitiusumik Oqartussat (DCB): illuliassanik allanillu sanaartugassanik nappaaneq, ilusai aaq- qissuunerilu pillugit aalajangersakkanik aqutsineq nutarterinerlu, kiisalu Namminersorlutik Oqartussani al- laffeqarfiup illutigit sanaartornermilu suliassai pillugit najoqqutassat.

Anguniakkanik naammassinnineq: Anguniakkat anguneqarlutillu eqqortinneqarput. Illuliornermi inatsi- sip allannguutaanik UPA 2023-mi akuersinermi illuliornermi malittarisassat nutaat naammassineqarnis- saannut tunngavissat pisariaqartinneqartut, ukiuni arlalinni suliarineqarsimasut, inissinneqarput. Inatsim- mi allannguutit aamma Illunik Inissianillu Nalunaarsuiffimmik (BBR) pilersitsinissamut tunngaviit pisaria- qartinneqartut pissarsiarineqarput. Nuna tamakkerlugu suli annertuumik illuliornernerata kingunerisaa- nik DCB suli 2023-mi malittarisassat nassuiarneqarneri il.il. pillugit kommunini sanaartornermi oqartus- sanut nalinginnaasumik ilitersuulluni ikiuinissaq siunertaralugu nalinginnaasut sinnerlugit isumalluutini- k immikkoortitsisariaqarsimavoq. Taamaakkaluartoq 2023-mi suliassanut naleqqiullugu annertunerusunik kinguaattoortoqarsimangilaq. Piffissamili tassani oqaatigineqassalluni kommunini sanaartornermi sulia- nik suliaqartunut attaveqaammik pilersitsisoqarsimanera maannakkut ukiut arlallit kingorna kingunerisi- mallugu kommunini illuliornermi sulianik suliarinninnerup pitsaassusaa malunnartumik qaffassimammat, ilaatigut ajornartorsuteqarfiusuni tamakkiisumik isiginnittumi aqqiisarnikkut, assigiissaarisumik sule- riaaseqarnerup eqqunneqarneratigut il.il. DCB 2018-mi illuliornermi sulianik sullissisut nukittorsarnissaat siunertaralugu kommunimi illuliornermi sulianik sullissisunut attaveqaammik pilersitsisoqarnissaanik su- liniuteqarpoq, attaveqaallu aqutigalugu ilaatigut internetikkut toqqaannartumik illuliornermi sulianik su- liarinnittunut isumasioqatigiinnerit pikkorissarnerillu ingerlanneqartalerlutik.

Namminersorlutik Oqartussat sanaartornermut atuuffiat: Inissiatigut, ilinniartitaanikkut, kultureqarnik- kut, peqqinnissakkut isumaginninnermilu suliassaqarfiit iluanni nutaanik sanaartornerit isumagineqarne- ri. Isumassarsinermit atulernissaanut ingerlatsinermilu sanaartornermi suliap isumagina naalakkersui- soqarfik akisussaasoq suleqatigalugu, tassunga ilanngullugit sanaartornermi suliap aningaasaqarnera, pit- saassusaa, ilusaa titarneqarneralu, tamakkiisumik aningaasaqarneq, sumiiffik sanaartorfiusoq, nalunar- tut, piffissaliussat, sanaartortitsinerup ilusaa aqqissugaaneralu. Taakku saniatigut nutaaliornissaq ine- riartortitsinissarluk kiisalu sanaartortarnerup akikinnerulersinneqarnissaa pisariinnerulersinneqarnissaalu eqqarsaatigalugit pingaarnertut anguniagassat arlallit isumagineqartarput.

Anguniakkanik naammassinnineq: Sanaartortitsisut 2023-mi pilersaarutaasumik suliariumannittussar- siuussinissat ingerlassimavai, pilersaarutinilu amerlanerani isumaqatigiissusiortoqarsimalluni, pilersaar- tillu amerlanersaat aallartissimallutik. Pilersaarutinilu suliariumannittussarsiuunneqartuni ataasiakkaani isumaqatigiinniarnert suli ingerlanneqarlutik, 2024-mi januarip aallartinnerani naammassineqartussatut naatsorsuutigineqartut. Suliariumannittussarsiuussinermi ataatsimi piffissami sivisuumi isumaqatigiis- sutissamik isumaqatigiinniarnert naammaginatutimik kinguneqarnatik atorunnaarsitsinermik kinguneqar- simavoq, kingusinnerusukkut suliariumannittussarsiuusseqqinnissaq siunertaralugu.

Isumaqatigiinniarnert ukiut siuliini akit qaffannerinik sunnerneqarsimapput sulilu illuliornermi sanaartor- nermilu annertuumik nalorninarloqarluni, tamatumunngalu pissutaallutik nukissiornermi akit allanngorar- nerat, Ukrainemi sorsunneq Coramillu nunarsuaq tamakkerlugu nappaalasimanerup kinguneqartitsinera. Tamatuma kingunerisaanik sanaartortitsisut pilersaarutinut ataasiakkaanut tamanut sanaartortitsisup missingersuutitigut isumannaatsuunissami ilaasut qulaajarneqarlutillu tulluarsarneqarsimapput, manna ti- killugu pilersaarutini tamani allanngorartunik aalajangersaanagerusimasut. Tulluarsaanerit tassaanagerusimapput aningaasartuutitut naatsorsuutiginniganut aningaasat annertunerusut illuartinneqarnissaat, sanaar- tortussanik isumaqatigiissutini immikkoortitani assigiinngitsuni aamma agguarneqartut.

Inissiat Illuutillu (B&E): Inissiaqarnermut tunngasut tamaasa pillugit pingaarnertigut periusissiamik sulia- qarneq aqutsinerlu, Namminersorlutik Oqartussat sillimasiiinermi politikkaa aqutsineralu, illuutini atortus- satigullu pigisanik Namminersorlutik Oqartussani piginnittuunerannik isumaginnineq (pisineq tunisinerlu), kiisalu inissianik aningaasalersuinissamut taarsigassarsianik aqutsineq.

Anguniakkanik naammassinninneq: B&E-p anguniagai ilaannakuusumik anguneqarlutillu naammassineqarput. Siunissami inissiaqarnikkut iluarsaasseqqinnissap imai pillugit politikikkut isumaqatigiinniarnertit tassungalu atasut qulaajaanissami atortussat piareersarneri ukiup naanerani pigineqassapput, inissiat pitsanngorsarnissaannut suliniutit tassungalu aningaasalersuinnissaq ilanngullugu. Ukiup ingerlanerani INI A/S-imik nalimmassaaneq ataqatigiissaarinerlu salluittinneqarsimapput, tassunga ilanngullugu pingaartumik inissianut immikkoortortani aningaasaqarneq, tassungalu atasumik inissiaqarnermut tunngasunik ingerlatsineq pillugu ingerlaavartumik qulaajaanertit. Siunissami inissiaqarnikkut iluarsaasseqqinnissamut atasumik inissianik aningaasalersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaa (taarsigassarsiat aamma radonimut qulakkeerinissamut tapiissutit) isumagineqarsimavoq aamma UPA2023-mi Inatsisartunit akuerineqarsimalluni. Taakku saniatigut illulioqataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaannut siunnersuut UKA2023-mi siullermeerneqarpoq. B&E-p taamatuttaaq suliassaqaarfiup ineriartortinneranut aqqissugaanerannullu atatillugu innuttaasunit saaffiginnissutinik tiguisarneq akissuteqartarnerlu ataqatigiissumik aqqissuussimavaa pitsanngorsarlugulu.

Sillimmasiisuteqarneq aamma BBR: Namminersorlutik Oqartussat sillimmasiinerinut, siunnersuineranut, sillimmasiinermi akunnermuliuttuunermilu isumaqatigiissutinik isumaqatigiinniarnertit, sillimmasiisarnermi siunnersortimut sillimmasiisarfinnullu atassuteqarneq kiisalu allaffissorneq. Tassunga nuna tamakkerlugu ilanngutissapput Illuni Inissianillu Nalunaarsuisarnerup (BBR) ineriartortinnissaa, Namminersorlutik Oqartussat tunngaviusumik paasissutissaasivianut atasoq.

Anguniakkanik naammassinninneq: Anguniakkat anguneqarlutillu eqqortinneqarput. Periusissiatut Naalakkersuisut akuerisaat naapertorlugu Namminersorlutik Oqartussat sillimmasiinerinut nunani tamalaani suliariumannittussarsiuussineq ingerlanneqarsimavoq. Suliariumannittussarsiuussineq annertuumik piareersaareernikkut naammassineqarpoq, tassunga ilanngullugit misissueqqissaarnerit assigiinngitsut, paasissutissanik katersineq aqqissuunnerilu, Namminersorlutik Oqartussat pigisai nalillit tamaasa, politikii aamma Risk Managementimi programmi atorlugu pigisanik nalilinnik misissuinerit. Suliassaqaarfimmi nittartagaq tassunga atatillugu nutarterneqarsimavoq, sillimmasiinerit pillugit Namminersorlutik Oqartussani immikkoortunut paasissutissat nutaat piareersarneri peqatigalugit. BBR-imik ineriartortitsinermut atatillugu tunngavissaq pillugu suliariumannittussarsiuussisoqarpoq, suliniummi nutaamik aqutsisussarsiortoqarluni, paasissutissat katersorneri pillugit misiligutaasumik suliniut aallartinneqarluni, kiisalu BBR-ip ilusissaanut sinaakkutissaq piareersarneqarluni.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik; Aningaasaqarneq sulisoqarnerlu tassaapput naalakkersuisoqarfimmut sullissisuusut aamma naalakkersuisoqarfiup missingersuutaanut naatsorsuutaanullu akisussaasuupput kiisalu naalakkersuisoqarfimmi aningaasanut inatsisiliornermi sulianik ataqatigiissaa risuusut. Sulisoqarnermut tunngasut immikkoortortaqaarfiup aamma isumagisarpari. Aningaasaqarneq HR-ilu S&I aningaasaateqarfimmi aqutsinerimik aamma isumagisaraa, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik, akisussaaffeqarfimmi akisussalluni oqartussaasoq tamanna pillugu isumaqatigiissutigineqartoq naapertorlugu.

Anguniakkanik naammassinninneq: Anguniakkat anguneqarput naammassineqarlutillu, naak piffissami sivisunerusumi suliaqarfimmi atorfik inuttalerneqarsimannikkaluartoq. Sulinermi aqutsisut 2023-mi taarserneqarput, tassunga atasumik aqqissugaaneq allanngortinneqarluni, taamaalluni sullissisoqarfik atorfinnik marlussunnik allineqarluni. Naalakkersuisoqarfiup suliassaqaarfiisa allat tassungalu atasut aningaasaqarnermut tunngasut pitsaanerumik annertunerumillu ikiorserniarlugit allannguisoqarpoq. Allanguinerup kingunerisaanik suleriaatsit allanngortinneqartariaqarsimapput naalakkersuisoqarfimilu immikkoortunik allanik ataqatigiissaa risarnerlu annertusillugu, tamannalu atulersinneqarluni sulilu pisariaqartitsineq malillugu ineriartortinneqarluni.

Attaveqarnermut immikkoortortaqaarfik

Attaveqarnermut immikkoortortaqaarfiup akisussaaffigai imaatigut silaannakkullu angallannermi, umiarsualiveqarnermi mittarfeqarnermilu, allakkeriveqarnermi nalunaarasuartaateqarnermilu kiisalu qitiusumik umiarsualivinnik oqartussaanerme oqartussatut inerisaasutullu suliassat.

Anguniakkanik naammassinninneq: Suliassaqaarfiup anguniagai ilaannakuusumik anguneqarlutillu naammassineqarput. Suliassanillu naammassisaqarniarneq ukiup ingerlanerani sulisutigut annertuumik taarse-raattoqarnerata piffissami sivisuumi atorfiit inuttaqannginnerisa malitsigisaannik sunnerneqarsimavoq.

Silaannakkut angallannermut allaffik: Mittarfeqarfiit A/S pillugu inatsit, 2022-mi atulersinneranik sunnerneqarsimavoq, tassunga ilanngullugit Mittarfeqarfiit A/S-ip KAIR A/S-imut kattunnera. Tassunga ilanngutissaaq piffissamut 2021-miit 2030-mut ilaasunik assartuineq pillugu kiffartuussinissamut isumaqati-

giissuteqarsimanerup malinnaaffiginera, Kujataani qulimiguulimmut piginnaasamut sillimmateqarnissamut ilassutitut aningaasaliissutit pissarsiarineqarsimallutik.

Kangerlussuup siunissaa pillugu sulineq suleqatigiissitami Qeqqata Kommunia, Arctic Business Circle, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik amerlanerillu peqataaffigisaanni nanginnerqarpoq, nalunaarusiarlu 2023-mi Inatsisartunut nassiunneqarluni kiisalu Naalakkersuisut nittartagaatigut tamanut saqqummiunneqarluni.

Forsvarsministeriaqarfimmik suleqateqarnek, Kangerlussuarmilu mittarfiup siunissami atorineqarnissaa pillugu tunngaviumik isumaqatigiissutissap suliarinera 2023-mi qaqqinnerqarpoq. Sakkutuut Kangerlussuarmi sulini najuunnerat pillugu sulineq politikikkullu takorluugaq 24. april 2023-mi tunngaviumik isumaqatigiissutikkut uppersarnerqarpoq, misissueqqissaarnermillu sulineq Illersornissamut ministereqarfimmi aamma Naalakkersuisoqarfimmi kiisalu KAIR A/S-imi ingerlalluni.

Kalaallit Nunaanni angallannermut inatsimmut politikikkut kissaatinik suliaqarnek Kalaallit Nunaanni Politii, Aqqusinikkut Angallannermut Aqutsisoqarfik aamma Angallannermut ministereqarfik peqatigalugit kinguneqartumik suleqatigiinnermik sunnerneqarsimavoq, tassungalu atasumik Naalakkersuisoq Sisimiuni april 2023-mi Angallannermut ministerip Thomas Danielsenip ilisimatitsiartornerani qaaqqusisusimalluni.

Imarsionnermut allaffik: 2023 Royal Arctic Linemut ukiuusimavoq allanguutaasoq, tamannalu imarsionnermut allaffiup suliassaani annertusimalluni. Assartuineri akigitat 2015-imi siullermeertumik qaffanneqarsimapput, tamatumalu saniatigut Royal Arctic Linep assartuisarnerani iluaqutit akornutillu misissornerinut tunngasumik sulineq ingerlanneqarsimalluni.

2022-ip aamma 2023-p ingerlanerani umiarsualiviit pillugit periusissiamik allaffik suliaqarsimavoq, politikikkullu aalajangiinerup inernerana suliassaqarfimmi annertunerumik sulisoqassasoq. Sulinerup taasuma ingerlanissaanut pilersaarut Naalakkersuisunit akuersissutigineqarsimavoq. Tamatum kingorna sumiiffinni umiarsualivinnit oqartussaqaarnek pillugu nalunaarut pisoqaanerumik atorunnaarsimavoq aamma nalunaarutissat arlallit inatsisissatullu siunnersuut 2024-p ingerlanerani suliarineqartussat naatsorsuutigineqartut piareersarnerlutik.

Umiarsualivinnik iluarsaassineq aserfallatsaaliuinerlu ingerlataqarfimmi pilersaarummik malinnippoq, Kulersuarmilu umiarsualiviup pitsanngorsarnissaa suliariumannittussarsiunneqarluni. Kangerlussuarmi umiarsualivik pillugu aqutsineq 2023.p qiteqqunnerani Sikuki Harbour A/S-imut tunniunneqarpoq, Naalakkersuisut sinnerlugit umiarsualivinnik ingerlatsisusooq. Tassunga atatillugu atusut akiliisarnerat eqqunneqarpoq aallarniutaasumik allaffissornermut, ingerlatsineri aserfallatsaaliuinerimullu matussusiisusaaq.

Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut Radiomillu Ingerlatsivik

Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfik aamma Radiomut Aqutsisoqarfik akuersissutinut, pilersuisussaaitaanerimut allatullu sullissisartunut nakkutilliisuupput. Aqutsisoqarfiup aamma nalunaarasuartaateqarnermi apequtini kiisalu nunani tamalaani suliniaqatigiiffinnut attuumassutini Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata akornanni attuumassutinik isumaginnippoq. Aammattaaq aqutsisoqarfik nalunaarasuartaateqarnermut tunngasuni ineriartornermik nakkutilliinerimik isumaginnittuuvoq. Taakku saniatigut aqutsisoqarfiup radiokkut attaveqatigiinnermik ingerlatsineq isumagisaraa.

Anguniakkanik naammassinnineq: Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut aamma Radiomik ingerlatsivik pingaarnertigut anguniagaat naammassineqarsimapput. Aqutsisoqarfiup 2023-mi nalunaarasuartaateqarnermi suliassaqaarfiup iluani upalungaarsimanissap sammineqarnera annertusisimavaa, sulineq taanna 2024-mi siunissamilu salliutinneqassaaq, immikkullu suliassaqaarfiup iluani piginnaasaqartunik sulisussarsinissamut periarfissanik annertuumik sunnerneqarsimalluni. Radiokkut aallakaatitsivimmi pilersaarutip ineriartortinnera sulini ingerlavoq. Radiokkut aallakaatitsivimmi pilersaarutip radiokkut aallakaatitsiviumi aqunneqarnera pisariillisassavaa aamma radiokkullu aallakaatitsiviit ataasiakkaat pillugit malittarisassat paasiuminartuuneri pitsaanerulersissallugit.

Iluarsartuussinerimut Aqutsisoqarfik

Iluarsartuussinerimut Aqutsisoqarfiup suliassaqaarfiit uku iluanni iluarsaassinikkut, aserfallatsaaliinikkut isaterinikkullu suliassanik isumaginnippoq; inissiat, ilinniartitaaneq, iliniartut ineqarfii, oqaluffiit, isumaginninnermi sullissiviit kiisalu umiarsualiviit. Sanaartornermi suliap naammassineqarnera isumassarsiamiit atulersitsinerimik ingerlatsinerimullu isumagineqarpoq naalakkersuisoqarfik akisussaasoq suleqatigalugu, tassunga ilanngullugit sanaartornermi suliap aningaasaqarnera, pitsaassuseq, ilusilersuineq titartarneralu, tamakkiisumik aningaasaqarnek, sumiiffik sanaartorfiusooq, nalunartut, piffissaliussat, sanaartornermi ilusit aqqissugaanerlu.

Anguniakkanik naammassinnineq: Aqutsisoqarfik 2021-mi upernaami pilersinneqarpoq, sulisullu suliassallu tiguneqarnerinik suliassaq annertusimalluni, malitsigisaanillu aqutsisoqarfiup nammineq allaffissor-nikkut atortuinik pilersaarutinillu aqutsinerup iluani suleriaatsit, naatsorsuuserineq aamma F2 (allagaatit nalunaarsornerinut ilitserisut, allagaatit pillugit pilersaarutit il.il.) Tassunga aqutsisoqarfiup tigusimasaani suliassani arlalinni annertuumik saliisoqarnissaanik pisariaqartitsisoqarsimavoq, taamaattumillu nalingin-naasumik ingerlatsineq aatsaat 2023-mi piviusunnngortinneqarsimalluni. Tassani atorfiit inuttalernerqar-simangillat. Aqutsisoqarfiup anguniagai taamaattumik ilaannakuusumik 2023-mi naammassineqarlutillu anguneqarsimapput tamannalu sulisut atugarissaarnerinut suliffimmilu avatangiisinut ajortumik sunniute-qarsimalluni, tamatumalu kingunerisaanik kajumissuseq appasissimalluni kiisalu piffissami napparsimasut nalunaaruteqartarsimallutik. Atugarissaarneq suliffimmilu avatangiisit pitsaanerulersinnissaanut ukiaq 2023-mi annertuumik sulisoqarsimavoq, pitsaasumik angusaqarfiusimasoq. Ukiaq 2023-mi taamaalilluni tamakkiisumik isiginnittoqalersimavoq, erseqqinnerusumik tullerriiaarisogalersinnaalluni aqutsisoqarfim-milu suleriaaseq kinguneqartitsinerulerluni, sulisut naammagisimaarinninnerat ulluinnarnilu sulinerminni tunniussimanagerat qaffassimalluni. Ataatsimut isigalugu aqutsisoqarfik suliassani tamani kinguaatuulaarsi-mavoq, suliani ingerlasuni kiisalu suliassat nutaat aallartinnerini, sulialli naammassisarnerini siuariartoqar-luni.

Aningaasaqarnikkut anguniakkanik naammassinnineq

Ataavartumik missingersuutitigut malinnaaneq tunngavigalugu naalakkersuisoqarfiup pingaarnertut kon-tuini tamani naammaginarunik angusanik naalakkersuisoqarfik angusaqarsimavoq. Kontoni pingaarnerni ataasiakkaani annikinnerusumik atuineq kisimi pineqarpoq, ukiup ingerlanerani piffissami atorfiit inutta-qannginnerinik pissuteqartoq.

NUNALERINERMUT, IMMINUT PILERSORNERMUT, NUKISSIUUTEQARNERMUT AVATANGIISUNULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuuteqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup suliassaqarfiit makku iluanni naalakkersuisoqarfisigut sulianik isumagisaqarpoq: Nunalerineq, imminut pilersorneq, nukissiuuteqarneq, avatangiisit, nuna tamakkerlugu silap pissusaanut naleqqussarneq periusisaqarnerlu, qatserisartoqarnermut oqartussaaffik, upalungaarsimasussat qaartiterisarnerlu. Naalakkersuisoqarfiup suliassaqarfiit taakku iluanni Naalakkersuisut Inatsisartullu ataatsimut isigalugu naalakkersuinikkut anguniagaat aalajangersimasunullu tunngatillugu aalajangiineri tunngavigalugit suliassaqarfinni suliniutit aalajangersimasut arlallit tunngavigalugit pilersaarusionerq, ineriartortitsineq naammassinninerillu aalajangersimasut pingaarnerit suliarisarpai.

Naalakkersuisoqarfik makkunanga immikkoortortaqqarpoq.

- Kiffartuussinermut, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Immikkoortoaqarfik
- Nunalerinermut, Nukissiornermut Silallu Pissusaanut immikkoortortaq
- Pinngortitamut Namminerlu Pilersornermut Immikkoortortaq
- Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaqarfik

Aammattaaq Naalakkersuisoqarfik Aatsitassanik suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmut, Asiamut, Pinngortitaleriffimmut, Innaallagiaqarnermut oqartussanut Nukissiorfinnullu naalakkersuinikkut oqartussaasuvoq.

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaqarfik

Avatangiisinut upalungaarsimanermullu tunngasunik pingaarnertut allaffissornerq, pilersaarusionerq aqutsinerlu naalakkersuisoqarfiup isumagisarai. Avatangiisinut tunngasutigut Naalakkersuisut anguniagaat avatangiisit ullutsinnut naleqquttumik mingutsitsinermut illersorneqartarnissaasa qularnaarneqarnissaat. Inuiaqatigiit ineriartornerat annertunerujartuinnartumillu suliffissuit atugaalernerat sunniutilimmik avatangiisit illersorneqarnerannik malitseqartinneqarnissaat anguniagaavoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni tunisassiornermi nukissat atornerqarnerat atuinerlu avatangiisinut tunngatillugu sapinngisamik pitsaanerpaamik pissalluni kiisalu inuit pilersitaannik avatangiisinik mingutsitsineq minnerpaanngortinneqassalluni. Illoqarfiit nunaqarfiillu eqqaanni avatangiisinik illersuineq sapinngisamik kommunit suleqatigalugit piasaaq.

Avatangiisinut tunngassuteqartut iluini assersuutigalugu suliassaapput eqqagassat pilersaarusionerfigineqartarnerat, imikup suliarineqartarnera, suliffeqarfiit mingutserisartut avatangiisitigut akuersissuteqarfigineqartarnerat, ASN, imermik imerneqartartumik pilersuinermut nakkutilliineq akuersissuteqartarnerlu, imermut imerneqartartumut killiliussani ingerlatanut immikkut akuersissuteqartarnerq, poortuutissat, Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup aqunneqarnera, nunami mingutsitsineq kiisalu imartat avatangiisaat tamatuma saniatigut aamma avatangiisit pillugit upalungaarsimanissaq nunanillu tamalaanik suleqateqarnerq.

Kalaallit Nunaanni upalungaarsimanermut tunngasut ingerlataqarfinni akisussaaffinnut agguarsimapput. Tassa oqartussaasut ulluinnarni nalinginnaasumik ingerlatsinermut akisussaasut aamma akisussaaffigaat suliqaqarfiup ajutoortoqarnerani ajunaarnersuaqarneranilu ingerlanneqarsinnaanera. Taamaammat Naalakkersuisut upalungaarsimanermut tunngatillugu anguniagaraat suliassat upalungaarsimanermut tunngassuteqartut sapinngisamik pitsaanerpaamik isumagineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat. Ataatsimoor-tumik navianartorsiornermik, aarlerinartuusinnaasunik sanngiiffiusinnaasunilu nalilersuineq eqqarsaatigalugu nuna tamakkerlugu isiginninneq amigaataammat piffissami aggersumi tamanna immikkut sammineqassaaq. Ingerlataqarfiit ingerlatsisullu ataasiakkaat sumiiffinni naliliinerit pingaartumillu nuna tamakkerlugu naliliineq aallaavigalugu upalungaarsimanissamut pilersaarusiussapput. Naliliineq taanna nunap isumannaatsuujuaannarnissaanut pingaaruteqarluinnarpoq, pilersaarutit piareersaatillu tamatumunnga tunngaviussallutik.

Upalungaarsimanermut tunngassuteqartut iluini suliassaapput inatsisit, najoqqutassiornerq, nakkutilliineq,

qatserinermut qaartiterutinullu suliaqarfiup iluani ilinniartitaaneq paasissutissiisarnerlu, Qatserinermut Atuarfik pillugu ataatsimiititaliami peqataanissaq, kommunini annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq pillugu ilinniarsimanikkut qaffasissutsimik nakkutiginninneq kiisalu Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuarmut allattaaneq - tassunga ilanngullugit Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuaq suleqatigalugu sungiusarnerit inerisaanerillu. Upalungaarsimanermut ataatsimiititaliarsuarmut nalinginnaasumillu nunap upalungaarsimanerani ikorfartuinermit atasumik ingerlataqarfinnik akisussaaffeqarfinnillu sammisumik suliniutit tamanit ataqatigiissarneqartut nutaamik sammineqarnissaat pisariaqartinneqarpoq, tamannalu upalungaarsimanermut tunngasut iluanni taamaalillunilu upalungaarsimanermut immikkoortortap suliassaani pingaarnertut suliassatut isigineqassalluni.

Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Aatsitassat pillugit inatsit aatsitassarsiornermut atatillugu avatangiisinik illersuinissamut piomasagaatinik annertuunik aalajangersagaqarpoq, tassunga ilanngullugu atuinissamut pilersaarutinut avatangiisinut sunniutinik nalilersuinissamut piomasagaatinik aalajangersagaqarluni. Avatangiisinut Aqutsisoqarfik Aatsitassanut Aqutsisoqarfik peqatigalugu Kalaallit Nunaanni aatsitassanut oqartussaaffimmik suleqateqarpoq.

Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup suliassaraa aatsitassarsiornermi suliaqartoqartillugu, tassunga ilanngullugu ujaasiffiusup nalaani, ASN-ip nalaani, sanaartornerup paaanerup matusinerullu nalaani aatsitassatigut suliat, avatangiisit pissusissamisoortumik eqqarsaatiginissaasa qulakkeerneqarnissaa. Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup akisussaaffianut aamma ilaapput annikitsunik ingerlataqarnermi, ujaqqanik sioqqanillu paaanermi, aatsitassarsiorfiusumi ilisimatuussutsikkut misissuinermi kiisalu nunani tamalaani suleqatigiinnermi avatangiisitigut pissutsit ilaapput.

Pinngortitamut Namminerlu Pilersornermut Immikkoortortaq

Naalakkersuisoqarfiup pinngortitamut imminullu pilersornermut tunngasut iluanni oqartussatut inerisaasutullu suliassat isumagisarai.

Nunat tamat isumaqatigiissutaannut, pinngortitap ingerlanneqarnera pinngortitallu illersorneqarnera pillugit isumaqatigiissutinut suleqatigiiffinnullu tunngatillugu pisussaaffiit arlallit isumagineqartarput. Pinngortitamut tunngasuni immikkoortortaqarfiup ilaatigut Pinngortitamik illersuineq pillugu inatsimmik aqutsivoq, aamma Uumasut assigiinngisitaartuunerinik Naalakkersuisut periusissiaannut 2030-mut naleqqiullugu sulisoqarluni. Tassunga ilaatigut ilaapput:

- Pinngortitami sumiiffiit immikkut nakkutigineqartut eqqissisimatinnegarnissaat aqunneqarnissaallu (soorlu Ramsar-eqarfik, Nunarsuarmioqatigiit kingornussaataq Ilulissat Kangerluani, Kalaallit Nunaata avannaarsuata kangianiittoq Nuna Allanngutsaaliugaq, nunat allanngutsaaliukkat nutaat il.il. pillugit suliaqarneq.)
- Angalasarnermut nalunaartut naapertorlugu avinngarusimasuni ilisimasassarsiornerit nunamilu sulinerit akuersissutigisarnerat.
- Uumasut naasullu nungutaanissaminnut ulorianartorsiorlut pillugit Washingtonimi Isumaqatigiissut (CITES) pillugu sulianik suliarinnittarneq.
- Uumasut Assigiinngiaarnerat pillugu Isumaqatigiissutip atulersinnissaanut kiisalu nunatta oqartussaaffiginngisaani uumasut assigiinngiaarnerannik illersuinissaq aamma isumannaatsumik atuinissaq pillugu Naalagaaffiit Peqatigiinni (BBNJ – Biodiversity Beyond Areas of National Jurisdiction) sulinermit naleqqiullugu Kalaallit Nunaata pisussaaffiini isumaginnippoq.
- Issittumi Siunnersuisoqatigiit Uumasut assigiinngisitaartuunermut suleqatigiissitaani (CAFF) Kunngearfik sinnerlugu Issittumi Siunnersuisoqatigiinni aallartitani siuttutut sulinerup isumagineri, tassunga ilanngullugu suleqatigiissitamut 2023-2025-mi aqutsisuuneq.
- Pikialasorsuarmi aqutsinermit anguniakkat ataatsimoorussat pillugit Canadamik suleqateqarneq.
- Atlantikup Avannaata Kangiani imaani avatangiisinik illersuineq pillugu isumaqatigiissummi (OSPAR) sulinermi Kunngearfiup peqataanerani Kalaallit Nunaata sulineranut immikkoortortaq sinniisuvoq.
- Immikkoortortaqarfiup nunani avannarlerni uumassusillit assigiinngisitaarnerannut (NBM) suleqatigiissitami kiisalu Avatangiisinut Silallu Pissusaanut apeqqutinut Nunani Avannarlerni Atorfilittanut Komitemi Nunat Avannarliit Ministerrådip ataaniittumut peqataavoq.

Imminut pilersornermut tunngasuni tunisinermi tapiissutinik aqutsinermik, suliffeqarfissuaq KNI pillugu kiffartuussinissamik isumaqatigiissutinik aqutsinermik aamma imminut pilersornissamut politikkip ine-

riartortinneranik naalackersuisoqarfik isumaginnippoq.

Nunalerinermut, Nukissiornermut Silallu Pissusaanut immikkoortortaq

Naalackersuisoqarfiup nunalerinerup, nukissiornerup aamma silap pissusaata iluani oqartussatut ineri-saasutullu suliassat isumagisarai.

Nunalerinermut tunngasuni naalackersuisoqarfik nunalerinermut tunngasuni aamma uumatitsivinnut tunngasuni aqutsinermi ineriartortitsinermillu kiisalu nunalerinermut inuussutissarsiutinut tapiissutinik tunniussisarnermik naammassinnittarpoq.

Silap pissusaanut tunngasuni naalackersuisoqarfik nuna tamakkerlugu silap pissusaanut naleqqussarlu-ni suliniutinik aamma nunani tamalaani silap pissusaanut isumaqatigiinniarnernik isumaginnippoq. Tassu-nga ilaapput nuna tamakkerlugu silap pissusaatigut periusissiorneq aamma Parisimi isumaqatigiisum-mut akuersaarneq aamma kissattoornermi gassinik aniatitsineq pillugu annikilliliinerillu pillugit NP-mi si-lap pissusaanut allaffimmut suliniutit pillugit nalunaarusiorneq kiisalu nunani tamalaani silap pissusaanik oqalliffinni peqataaneq, assersuutigalugu Silap pissusaa pillugu isumaqatigiisummut (COP) peqataasutut ukiumoortumik ataatsimiinnerit. Kalaallit Nunaanni silap pissusaata allanngoriartornerata paasititsiniuti-gineqarneranik naalackersuisoqarfik suliaqartoqarportaaq matumani silap pissusaanut immikkoortitat aqunneri. 2020-mi aamma 2021-mi silap pissusaanut immikkoortitat Covid-19-imut tunngasunik sipaar-niarnerit pissutigalugit piviusunngortinneqarsimangillat, kisianni 2023-miit silap pissusaanut iluaqutaa-sunut suliniutinut innuttaasut, suliffeqarfiit, peqatigiiffiit allallu aningaasani qinnuteqarnissamut periar-fissaqaqqilissapput.

Nukissiornermut tunngasuni innaallagiamik/nukimmik, imermik kiassarnermillu pisortat pilersuinerinik aqutsinermik ineriartortitsinermillu naalackersuisoqarfik isumagisaqarpoq, tassunga ilanngullugu imissap pitsaassusaata pitsaanerulernissaanut suliniutit. Suliassaqaarfik sammineqartoq tassaavoq mingutsinngit-sumik allanngineq aamma pisortani Kalaallit Nunaanni nukiup ataavartup annertusinissaa. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguaniit Nuummot erngup nukinganik pilersuinerup annertusinissaa kiisalu Aasiaat Qasi-giangguillu pilersornerinut erngup nukianik nukissiorfimmit pilersitsinissaq pillugu sanaartornermi inatsit UKA 2021-mi Inatsisartunit akuersissutigineqarpoq. Kalaallit Nunaanni piujuartitsiniarluni aningaasalii-nernut suliassaqaarfiup aqunneqarnera ineriartortinneralu, taakkununga Kalaallit Nunaanni erngup nukinga atorlugu piukkunnaatinut annertuunut aningaasaliisinnaasut immikkut piniartarnissaat ilanngullugu aam-ma Naalackersuisoqarfiup akisussaaffigai. Tasersiap eqqaani qanittuanilu periarfissani erngup nukinganik nukissior-nissamut periarfissat unammissutiginnissaat UKA2021-mi Inatsisartunit aalajangiiffigineqarpoq, tak. UKA2021/85.

Sulisut 2023-p naanerani amerlassusaat:

Sumiiffik	Sulisut amerlassusaat (aqutsisut ilanngullugit)	Sulisussarititaasut (aqutsisut ilanngullugit)
Avatangiisit Upalungaarsimanerlu	9	14
Pinngortitaq Imminullu pilersorneq	7	11
Nunalerineq, Nukissiorneq aamma Silap pissusaa	10 (ataaseq piffissami sivirusuimi napparsimasutut nalunaqqavoq)	9
Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsiso-qarfik	7 (erninermi sulinngiffeqartu-mut taarti ataaseq)	5
SØP	5 (aamma ilinniartoq ataaseq)	5

Immikkoortortani ukunani piffissani sulisut amigartarsimapput: Avatangiisinut Upalungaarsimanissamullu imm. aamma Pinngortitamut Namminerlu Pilersornermut imm. Nalinginnaasumik sulisunut annertuumik ta-tisimannittoqarsimavoq, tassa suliassarpassuusimammata.

Anguniakkat naammassineqarneri

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaqaarfik

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaqaarfik suliniutinik aamma suliffeqarfinniit kom-muniniillu qinnuteqaatinik assigiinngitsunik ingerlaavartumik suliassanik isumaginnippoq. Avatangiisinut upalungaarsimanermullu immikkoortortaqaarfik ingerlaavartumik saaffiginissutinik taakkuninnga akis-suteqartarmat aamma ingerlatanut sanaartukkanut assigiinngitsunut akuersissutinik atulersitsisarmat na-liliisoqarpoq anguniakkanut annertuumik naammassinnittoqarsimasoq.

Naalakkersuisut avatangiisit pillugit politikianut atasumik nuna tamakkerlugu puunik utertitsisarnermik aqqissuussineq nutaaq immikkoortortaqaarfimmit annertuumik sammineqarsimavoq. Upernaaq 2023-mi annertuumik sulianik suliarinninnermik, inuussutissarsiortunik inuiaqatigiinnilu attuumassuteqartunik allanik nalinginnaasumik isumaqatiginninniartoqarlunilu attaveqatigiittoqartarsimavoq. Kalaallit Nunaanni puiaasanik utertitsisarnermik aqqissuussineq ulloq 1/1 2024-mi ingerlanneqalerpoq, taamaattumik akissusaaffiup matuma iluani immikkoortortaqaarfik annertuumik angusaqarsimasoq oqaatigineqartariaqarluni. Puiaasanik utertitsisarnermik aqqissuussineq ingerlaavartumik pitsanngorsarneqassaaq, oqartussatut ingerlatsivinnut aamma inuussutissarsiortut peqataanerannut aamma tassani malittarisassaliussatut tunngavigisat atornerqarnerinut tunngasuni.

Ilaatigut Utoqqarmiut Kangerluarsunnguani allilerineq pillugu ASN pillugu nassuiaat akuerineqarsimavoq.

Nuna tamakkerlugu eqqakkanut tunngatillugu Nuummi Sisimiunilu qitiusumik ikuallaavinnik marlunnik pilersitsinikkut nuna tamakkerlugu eqqakkatigut aqqiinnermik pilersitsinissap piviusunngortinneratigut Naalakkersuisut eqqakkanik passussinnermik pilersaarutaa (ingerlataqaarfimmi pilersaarut) naapertorlugu sulisoqarpoq. Nuummi ikuallaavik 2024-p aallartinnerani piariissasoq naatsorsuutigineqarpoq. Tassunga atasumik kommunimi ingerlatsivinnut, taakkulu eqqagassanik passussinerinut tapersersuinissaq immikkut isiginiarneqalerluni. 2023-p affaani kingullermi kiisalu 2024-p affaani siullermi taamaalilluni kommunimut politikikkut oqartussaannikkulu tapersersuisoqarsimavoq, eqqaanermi ajornartorsiutit aningaasalersorneri Avatangiisinut Aningaasaateqaarfimmi aningaasat aqqutigalugit qulakkeerneqarsimallutik. 2023-mi aningaasalersuisarnissat aallartinneqarsimapput, 2024-mut aamma 2025-mut aningaasat immikkut atugassanngortinneqarsimallutik.

Upalungaarsimanermut tunngasuni ingerlatani anguniagassat annertuutigit anguneqarsimapput, nalinginnaasumik sulianik suliarinnittoqarsimalluni, aammattaq pisut annertunerusut arlallit immikkoortortap ingerlatsineranut sunnuteqarsimallutik. Tassunga ilaapput umiarsuup takornariartaatip Ocean Explorerip ikkarlinnera, nunarsuaq tamakkerlugu tusagassiorfitsigut malinnaaffigineqarsimasoq. Pisoq taanna Upalungaarsimanermut imikkoortortap, Issittumi Sakkutuut, Politiit aamma Pinngortitaleriffiup akornanni suleqatiginnerisigut isumagineqarsimavoq. Aammattaq Upalungaarsimanermut ataatsimiititaliarsuaq Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik peqatigalugu Uummanni eqqaanilu nunaqarfinni innuttaasunik ataatsimii-sitsisarluani angalasimallutik.

Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup suliai pingaartumik ukununnga eqiterussimapput:

- Akuersissutinik tunniussinnermut atatillugu avatangiisinut pissutsit nalilersortarnissaat
- Nunaannarmi suliaqarnerup avatangiisitigut naliliiffiginissaanut tunngatillugu sulianik suliarinnittarneq.
- ASN-nassuiaatit suliarinissaasa ataqatigiissaarnerat.
- Inatsisit ilitersuutillu atuuttut nutarteriffinerat.

2023-mi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik Aatsitassat pillugit inatsisip nutarterneranut ikiuussimavoq, 2023-mi upernaakkut ataatsimiinnermi akuersissutigineqartoq. Tamatuma saniatigut Avatangiisitigut Aqutsisoqarfik sumiiffinni aatsitassarsiorneq pillugu inatsisip nutaap piareersarneranut ikiuussimavoq, taanna 2024-mi upernaakkut ataatsimiinnermi saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarluni. Avatangiisinut Aqutsisoqarfik aamma aatsitassanut tunngasuni avatangiisigut malittarisassaliornissamut periusissiasamut nutaamik missingersuusiorsimavoq, 2024-mi atulersinneqartussatut naatsorsuutigineqartoq.

Avatangiisinut Aqutsisoqarfik aamma 2023-mi anguniagassatut aalajangersarneqarsimasunik naammassisaqarsimavoq, tassunga ilaallutik:

- Suliniutissat qinnuteqaatillu aatsitassarsiorfinneersut suliatigut peqqissaartumik piginnaasaqartuniillu suliarineqarnerat, tassani aalajangersimasumik piffissaliussat eqqortinneqarsimallutik.
- Pinngortitaleriffik aamma DCE suleqatigalugit ilisimatuussuseq tunngavigalugu ineriartortitsinermi suliniutit nangingeqarneri, pingaartumik Kujataani nunap immikkoortuani tunuliaqutaasunik misissuinerit naammassineqarneri kiisalu Naturemap-ip nutarterneqarnera.

Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorfiit marluk ingerlasut avatangiisinut tunngasutigit nakkutigineri:

- Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinisorfik (Greenland Ruby A/S),
- Kangerlussuup eqqaani anorthositimik aatsitassarsiorfik (Lumina Sustainable Materials A/S)
- Nalunap eqqaani guultisorfik (Amaroq Minerals)

2023-mi aatsitassarsionermi siuarfiit:

- Nanortallip eqqaani guultisiorfik (Amaroq Minerals siusinnerusukkut AEX GOLD). ASN pillugu nassuiaat tamanut ammasumik tusarniaanissamut akuerineqarsimavoq. Tamanut ammasumik tusarniaaneq naatsorsuutigineqarpoq ulloq 1. marts 2024-mi naammassineqassasoq tamanullu ammasumik tusarniaalluni ataatsimiinnerit 29. januar - 2. februarimut aalajangersarneqarsimallutik.
- Moriusap eqqaani ilminetiliorkfik (Dundas Titanium A/S). Ingerlatseqatigiiffiup juni 2021-mi paaanissamut matusinissamullu pilersaarutai akuerineqarput. Aatsitassarsionerup aallartinnissaanut killeqarfinnik misissuinerit nutaat aamma aaveqarfiit nakkutilliinissallu pillugit isumaqatigiissuteqarnissaq utaqqineqarpoq. Ingerlatseqatigiiffik 2023-mi nalunaarsimavoq nalilersuinerit nutaat ersersikkaat isumalluutini peqarnera naatsorsuutigisamiit annikinnerarsuusoq. Tamanna tunuliaqutaralugu ingerlatseqatigiiffiup tamaani ingerlatani unitsikkallarsimavai aamma peqatissanik / aningaasaliisussanik nutaanik periarfissanik misissuissalluni.
- Nerlerit Inaanni Malmbjergip eqqaani Molybdæn pillugu suliniut (Greenland Resources Inc.) ASN-imut aamma IPISN-imut missingiut siulleq nalilersuiffigineqarput.
- Qeqertarsuatsiaat eqqaani Majoqqap Qaavani anorthorsit pillugu suliniut (Greenland anorthosite Mining) Suliniutip allaaserinera aamma ASN aama IPISN pillugit suliasamat tunngavissiaq politikikkut juni 2022-mi akuerineqarput. ASN aallartinneqarpoq.
- Narsap eqqaani Killavaat Alannguani ujaqqat qaqutigoortut (Tanbreez Mining Greenland A/S) Aatsitassanik eudialyt-imik aamma affvedsonit-imik 500.000 tonsinik ukiumut paaanissamut ingerlatseqatigiiffik akuerineqarsimavoq, Kalaallit Nunaata avataani ukiuni siullerni qulini suliarineqarsinnaasut. Ingerlatseqatigiiffiup paaanissamut matusinissamullu pilersaarutit akuerinissaannut piffissaliussa q ukiumik ataatsimik sivitsortissimavaa, 2024-p naanissaata tungaanut.
- Kitaata avataani imartami diamantisiorfik (De Beers) Pitsaaliuinissamut suliniutinik naliliineq (VFT) tamanut ammasumik tusarniutigineqarsimavoq (2021), aalajangiisoqarsimallunilu Store aamma Lille Hellefiskebankimi aalisarfiit pingaaruteqartut ingerlatsiviussanngitsut. 2021-mi sajupillatsitsilluni misissuisoqarsimavoq.

Pinngortitamut Namminerlu Pilersornermut Immikkoortortaq

Pinngortitamut Imminullu Pilersornermut Immikkoortortap 2023-mi anguniakkani annertuutigit naammassimavai.

Pinngortitaq

Immikkoortortaqarfik Pinngortitamik illersuineq pillugu inatsit il.il. naapertorlugu suliniutinik, paasisarsiorluni angalanissamut akuersissutit pillugit qinnuteqaatinik assigiinngitsunik, CITES-imi akuersissutininik, immikkut akuersinernik tusarniaanernillu ingerlaavartumik sulianik suliarinninnermik isumaginnippoq. Taakku saniatigit ineriartortitsinermi suliasat naammassineqarnerinut assersuutit aalajangersimasut eqqaaneqarsinnaapput.

- Nunap inatsisitigit oqartussaaffigisaata avataani imaani uumasunik assigiinngitsunik illersuineq puijuartitsinissamillu tunngaveqarluni iluaquteqarneq pillugit inatsisitigit pituttuisoq isumaqatigiissut nutaaq, marts 2023-mi naammassineqartussatut naatsorsuutigineqartoq.
- Issittumi Siunnersuisoqatigiit Uumasut assigiinngisitaartuunernut suleqatigiissitaani (CAFF) 2023-2025-mi Kunngaqarfik sinnerlugu Issittumi Siunnersuisoqatigiinni aallartitani siuttutut sulinerup tignera.
- Pikialasorsuarmi aqutsineq pillugu ataatsimut anguniakkat pillugit Canada peqatigalugu siunniussamik nalunaarutip atsiorneqarnera.
- Ilulissat Kangerluani UNESCO-qarfiup annertussusaani iluaqutit annertusiniarlugit akornutillu annikillisiinniarlugit periarfissat pillugit nassuiaat Inatsisartunut agguanneqarpoq.
- Savaqqat tammartarnerinut imaluunniit toqusarnerinut pissutsinik misissuinerup aallartinnera. Misissuineq sumiiffimmi ilisimasanik tunngaveqarpoq aamma Kujataani nattorallit amerliartornerinik naatsorsuinerinik kiisalu Kujataani nattorallit pissusaasa allannortissinnaaneriniq imaqassalluni.

Imminut pilersornerq

Imminut pilersorsinnaanermut periusissiap pingaernerup suliarinissaa aallartinneqarpoq. Naatsorsuorsior-tarnikkut naapertuuttoqannginneranut KNI A/S-imi tassanilu immikkoortuni paasineqartunut atatillugu imminut pilersorsinnaanermut immikkoortortaqarfik ukiup affaata aappaani KNI-mi immikkoortunut assi-

giingitsunut tunngatillugu qulaajaanermik aallartitsisimavoq. KNI-mi immikkoortunut taakkununga tunngatillugu atuuttoq tassaavoq Namminersorlutik Oqartussanik kiffartuussinissamik isumaqatigiissuortoqarsimanera, nammineq pilersornermut immikkoortortaqaarfimmit aqunneqartut. Tamatuma saniatigut imminut pilersorsinnaanermut immikkoortortaqaarfik nunaqarfinni isorliunerusunilu tunisassioffinnut assi-giingitsunut tapiissutinik aamma aqutsisuusimavoq. Tunisassioffinnut pingasunut ilaatigut aalisakkanik, naatsiiyanik, qeqqussanik marmeladinillu pisiaqartartunut suliarinnittartunullu katillugit pingasunut Namminersorlutik Oqartussat neriorsuuteqarsimapput. Nunalerinermut immikkoortortaqaarfik peqatigalugu naatsiiat pillugit sammisaqarneq ingerlanneqarsimavoq naatsiiat nunatsinneersut tamakkiusallutik, ukiut siuliisa paarlattuanik, tunineqarlutik.

Nunalerinermut, Nukissiornermut Silallu Pissusaanut immikkoortortaq

Nunalerinermut, nukissiornermut silallu pissusaanut tunngasuni 2023-mut anguniakkat annertuutigit anguneqarsimapput.

Nunalerineq

- Nunalerinermi periusissiap atulersinnissaanut suli ikorfartuisoqarpoq.
- Inuussutissarsiutinik siuarsaaneq pillugu inatsit nutaaq piareersarneqarsimavoq aamma UPA2024-mi saqqummiunneqarnissaa siunertaralugu tamanut ammasumik tusarniutigineqarsimalluni.
- Nunalerinermut Siunnersuisarfik nukittorsarneqarsimavoq, tassa ulloq 1. juli 2023-mi Innovation South Greenlandip (ISG) ataaniilermat. Taamaalilluni siunnersuisarfik siunissami nukittunerulissalluni nunalerinermillu isiginnineq annertunerulissalluni. Naalakkersuisut Nunalerinermik Siunnersuisarfiup ingerlanneqarnera pillugu 2026-p naanera tikillugu Innovation South Greenlandimik kiffartuussinissamik isumaqatigiissuteqarsimapput.
- Oqartussat attuumassuteqartut tamaasa peqatigalugit naatsiiat pillugit sammisaqartitsisimaneq.

Silap pissusaa

- Parisimi isumaqatigiissummut akuersinissaq pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut Inatsisartunut saqqummiunneqarsimavoq ukiakkullu ataatsimiinnermi akerliusoqarnani akuersissutigineqarluni, ta. UKA2023/60.
- COP28-mi Dubaimi peqataaneq
- Silap pissusaata allangornera pillugu innuttaasunut nutaamik siunnerfeqartumillu attaveqarneq

Erngup nukinganik nukissioffiliornissamut aningaasaliinerit annertuut

- Utoqqarmiut Kangerluarsunnguani aamma Aasiaat/Qasigiannugit eqqaanni sanaartugassatut pilersaarutitut akisussaaffik NunaGreen Construction A/S-imut Naalakkersuisunit tunniunneqarpoq ingerlatseqatigiiffillu Nukissioffiit aamma Namminersorlutik Oqartussat suleqatigalugit erngup nukinganik nukissioffinnik pilersaarutit piviusunngortinnissaannik siunnerfeqartumik sulillutik, Nuup kiisalu Qasigiannugit Aasiaallu pilersorneqarnerannut erngup nukinganik nukissioffinnik taakkunungalu atatillugu atortunik sanaartornermut, aningaasalersuinermit ingerlatsinermullu killiliussatut atugassarititaasut pillugit Inatsisartut inatsisaat 1. december 2021-imeersoq. Ilaatigut taarsigassarsiffiusinnaasunik oqaloqateqarnerit ingerlanneqarsimapput, aamma juni 2023-mi Kalaallit Nunaanni sumiiffinnut tike-raarsimallutik. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguani erngup nukinganik nukissioffiup allineqarnissaa pillugu ASN akuersissutigineqarsimavoq.

Tasersiap eqqaaniittunilu Kalaallit Nunaanni erngup nukinganik nukissioffiit anginerpaannik unammisitsinissaq, tak. UKA2021/85-imi Inatsisartut aalajangiinerat.

- Mingutsitsinngitsumik siuariartornermi EU-mik 2024 - 2027-mi isumaqatigiissummi katillugit 15,6 mio. kr.-t kiisalu unammisitsinissap piareersarneranut EU-mi Capacity Facility-mi 1,5 mio. kr.-it immikkoortinneqarsimapput, tak. 2024-mut aningaasaqarnikkut isumaqatigiissut.
- Atammimmi, Napasumi, Kangaamiuni aamma Maniitsumi innuttaasunik ataatsimiisitsineq kiisalu Qeqqata Kommunianik ataatsimeeqateqarnerit kiisalu PKG-mi pilersaarutit saqqummiunneqarnera, Naalakkersuisoq Kalistat Lund pilersaarummi killiffik pillugu ilisimatitsilluni.
- Sanaartornissamut pilersaarutit akissaanut missingiummik avataaneersut naatsorsuinerit ingerlanneqarsimapput.
- Unammisitsinermi siumukartoqarnera angusassallu nukittorsarniarlugit pilersaarummik akisussaasus-samik inuttaaliinissaq atorfinitsitsinerlu qulakkeerneqarput.

- Sumiiffiit pineqartussatut naatsorsuutigisat pillugit qulaajaanissaq pillugu sulineq aallartinneqarpoq. Qulaajaaneq 2023-mi tamanut tusarniutigineqarpoq.
- Aningaasaliisinnaasunik niuerfimi oqaloqateqarnerit ingerlaavartumik ingerlanneqarput.
- Piffissami sivisuumi imermut tunngasut uuttuinerit aningaasaliisinnaasunut ammaanneqarlutik.
- Pilersaarut pillugu Reykjavikimi Arctic Circle 2023-mi saqqummiussineq.

MEEQQANUT INUUSUTTUNULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfiup isumaginninnermi suliassaqarfiup ilaa meeqqanut, inuusuttunut, innarluutilinnut kiisalu suli atualingitsunut inatsiseqartitsinnermut tunngassuteqartoq isumagisaraa. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik tassaavoq Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfimmut immikkoortorta. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik isumaginninnerup iluani ingerlatsinnermut suliassanik suliassanullu innuttaasunut tunngasunik isumaginnittuvoq.

2023-mi Ukiakkut ataatsimiinnermut atatillugu akisussaaffiup allanngortinnissaata tungaanut Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfiup aamma ilaqutariinnermut tunngasut isumagisimavai. Akisussaaffiup allanngortinnerata taamaattumik aamma kinguneralugu ilaqutariinnermut tunngasut maannakkut Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Sulisoqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoqarfimmit isumagineqalernera.

Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfimmut aamma Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmut anguniakkanik annertussilerneqartunik saqqummiussisoqarsimangilaq.

Pingaarnertut suliassat

Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfik

- Meeqqanut, inuusuttunut innarluutilinnullu tunngasuni isumaginninnermi iluarsaasseqqinnerit. Akisussaaffiup allanngortinnissaata tungaanut ilaqutariinnermut tunngasuni isumaginninnermi iluarsaasseqqinnerit aamma Naalackersuisoqarfiup pingaarnertut suliassaanut ilaasimapput.
- Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut pitsaanagerusumik suliniuteqarnissaq pil-lugu kalaallit qallunaallu oqartussaasoqarfiisa assigiingitsunik suliallit akornanni ataqatigiissaarineq 2020-2023.
- Isumaginninnikkut inatsisitigut inatsisissatut siunnersuutit allannguutillu kiisalu inatsisitigut ajornartorsiutitut ilitsersuusionerit - taakkununga pissaanermik atuisarnermut inatsit, meeqqat taper-sorsorneqarnissaannut inatsit kiisalu innarluutilit taper-sorsorneqarnissaat inatsit ilanngullugit.
- Meeqqat pisinnaatitaaffiit sullissivimmut, Innarluutilit illersuisuanut sullissivimmiut kiisalu Inuit Pi-sinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaanni Siunnersuisoqatigiinnut atasut suliassat.
- Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni aamma inunnut annertuumik innarluutilin-nut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni kommunit isumaginninnerannik inatsisitigut pisussaaffiusumik nakkutilliinerit.
- Oqartussaaffeqarfinni periusissat iliuusissatullu pilersaarutit ineriartortinnerat.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik

- Kommunit suleqatigalugit isumaginninnikkut suliffeqarfiit inerisarnissaat.
- Isumaginninnikkut ajornartorsiutit pinaveersaartinneqat suliarterallu.
- Nuna tamakkerlugu meeqqanut inuusuttunullu paaqqinnittarfiit kiisalu innarluutilinnut inissamik neqer-roortit.
- Ilitsersuineq kiisalu kommuninut, paaqqinnittarfinnut il.il. pikkorissartitsisarnerit.
- Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut pitsaanagerusumik suliniuteqarnissamut Kalaallit danskillu suliassaqarfiit assigiingitsut aqutigalugit sulinerannut 2020-2023-mut suliniutis-sat atortussanngortinnerat.
- Meeqqat, inuusuttut ilaqutariillu isiginiarlugit pitsaaliuinnermi suliniutit soorlu Klinik Killilliisa, Tusaan-ga, Alliaq, Meeqqat 0-18 aamma inuit peqqissuunerannik suliniut Inuuneritta III.

Sulisut amerlassusaat

Kontomit pingaarnertut 30.01.01-imit Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfik 2023-mi atorfe-qartunik 13-inik sulisussaqaarsimavoq. Atorfiit 14-it inuttaqaarsimapput, taakkunanga ataaseq sulinium-mut atatillugu atorfinitsitsinerusimalluni.

2023-mi Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi atorfiit 93-it inuttaqarsimapput. Taakkunannga katillugit 93-init 21,5-it suliniutinut atatillugu atorfeqarsimapput.

Anguniakkanik naammassisaqarnermik naliliineq

Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik

Januar 2023-mi Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik (taamanikkut Meeqqanut Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik) isumasioqatigiissitsivoq "Siunissami ilaqutariit - toqqissisimasut, ingerlataqartut asannittullu".

Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik 2023-mi qanigisani persuttaasarneq akiorniarlugu iliuuseqarnissamat pilersaarummik 2023-2027 saqqummiussivoq, Meeraaneq nalitooq 2023-2030 - Meeqqat ineriartorneranni suliassaqarfimmi periusissiaq - meeqqat 0-6-inik ukiullit aamma Qamani - Imminut toqunnissamik pinaveertitsinissaanut periusissiaq 2023-2028.

NP Innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaata 2024-2034-ip eqqortinneqarnissaanut iliuuseqarnissamat pilersaarutip saqqummersinnissaa 2023-mi Ukiakkut ataatsimiinnissamiit 2024-mi Upernaakkut ataatsimiinnissamat kinguartinneqarsimavoq.

2023-mi inatsisitigut ataataqanngitsut pillugit suliniut akisussaaffeqarfimmut allamut nuunneqarpoq suliniullu 2023-mi naammassineqarluni.

2023 aamma tassaasimavoq Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu atugarliortut pillugit kalaallit dan-skillu 2020 - 2023-mi sulinerisa ukioq naammassiffiat. Suleqatigiinnermi suliniutit amerlanersaat ingerlat-sinermi aningaasatigut allanngorartumik annertussuseqartillugit nanginneqartussaassapput.

Taakku saniatigut Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik 2023-mi Inatsisartut inatsisaanni, oqaatsip illersuisup ilaaffigisaani, allannguissamat inatsisissatut siunnersuuteqarsimavoq, taamaalillu-ni illersuisup kalaallisut taaguutaatigut naqqiisoqarsinnaalluni. Tamatuma saniatigut 2023-mi meeqqanut tapersiisarnermut Inatsisartut inatsisaata aamma meeqqanut suli atualingitsunut perorsaaniikkut ineriartornermut neqeroorutit pillugit Inatsisartut inatsisaannut allanngortinnissaanut inatsisissatut siunnersuuteqarsimalluni.

Naalakkersuisoqarfik 2023-mi "meeqqanut ilaqutariinnullu saaffiginnittarfiit, ilaqutariit illui qimarnguillu pillugit Namminersorlutik Oqartussanut nalunaarutaannut siunnersuut" suliarineqarpoq. Tunuliaqutaasoq tassaavoq meeqqanut tapersersuinissamat Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaannut inatsisissatut siunnersuut, Inatsisartut 2023-mi ukiakkut ataatsimiinnermi, imm. 29-tut suliarineqartoq.

Oktober 2023-mi inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut inatsisip atuuttup naliliiffiginissaa siun-tertalugu Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik isumasioqatigiissitsivoq.

December 2023-mi Kalaallit Nunaanni Inuit Peqqissuunerannut Sullissivik aamma Ilisimatusarfimmi Issit-tumi Atugarissaarnermut Sullissivik, Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfiup peqqusineratigut inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni nalinginnaasumik atukkanik kinaassusersiunngit-sumik misissuisimasut.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik

Allattoqarfik

2023-mi Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup pikkorissartitsinerinik nutaanik pilersitsisoqarlunilu amerla-nerni iluarsisoqarpoq. Tamanna pivoq pisariaqartitsinerinik qulaajaaneq pillugu nalunaarusiami, 2022-mi ingerlanneqartumi kaammattuutit tunuliaqutaralugit.

Ilaatigut ilaqutariinnut paarsisartunut siunnersortinut internetikkut toqqaannartumik pikkorissartitsiso-qarpoq, akerleriit passunnissaanut sumiiffinni ingerlatsisoqarluni, forständerinut aqutsisunut ingerlatsiso-qarluni, ilaqutariinnut siunnersuisoqarluni, ingerlatsinerinik inatsisit aamma innarluutillit pillugit inatsisit tunngaviusut il.il. pillugit ingerlatsisoqarluni.

Pikkorissarnerinik aqutsisoqarfik nalilersuisarnerillu eqaannerusumik ingerlanneqartalernissaat siunerta-ralugu pikkorissarnerit pillugit nittartagaq atorneqarsinnaasoq suliaralugu aallartinneqarpoq. Taakku sa-niatigut pikkorissarnerit avataaniit takussaalerinissaannut periarfissiisoqarpoq, e-learning pilersinneqar-luni peqatigisaanillu ilaqutariinnut paarsisartunut iserfissaq pilersinneqarluni.

Ulloq unnuarlu inissititerinermullu immikkoortortaarfik

2023-mi immikkoortortaq Innarluutilinnut immikkoortortamut kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutitut arfi-neq-marlunnut ingerlatsisuusumut ataatsimuulersinneqarpoq.

Forständerit aqutsisut piginnaasaat sulisiginerqarput. Taamaattumik forständerit isumasioqatigiinneranni aningaasaqarnej, aqutsineq, pinaveersaartitsineq aamma ulaperuloornerup akerleriissutilu passunnissaannut sammisat ingerlanneqarsimapput kiisalu pissaanermik atuineq pillugu inatsit pillugu saqqummiussisoqarluni.

Tassunga sulisut ilinniagaqarsimangitsut aamma nangeqattaartumik pikkorissartitsinik ikorfartorneqarsimapput.

Taakku saniatigut inuusuttunut inersimasunullu ineriartornermikkut akornuteqartunut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmu sungiusarfik Ikinngummi illu nutaaq 2023-mi tamanut ammasumik atoqqaartinneqarpoq.

Meeqqanik Inerisaanermi Immikkoortortaarfik

Meeqqanik Inerisaanermi Immikkoortortaarfimmiippat 2023-mi suleqatigiit sisamat, Siusissukkut Suliniutiniq suliaqartunut sulisunut atuagaq najoqqutassaq naammasineqarluni. Tassunga suleqatigiit sinerisami Siusissukkut Suliniuteqartut katersorlugit isumasioqatigiinnermik aqqissuussimapput.

MANU-mi oqaloqateqarnermi najoqqutassanik inerisaaneq naammasineqarpoq aamma sulisunit atorneqarsinnaasumik app-imik inerisaaneq aallartillugu.

Suli atualinngitsunut siunnersortit meeqqat atugarliortut siusissukkut paasinissaannut meeqqerivinni sulisunik pikkorissaanermik sammisaqartoq Suliniut 3 pillugu suliarfik naammassimavaat.

Meeqqat 0-18-inik ukiullit Avannaata Kommuniani TOPI-p atulersinnera naammassimavaat maannakkullu Kommuneqarfik Sermersuumi TOPI-p atulersinnissaa aallartinneqartussanngorluni.

Innuttaasunut immikkoortortaarfik

Inersimasunik katsorsaajartorlutik angalasartut

Inersimasunik katsorsaajartorlutik angalasartut 2023-mi ukiumi ataatsimi suliniuteqareerlutik illoqarfiit pingasut naammassimavaat. Inersimasunik katsorsaajartorlutik angalasartut suliniutaat imatut ingerlasimapput illoqarfimmi pineqartumi qaammatit tamaasa ingerlanneqartarluni.

Inersimasunik katsorsaajartorlutik angalasartut 2023-mi illoqarfimmi nutaani marlunni suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut aallartippaat, suliniullu imatut annertusineqarsimalluni taamaalilluni katsorsaasartut qaammatit tamaasa illoqarfimmi pineqartumut orniguttarlutik. Angalanerni tamani sulisunut atuartitsisoqartarpoq. Ilaatigut inersimasunik katsorsaajartorlutik angalasartut pillugit kommunit noqqaanerannut naleqqiullugu quppersagaq isiginneriaaserlu nutaaq suliarineqarsimallutik.

Ilaqutariit aqutissioqatigiinnerat

Illoqarfimmi marlunni, Ilulissani aamma Kangaatsiami ilaqutariit aqutissioqatigiinneranni pikkorissartitsinerit 2023-mi aallartinneqarput. Pikkorissarnerit ilaqutariinnik katsorsaavinni, Isumaginninnermut Ingerlatsivinni, aturfimmi meeqqanillu sullissivinni sulisunit naammasineqarsimapput.

Ilulissat 2023-mi immikkoortut sisamat ingerlanneqarput, sulisut 27-t pikkorissarnerni peqataasimallutik. Kangaatsiami immikkoortut pingasut ingerlanneqarput, sulisut aqqanillit pikkorissarnerni peqataasimallutik. Ilulissani ilaqutariit ataasiakkaat peqatigalugit ilaqutariit aqutissioqatigiinnerat atulersinniarlugu aallartinneqarpoq, Kangaatsiamilu ilaqutariit aqutissioqatigiinnerat atulersinniarlugu piareersarneq aallartinneqarluni.

Alliaq

2023-mi inuit 154-it Alliamut innersuunneqarsimapput. Taakku 2022-miit 35-nik amerlanerupput. Angutit 72-it aamma arnat 82-it Alliamut innersuunneqarsimapput, tassa angutit 47 %-ii arnallu 53 %-ii. Sullinneqartut amerlanerpaartaat Kommuneqarfik Sermersuumeersupput.

Oktober 2023-mi siusissukkut suliniummi Alliami katsorsaansamut periarfissat pillugit Alluaq saqqummiussaqqarpoq. Tamatuma saniatigut Alliaq pillugu quppersakkat nutaat Kalaallit Nunaanni Politiinut nas-siunneqarput.

Inuusuttut 15-iniit qummut ukiullit pissarsiarisinnaajumallugit Alliaq pillugu assiliarsuit suliarineqarni-

kuupput. Tassani siunertaq tassaavoq assiliartuit ukiumi nutaami inuit attaveqataanni agguarneqarnissaat.

Spirali pillugu suliniut

Spirali pillugu suliniut tunuliaqutaralugu 2022-mi aamma 2023-mi katillugit sullitat 89-it innersuunneqarsimapput. Tassunga atatillugu Inersimasunik katsorsaajartorlutik angalasartuniit aalajangersimasumik atorfeqartut aamma katsorsaasartut avataaneersuut katsorsagassanik tigusaqarsimapput. Suliniut Tusaannga suleqatigalugu ingerlanneqarsimavoq. Katillugit inuit 42-it spiral pillugu suliamut tunngasumik Tusaanngamut atassuteqarsimapput.

Deluxus Studio suleqatigalugu suliniut pillugu sulissuteqarnissaq suliarineqarpoq, aamma KNR aamma Tusaanngap inuit attaveqataasigut januarip naanerani suliniutip ilisaritinneqarnissaa pilersaarutaavoq.

Meeqqat illui pillugit suliniut

Meeqqat illui pillugit suliniut 2023-mi kommunit, politiit peqqinnissaqarfiullu akornanni immikkoortut suleqatigiinnissaannik inerisaanermik suliaqarpoq.

Meeqqat illui pillugit suliniut ukiami illoqarfinni pingasunit marlunniissimavoq, Maniitsoq aamma Ilulissat, taakkunanilu saqqummiussisimalluni. Taakkunani kommuni, politiit peqqinnissaqarfillu katersorneqarput Meeqqallu illui pillugit suleriaasissaq eqqartorneqarluni. Børnehus Sjællandimiit sinniisut marluk suleriaasertik pillugu isumassarsiffiusinnaasumik saqqummiussaqaqarput. Isumasioqatigiinnerup assinga januar 2024-mi Tasiilamiinnissaa pilersaarutaavoq.

Taakku saniatigut digitalikkut atortussat piareersarnissai pillugit Malou Media isumaqatigiissuteqarfigineqarpoq, ingerlataqartuni assigiinngitsuni suleriaatsinik piareersaassasoq kiisalu meeqqat illui pillugit ilisimasaanik siaruarterissalluni.

Klinik Killiliisa

2023-mi sullinneqartut arlallit katsorsarneqarsimapput, 2022-mi aallartissimasoq.

2023-mi katillugit saaffiginittut nutaat 23-usimapput. Taakkunannga 17-it katsorsartinnissamut neqeroorfigineqarput arfinillilu sullinneqartussat avataaniittutut nalilerneqarlutik.

2023-mi Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik aamma Kriminalforsorg i Frihed peqatigalugit pilersinneqartoq suleqatigiinneq nanginneqarluni. Internetikut toqqaannartumik oqaloqatigiinnerit ingerlannissaat pillugit suleqatigiinnermi aamma kommunit, Ilinniarnertuunngorniartunik siunnersuisarfik aamma Allorfik peqatigalugit aamma nanginneqarpoq.

2023 aamma ukiiuvoq meeqqanik atoqatigiinnikkut pinerluuteqarsimanermit toqqaannartumik attuumassuteqartunit oqaloqateqarnermi najoqqutassaliorneq aallartinneqarpoq. Naammassineqartussaq 2024-p aallartinnerani atornissaanut piareersimassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut meeqqanut kinguaassiuutitigut pinerluuteqarnerit iluanni, oqaluttuarisaanikkut isigalugu, inatsisilerinikkut qanoq ineriartorsimanerata allaaserineqarnera imissutigineqarpoq. Taamatut imissuteqarnermit tunuliaqutaasooq tassaavoq meeqqanut kinguaassiuutitigut pinerluuteqarnerup pisarsimaneranik Kalaallit Nunaanni inatsisikkut aalajangersimasumik ataqatigiinnerup pitsaanerumik paasineqarnissaa, tassungalu aamma ilaatillugu oqaluttuarisaanikkut ineriartorsimanera. Suliassaq Arctic Law-mit ingerlanneqarpoq naatsorsuutigineqarlunilu 2024-mi naammassineqassasoq.

Kalaallit danskit sulinerat: Suliniut 9: Ilaqutariit illuini suliniut meeqqanut inuusuttunullu siunnerfeqartinneqassaaq.

Kalaallit danskillu suleqatigiinnerisa naammassineqarneranut atatillugu kommunit akornanni suleqatigiinneq kommunit akornanni pisortat attaveqaatinngorsimavoq, ilaqutariinnik katsorsaaviit kommunillu akunnerminni suleriaatsiminnut ilisimasatillu ilisimasaqarfigilersimallugit. Ukiami pisortat attaveqatigiit isumaginninnerup iluani piujuartitsisumik aqutsineq pillugu kiisalu inuusuttunut suliniutini suliniutit nutaat pillugit isumassarsiffiusumik saqqummiussiffigineqarsimapput.

Tamatuma saniatigut ilaqutariinnik katsorsaaviit Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik suleqatigalugu 2023-mi ukiami arlalinnik filmilorsimapput, aqutsisut attaveqaataannik, isumasioqatigiinnerit ingerlanneqarsimasut kiisalu piffissami suliniuteqarfiusumi ingerlatat naammassineqarsimasut pillugit qanoq iluaqateqarsimanertik oqaluttuarisimallugu.

Decembarimi (sapaatit akunnerat 50) Suliniut 6 (kommunini tamani sullissisut ataatsimut suleriaasiisa atulersinneri) Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu piffissamilu suliniuteqarfiusumi isumasioqatigiinneq kingulleq ingerlanneqarpoq. Isumasioqatigiinnermi sammisaq qitiusoq tassaasimavoq ilaqutariinnik katsorsaaviit pillugit nalunaarutip atulersinnissaata oqallisigina.

Meeqqanik katsorsaasartut angalasartut

Meeqqanik katsorsaasartut angalasartut 2023-mi illoqarfinni Upernavimmi, Sisimiuni Nanortalimmilu naammassisimapput.

Illoqarfinni qulaani taaneqartuni meeqqanik inuusuttunillu katsorsaanerit 35-t ingerlanneqarsimapput, saniatigullu angajoqqaanik oqaloqatiginninnerit 36-t ingerlanneqarsimallutik.

Meeqqanik katsorsaasartut angalasartut 2023-mi sulisunut pikkorissaanerit ullut katillugit 18-it ingerlassimavaat, Upernavimmi, Sisimiuni Nanortalimmilu ingerlassimavaat, kingunerlutsitsinerit kingunerlutsitsinermilu qisuariaatit paasinissannut ataatsimoorussamilu oqaaseqarnissap anguneqarnissaa siunertaralugu.

Taakku saniatigut Meeqqanik katsorsaasartut angalasartut 2023-mi illoqarfinni Ilulissani, Maniitsumi aamma Paamiuni nutaanik aallartitsimallutik. Ilulissani meeqqanik inuusuttunillu katsorsaanerit 16-it aallartinneqarsimapput kiisalu meeqqamut/inuusuttumut angajoqqaanik/nakkutiginnittunik siunnersuinerit katsorsaalluni oqaloqatiginnittoqarluni.

Matuma saniatigut 2023-mi pikkorissartitsilluni ullut pingasut ingerlanneqarsimapput.

Maniitsumi meeqqanik inuusuttunillu innersuunneqarsimasunik piareersaataasumik oqaloqatiginninnerit 19-it ingerlanneqarsimapput, taakkunannga meeqqat inuusutullu 16-it katsorsartinnissamut aallartittusarput toqqarneqarsimallutik. Taakku saniatigut 2023-mi ulloq naallugu pikkorissaaneq ataaseq ingerlanneqarpoq. Ulluni pikkorissaaffiusuni sammineqarput isumassuineri qasusoorsinnaaneq, meeqqap kinguaassiutitigit ineriartornera, atassuteqarnerit atassuteqartarnerillu ilusai, kingunerlutsitsinerit kingunerlutsitsinerillu kingornatigut qisuariarnerit, digitalikkut kinguaassiutitigit innarliinerit, imminut ajoqusiumik pissuseqarneq, ajornartoornermi oqaloqateqarneq aamma meeqqanik inuusuttunillu oqaloqatiginninneriaatsit oqaloqatiginninneriaatsimilu sakkut.

Paamiuni Isumaginninnermut tunngasuni suleqatigiinneq aallartinneqarsimavoq, Meeqqanik katsorsaasartut angalasartunut innersuussinernik katersisoqalerluni.

Oktober 2023-mi kingunerlutsitsisarneq pillugu nuna tamakkerlugu ataatsimeersuarnermik Meeqqanik katsorsaasartut angalasartut ingerlatsisimapput, nuna tamakkerlugu sulisut 126-t peqataaffigisaanik. Isiginiarneqartoq tassaasimavoq kingunerlutsitsinerit qulaajaanermilu atortut pillugit ilisimasat siaruartinnissaat.

Tusaannga

2023-mi Tusaannga meeqqaniit, inuusuttuniit ilaqutariinniillu saaffiginnissutinik 5000-t missaannik tigusaqarsimavoq. Tamanna 2022-miit 2023-mut katillutik 30 %-imik qaffariaateqarpoq.

2023-mi Tusaannga ulloq unnuarlu ammasalerpoq aamma siunnersuariaatsip nutaap ineriartortinnissaa siunertaralugu Børns Vilkår suleqatigineqalerpoq, ilaatigut meeqqat inuusuttullu Tusaanngami siunnersuuninik chatteqarsinnaalerlutik.

Sullissisunik Siunnersuisarfik

2023-mi Sullissisut pillugit siunnersuisarfimmit Sullissisunik Siunnersuisarfimmik taaguuteqalerpoq. Immikkoortortap akisussaaffianut maannakkut aamma ilaapput innarluutilinnut tunngasuni sullissisut aamma Pissassarfik - nuna tamakkerlugu innarluutilinnut sullissivik. Immikkoortortaq 2023-mi 238-init saaffigineqarsimavoq.

Neqeroorutit nuna tamakkerlugu pissarsiariuminarnerunissaat siunertaralugu digitalikkut internetikkullu toqqaannartuimik aqqiinerit suliassaqarfinni tamani atorneqarnerunissaat pillugu immikkoortortaq suliassarpoq. Suliassaqarfiit tamarmik taamaattumik kommunini oqartussatut sullissisunut taakkulu pisortannut internetikkut toqqaannartumik saqqummiussiffigineqarput.

Meeqqanut inuusuttunullu susassaqarfik

Kalaallit danskit suleqatigiinnerat: Suliniut 5: Meeqqat inuusuttullu pillugit sulianik suliarineqanngitsunik ikilisaaneq

Kalaallit danskillu sulineranni suliniut 5 kiisami 2023-mi naammassineqarpoq.

Kommune Qeqertalimmi suliniut 5-imut atatillugu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmiit sanileqarluni ilinniartitsinerit, ungasianiit sullissinerat tallimat ingerlanneqarsimapput aamma Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmiit siunnersortiniit ungasianiit sullissisoqarsimalluni.

Kalaallit danskit suleqatigiinnerat: Suliniut 6 Kommunini tamani sulianik suliarinnittarnermut periutsumik ataatsimoorussamik atulersitsissaq

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasut kalaallit danskillu sulineranni suliniutip 6-ip naammassiniarneranik sammisaqarpoq.

Sullissisunik Siunnersuisarfik 2023-mi Meeqqanik sullissinermi App-ip atulersinnissaa naammassineqarpoq, tassaasoq Meeqqanik inuusuttunullu sullissinermit saaffiginnittoq kommunini ESDH-mik aqqissuusinerup ilaa. Kommuni kingulleq ilannguppoq sulisullu annertuumik taarseraanneranut atatillugu illoqarfik ataaseq ikorfartornissanik nutartersimallugu.

Meeqqanik sullissinermi atortumut atatillugu 2023-mi ingerlatat:

12 x sanileqarluni ilinniartitsineq, 4 x atuisutut ilinniartitaaneq aamma 1 x allanngornermi aqutsineq.

2023-mi aamma meeqqanut tapersersuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat allanngortinnera naapertorlugu Meeqqanik sullissimi app-ip nutarterneqarnera aallartinneqarpoq, 2023-mi ukiakkut ataatsimiinnermi akuersissutigineqartoq.

Suliniut 6-imut tunngatillugu immikkoortortaqarfik aamma kinguaassiuutitigut atonerluinernut tunngasut suliassat paasineri pillugit pikkorissaasoqarpoq. Pikkorissaaneq arfineq-pingasoriarluni ingerlanneqarpoq kommuninit tamanit Sisimiut minillugit peqataaffigineqartumi meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni oqartussatut sullissisut peqataaffigisaat.

Suliniutip naammassineqarneranut atatillugu meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni sullissisunut ilitsersuineri atortussat suliarineqarsimapput.

Ilaqutariinnut paarsisartunut suliassaqarfik

Ilaqutariinnut paarsisartunut suliassaqarfik 2023-mi illoqarfinni taakkulu nunaqarfiini ukunani ilaqutariinnut paarsisartunut nutaanut tunngaviummik pikkorissaarnerit ingerlanneqarsimapput: Maniitsoq, Sisimiut, Qaqortoq (Narsaq aamma Nanortalik ilanngullugit), Kangaatsiaq, Aasiaat, Qeqertarsuaq aamma Qasigiannugit.

Ilaqutariinnut paarsisartunut suliassaqarfik aamma 2023-mi meeqqat inuusuttullu pineqartut pillugit ilaqutariinnut paarsisartunut pikkorissaarnerit ingerlanneqarsimapput, kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasutut pasitsaassaqarfiusuni imaluunniit ilisimasaqarfiusuni. Pikkorissartitsinerit ukunani ingerlanneqassapput: Qaanaami, Tasiilami Qeqertarsuarmilu.

2023-mi internetikkut toqqaannartumik sulisuniit saqqummiussisoqarsimavoq kiisalu ilaqutariinnut paarsisartunut paarsisartunullu siunnersortinut attaveqartunut siunnersuillunilu ataatsimiittoqarsimalluni.

Kiisalu ilaqutariinnik paarsisartunut nutaanik kommunit sulisussarsiornerannut ikorfartuinissaq isiginiarlugu immikkoortortaqarfik suliniuteqarsimalluni.

Taakku saniatigut Ilaqutariit paarsisartut pillugit nalunaarummut ilitsersuummut nutaamut missingiut piareersarneqarsimavoq, 2024-mi tusarniutiginissaa naatsorsuutigineqarluni.

Innarluutilinnik sullissineq

Innarluutilinnut tunngasut april 2023-mi aqqissugaanikkut allanngortinneqarsimavoq, sullissineq ulloq unnuamullu tunngasut avissaartinneqarsimallutik, maannakkullu Sullissisunik Siunnersuisarfiup aamma Ulloq unnuarlu Innersuussisarfiimmullu ilaalerluni.

2023-mi kommuninut internetikkut toqqaannartumik neqeroorutit amerlanerit ineriartortinneqarsimapput innarluutilinnullu tunngasut innarluutilinnut tunngasuni aqutsisunut sullissisunullu internetikkut toqqaannartumik siullermeertumik saqqummiussineq ingerlanneqarluni.

Kingumut ukioq manna sapaatit akunnerisa 41-anni innarluutillit sapaatit akunneqarnerannut atatillugu aqqissuussinernut tapiissuteqartoqarsimavoq, 2023-mi sammisat tassaasimallutik Aporfiit nungusarneqarneri aamma Iliuseqarsinnaanerup annertusinera. Nuna tamakkerlugu qinnuteqartut 19-it aqqissuussinernut tapiissutisipput.

Paarisa

Paarisa innuttaasut peqqissuunerannik suliniut Inuuneritta III aallaavigalugu sulivoq - Nuannersumik meeraaneq pillugu suleqatigiinnissamut Naalakkersuisut periusissiaat 2020-2023. Sulinermut tassunga ata-sumik Paarisa arlalinnik peqateqarlunilu suleqateqarpoq. Uku eqqaaneqarsinnaapput: Qeqqani Periuseq pillugu peqatigiinneq, Kattulluta Inuuneritta pillugu peqatigiinneq, Ataatsimoorluta Aalasa aamma Actic Healthy Kids Kalaallit Nunat.

Taakku saniatigut Kalaallit Nunaanni Innuttaasut Peqqissuunerannik Paarisa iminnut toqunnissap pinaveersaartinnissanut tunngasuni aamma Inuuneritta III-ip atulersinnissanut atatillugu suleqateqarpoq.

Paarisa aamma Naalakkersuisut periusissiaata ineriartortinneranut peqataasimavoq: Qamani - Imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu periusissiaq 2023-2028.

Paarisa atoqatigiinneq peqqinnartoq pillugu atuartitsinermut atortussat atulersinnissaannik suliaqarsimavoq aammattaarlu akuersineq pillugu inatsit nutaaq pillugu qaammarsaaneq ingerlanneqarsimalluni. Paarisa aamma Klinik Killiliisami sulinermut ikiuppoq.

Tamatuma saniatigut eqqaaneqarsinnaavoq 2023-mi uku ingerlanneqarsimammata: Ukiumi ataatsimoorluni ingerlataqartunik toqqaaneq aamma Maligassiuisut 2023-p ingerlanneqarnera, IGASA 2023, Timi, Tarneq Anersaarlu pillugit tv-kkut aallakaatitat, Inuusaqartitsinerit, Paarisap sammisaqarluni aviisia kiisalu kalaallit danskillu suleqatigiinneranni Suliniutip sisamaannut atatillugu ingerlatat arlallit.

2023-MUT ANINGAASALIISSUTINUT NAATSORSUUTIT ANINGAASANUT INATSIMMI KONTONUT AGGUATAARLUGIT

Aningaasanut Inatsimmi kontot

Mio. kr.	Aningaasanut Inatsit	Ilassutitut aningaasaliissutit	Aningaasaliissutit iluarsisat	Atuineq	Nuussinerni immikkoortitsinernilu allannguutit	Atuinerit iluarsisat	Nikingasutit kr.-inngorlugit	Nikingasutit %-inngorlugit
01	Inatsisartut Siulittaasoqarfiat	99	0	100	-7	94	6	6%
10	Naalakkersuisut Siulittaasuat	82	0	82	-5	74	8	9%
12	Kalaallit Nunaata Sinnisoqarfia	14	0	14	0	14	0	2%
20	Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik	-2.498	-25	-2.523	2	-2.538	15	-1%
24	Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik	-2.460	0	-2.460	-1	-2.797	338	-14%
30	Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik	188	1	188	-1	177	11	6%
31	Isumaginninnermut Ilagutariinnullu Naalakkersuisoqarfik il.il.	800	1	801	1	782	19	2%
34	Peqqisutsimut Naalakkersuisoqarfik	1.611	11	1.622	-17	1.652	-29	-2%
40	Ilinniartitaanerit, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik	1.191	3	1.194	3	1.163	31	3%
50	Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik	24	2	26	5	27	0	-1%
51	Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik	-83	0	-83	-2	-82	-1	1%
62	Nunanut Allanut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Aqutsisoqarfik	8	0	8	-2	9	0	-3%
64	Naalagaaffingornissamut Nunanullu allanut Naalakkersuisoqarfik	105	2	107	0	100	6	6%
66	Aatsitassanut ikummattissanullu Aqutsisoqarfik	7	0	7	0	6	1	11%
67	Aatsitassanut Inatsisinullu atuutsitsinerit Naalakkersuisoqarfik	33	0	33	-2	37	-4	-11%
70	Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik,	19	0	19	8	17	1	8%
72	Inissiat	240	0	240	-1	225	15	6%
73	Nunalerinerit Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfik							
	Nukissiuuteqarnerneq Avatangiisillu	37	14	52	2	48	4	8%
77	Pinggorititaq Avatangiisillu	96	0	96	15	96	0	0%
80	- Sanaartornermut tunngasut	87	-138	-51	0	-49	-2	4%
82	Sanaartornerneq, IT-qarnermi atorlut	6	13	18	0	21	-3	-16%
83	Sanaartornerneq, Inunnik Isumaginninnerneq	16	0	16	0	16	0	0%
84	Sanaartornerneq, Kultureqarnerneq aamma Ilinniartitaanerneq	87	88	175	0	175	0	0%
86	Sanaartornerneq, Peqqinnissaqarfik	51	0	51	0	51	0	0%
87	Sanaartornerneq, Inissiat, Attaveqaqatit aamma Immikkut siunertat	32	0	32	0	32	0	0%
89	Sanaartornerneq inissianullu taarsigassarsitsisarneq	193	28	221	0	221	0	0%
	Aningaasanut Inatsimmi kontuniittut katillugit	-16	0	-16	-2	-431	415	

2023-MI ANINGAASALIISSUTINI ANGUSAT SIUNERTANUT AGGUATAARLUGIT

Mio. kr.	2023 Naatsor- suutit	2023 Missinger- suutit	2023 Nikingassut
Aningaasat isertut			
Akileraarutit akitsuutillu	-2.963	-2.628	-335
Pisortat oqartussaaffeqarfiinit nuussinerit	-4.558	-4.556	-3
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	-11	-11	0
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	-213	-209	-4
Pilersuineq	-237	-214	-23
Allaffissorreq	0	-5	5
Aningaasat isertut	-7.982	-7.623	-359
Ingerlatsinermut aningaasartuutitut			
Akileraarutit akitsuutillu	80	81	-1
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	108	103	4
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	446	448	-3
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	86	61	25
Isumaginninnermi siunertat	91	145	-54
Peqqinneq	1.608	1.582	26
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	102	89	13
Sunnigiffik, kulturi upperisarlu.	97	97	1
Attaveqaasersuutit	27	25	1
Pilersuineq	17	16	1
Upalungaarsimaneq pinerluttunullu isumaginnittoqarfik	12	12	0
Nunanut allanut sullissiveqarfik/nunani tamalaani ingerlatat	44	25	20
Allaffissorreq	432	463	-31
Ingerlatsinermut aningaasartuutitut	3.149	3.147	2
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiusut			
Akileraarutit akitsuutillu	83	86	-3
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	405	424	-19
Isumaginninnermi siunertat	635	649	-14
Peqqinneq	46	56	-11
Allaffissorreq	12	10	1
Siunertat allat	2	2	0
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiusut	1.182	1.227	-45
Tapiissutit			
Pisortat oqartussaaffiisa akornanni nuussinerit	1.676	1.676	0
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	29	28	2
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	60	62	-2
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	286	295	-8
Isumaginninnermi siunertat	118	130	-12
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	21	22	-1
Sunnigiffik, kulturi upperisarlu	183	184	-1
Attaveqaasersuutit	76	76	0

Pilersuineq	277	291	-14
Nunanut allanut sullissiveqarfik/nunani tamalaani ingerlatat	26	27	-1
Allaffissorpeq	0	-3	4
Siunertat allat	0	-15	15
Tapiissutit	2.753	2.772	-19
Sanaartornermut aningaasartuutit			
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	174	200	-26
Isumaginninnermi siunertat	22	22	0
Peqqinneq	51	51	0
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	-50	-50	0
Sunngiffik, kulturi upperisarlu	1	1	0
Attaveqaasersuutit	27	27	0
Pilersuineq	225	199	26
Siunertat allat	18	12	5
Sanaartornermut aningaasartuutit	467	462	5
IST-imi ANGUSAT	-431	-16	-415
IS-imi ANGUSAT	-421	-6	-415

ANGUSAT NALUNAARSORNEQARNERI, 2023

Oqaase- qaat	Mio. kr.	2021	2022	2022
	Akileraarutitigut isertitat	-1.283	-1.473	-1.445
	Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasa- liissutiniq Aningaasaateqarfimmut nuussat	29	66	70
	Nioqqutissanut, sullissinernut nukissanullu akitsuutit	-1.226	-1.389	-1.450
1	Tapiissutit naligiissaarinerlu	-4.148	-4.396	-4.520
	Akileraarutinit, akitsuutinit nuussinernillu isertitat katillugit	-6.628	-7.192	-7.345
	Akiliutinit isertitat	-198	-222	-237
	Nioqqutissanik kiffartuussinernillu tuniniaanermit iserti- tat	-498	-539	-531
	Isertitat allat	-61	-92	-282
	Isertitat allat katillugit	-757	-853	-1.050
2	Pissarsiassanik nalikilliliineq	94	88	85
	Isertitat katillugit	-7.291	-7.957	-8.310
	Innuttaasunut nuussinernit inatsisitigut maleruagassiukkat	179	161	159
	Innuttaasunut nuussinernut inatsisitigut maleruagassiuk- kanut utertinneqartut	600	645	633
	Inatsisitigut aaqqiissutit nuunneqarnerinut ilanngaatis- sat ilanngaatigereerlugit aningaasartuutit	779	806	792
	Suliassat naammassinissaanut toqqaannartumik aningaa- sartuutit	561	621	593
	Ukiut arfineq-pingasut angullugit	255	133	151
3	Suliffeqarfimmut peqatigiiffinnullu tapiissutit	1.093	1.197	1.129
4	Kommuninut tapiissutit	1.530	1.617	1.676
	Aningaasartuutit tapiissutillu atuisunit aamma sulias- sanit allanngorartunit pilersinneqartartut	3.439	3.568	3.549
	Atuisunut toqqaannartumik aningaasartuutit katillugit	4.218	4.374	4.341
5,6	Sulisunut taartaasartunullu aningaasartuutit	2.460	2.540	2.632
7	Allaffinni sulisunut aningaasartuutit ataatsimullu ani- ngasartuutit allat	83	83	92
	IT-mut data-mullu aningaasartuutit	193	196	211
	Atortunut, pequtinut il.il. aningaasartuutit	53	59	65
	Atortorissaarutinut assakaasulinnut, angallatinut timmi- sartunullu aningaasartuutit	31	67	61
	Illunut, nunaminertanut aqqusinernullu aningaasartuutit	305	269	250
	Isumalluutitut aningaasartuutit katillugit	3.125	3.214	3.311
	Innuttaasumut aningaasartuutit katillugit	7.343	7.588	7.652
	Sanaartornermi isertitat	0	0	0
	Sanaartukkatigut aningaasartuutit (sanaartukkanut ani- ngasaliissutit ingerlatsinermut tunngasut)	445	467	407

	Aningaasat allassimaffii sioqqullugit angusat	497	98	-251
	Aningaasaliinikkut isertitat	-398	-433	-466
	Aningaasaliinikkut aningaasartuutit	13	148	21
	Ukiunut kingusinnerusunut nuussinissat sioqqullugit angusat	112	-187	-696
	Atuinerussutinik/atuinikinnerussutinik nuussinerit	-10	-9	-2
	UKIUMI ANGUSAT	102	-196	-698
	Suliffeqarfinni aningaasaliinerit	252	275	556
	Taakkunanga piffissamut ungasinnerusumut aningaasaliinernut aningaasaateqarfimmiit aningaasaliinerit	-137	-151	-243
	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsititsinerni nikinganerit	-27	-16	-16
	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsititsinerni nikinganerit	-50	-35	-30
8	IST-imi ANGUSAT	140	-123	-431
9	Atuisunit aningaasalersorneqartumik taarsigassarsiat kingumut nuunneqarnerat	10	10	10
	IS-imi ANGUSAT	150	-113	-421

KILLIFFINNUT OQIMAAQATIGIISSITSINEQ, 31. DEC. 2023

Oqaase- qaat	Mio. kr.	2021	2022	2023
10	Piginnittut pissarsiassa	4.867	5.142	5.698
11	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsititsinerit	1.865	1.849	1.834
12	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsititsinerit	609	579	527
13	Allanut taarsigassarsititsineq	5	0	21
	Sanaartornermi aningaasalersuinikkut pigisat nalillit	7.346	7.570	8.080
24	Sanaartukkanik pigisat	7.346	7.570	8.080
	Innuttaasunit suliffeqarfinniillu pisassarsiassa	870	993	1.202
	Kommunini pissarsiassa	127	75	55
14	Suliffeqarfinnit pigisanit pissarsiassa	74	22	9
	Nunanit allanit pissarsiassa	30	41	41
	Pissarsiassa allat	23	6	4
	Nalunaakkat piffissamut killilikkat	84	93	38
	Pissarsiassa katillugit	1.208	1.230	1.349
	Pappiaqqat nalillit	744	672	667
	Aningaasaatit tigorianaat	420	416	422
15	Pappiaqqat nalillit aningaasallu tigorianaat katillugit	1.164	1.088	1.089
	Kaaviiartitsinermi pigisat nalillit	2.372	2.318	2.438
	PIGISAT NALILLIT KATILLUGIT	9.718	9.888	10.518
	Nammineerluni aningaasaatit - ukiup aallartinnerani	7.228	7.126	7.305
	Ukiumi angusat toqqaannartumik nammineq aningaasaatinut nalunaarsorneri	0	-17	120
	Ukiumi angusat angusanut naatsorsuinerneersut	-102	196	698
16	Nammineerluni aningaasaatit - ukiup naanerani	7.126	7.305	8.123
17	Sanaartornermut lluarsagassanullu Aningaasaateqarfik	1.000	937	802
18	Piffissaq ungasinnerusq eqqarsaatigalugu aningaasaliisuteqarnissamut Aningaasaateqarfik	160	243	196
19	Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik	8	8	9
20	Avatangiisinut aningaasaateqarfik	43	19	33
21	Ukiut akornanni nuussinerit allat	125	161	141
	Immikkoortitsinerit katillugit	1.336	1.368	1.181
	Nunanit allanit taarsigassarsiat	95	71	48
22	Akiitsut sivisuumik taarsersugassat katillugit	95	71	48
	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu akiitsut	119	123	122
	Kommuninut akiitsut	7	23	306
	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut akiitsut	120	104	26
	Nunanut allanut akiitsut	165	139	152
	Akiitsut allat	133	124	115

Nalunaakkat piffissamut killilikkat	617	631	445
Akiitsut piffissami sivikitsumi akilersugassat katillugit	1.161	1.144	1.166
Akiitsut katillugit	1.256	1.215	2.395
AKILIGASSAT KATILLUGIT	9.718	9.888	10.518

AKILIISINNAASSUTSIMIK NAATSORSUINERIT, 2022-23

Mio. kr.	2022	2023
INGERLATSINERMI ANGUSAT	196	698
Sanaartornermut aningaasaliissutinik aningaasartuutitut nalunaarsukka- nik kingumut nuussineq	467	407
Pisassat isumakkeerneqartut kingumut nuunnerat	88	84
Pisassani nikerarnerit	-110	-203
Akiitsuni piaartumik taarsersugassani nikerarnerit	-17	22
Ingerlatsinermi akiliisinnaassuseqarneq	624	1.008
Ukiumi sanaartornermut aningaasaliissutit ingerlatsinermit nalunaarsuk- kat	-467	-407
Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsititsinerit	16	16
Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsititsinerit	35	30
Piginnittutut agguagarsiassat takkuttut	-275	-556
Aningaasaliissutinit akiliisinnaassuseqarneq	-691	-917
Namineerluni aningaasaatinut toqqaannartumik nikerarnerit	-17	120
Immikkoortitsinerni nikerarnerit	32	-187
Namineerluni aningaasaatinut nikerarnerit Illikartitallu	15	-67
Akiitsut piffissami sivilisuumi akilersugassat	-24	-23
Aningaasaliinernit akiliisinnaassuseqarneq	-24	-23
UKIUMI UNINGASUUTEQARNERIT SUNNIUTIT	-76	1
Ukiup aallartinnerani uningasuutit	1.164	1.088
Ukiup naanerani uningasuutit	1.088	1.089

NALUNAARSUKKAT

1 TAPIISSUTIT NALIMMASSAANERILLU

Mio. kr.	2021	2022	2023
Nuussinerit Qallunaat Naalagaaffianit isertitat			
Naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutit	-3.943	-3.986	-4.142
Nationalbankenip sinneqartoorutaanit pissarsiassat	-	-	-
Danske Spil A/S-imi kaaviiartitsinermit pissarsiassai.	-37	-38	-49
Isertitat nuunneqartut allat	-	-	-1
Katillugit	-3.980	-4.024	-4.192
EU-mit nuussinernit isertitat			
EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut	-45	-223	-207
Aalisarneq pillugu EU-mik isumaqatigiissutit	-123	-149	-121
Katillugit	-168	-372	-328
Danmarkimit EU-millu nussinerit katillugit	-4.148	-4.396	-4.520

2 PISSARSIASSANIK NALIKILLILIINEQ

Mio. kr.	2021	2022	2023
Ukiup aallartinnerani annaasat iluarsiihfiginissaannut immik-koortitat	-274	-348	-386
Ukiumut nalikilliliinerit	20	50	83
Ukiup naalernerani annaasat iluarsiihfiginissaannut immik-koortitat	348	386	388
Pissarsiassanik nalikilliliinerit katillugit	94	88	85

3 PEQATIGIIFFINNUT SULIFFEQARFINNULLU TAPIISSUTIT

Mio. kr.	2021	2022	2023
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	20	24	27
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	234	258	259
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	102	141	111
Isumaginninnermi siunertat	122	131	127
Peqqinneq	3	1	1
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	29	40	6
Sunngiffik, kulturi upperisarlut	170	181	187
Attaveqaasersuutit	95	94	103
Pilersuineq	263	275	283
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	6	6	26
Allaffissorneq	49	46	-1
Peqatigiiffinnut suliffeqarfinnullu tapiissutit katillugit	1.093	1.197	1.129

4 KOMMUNINUT TAPIISSUTIT

Mio. kr.	2021	2022	2023
Kommune Kujalleq	236	248	253
Kommuneqarfik Sermersooq	449	488	516
Qeqqata Kommunia	289	301	313
Kommune Qeqertalik	228	231	234
Avannaata Kommunia	328	349	360
Kommuninut tapiissutit katillugit	1.530	1.617	1.676

5 SULISUNUT, NUTSERISUNUT/OQALUTSINUT TAARTAASAR-TUNULLU ANINGAASARTUUTIT

Mio. kr.	2021	2022	2023
Akissarsiat katillugit	2.122	2.118	2.172
Sulisut amerlassusaat	7.576	7.706	7.949
Ukioq naallugu suliffiit	4.176	4.126	4.175
Ukioq naallugu sulinermut akissarsiat agguaqatigiissillugu, t.kr.-ninut	508	513	520
Akissarsiaqartitsinermut katillugit ajunngitsorsiassat ukununnga:			
Inatsisartuni ilaasortat *		24	24
Naalakkersuisuni ilaasortat		12	11
Namminersorlutik Oqartussani naalakkersuisoqarfinni pisortat		14	15

* Inatsisartuni ilaasortanut ilaasortaanermusiani ilaapput ilaasortaajunnaarnermusiat pensionisiali. Inatsisartut ukiumoortumik nalunaarutaat 2023 aamma takuuk.

6 SIUNNERSORTINUT ANINGAASARTUUTIT

Mio. kr.	2021	2022	2023
Eqqartuussissuserisoq	7	10	11
Ingeniørit	2	0	0
Illussanik titartaasartoq	6	0	0
Oqalutsit	15	14	13
Sanatitsisunut siunnersorteqarneq	1	0	0
Sanaartugassanik suliassinneqartartut sanasullu	39	5	7
Taartaasunut aningaasartuutit	25	42	61
Taartaasartunut angalanermut aningaasartuutit	-	1	3
Siunnersortit suliatigut ilisimasallit	49	50	57
Siunnersortinut suliatigut ilisimasalinnut angalanermut aningaasartuutit	1	3	3
Siunnersortit allaffissornermik suliallit	8	8	10
Qarasaasianut siunnersorteqarneq	36	44	42
Siunnersortit allat*	87	83	90
Siunnersortinut allanut angalanermut aningaasartuutit	2	2	3
Siunnersortinut aningaasartuutit katillugit	278	262	300
* Akissarsiat aningaasartuutinut imatut ilanngunneqarput	39	37	44

7 ANGALANERNUT ILASSINNINNERNULLU ANINGAASARTUUTIT

Mio. kr.	2021	2022	2023
Sulinermut atatillugu angalasarnerit	42	54	58
Sulinggiffeqarnermi akiliunneqarluni angalaneq	2	3	2
Tunissutit nerisitsinerillu (Ilassininnerni)	2	2	2
Angalanernut, ilassininnernullu aningaasartuutit katillugit	46	59	62

8 IST

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaanni nr. 26, 28. november 2016-imeersumi §18, imm. 3 naapertorlugu nunatta karsiata naatsorsuutaani IST-mi sinneqartoorutit Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut Aningaasaateqarfimmut nuunneqartussaapput. § 18, imm. 4 malillugu Inatsisartut nunatta karsiata naatsorsuutaanik akuersinerata kingorna ukiup aningaasanik inatsiseqarfiup naanerani ukiut sisamaanni ukiunilu aningaasanut inatsiseqarfiusuni akunnermiliuttuni amigartoorutaasinnaasut ilanngaatigineqareernerini piaarnerpaamik aningaasaateqarfimmut nuunneqartassapput.

9 ATUISUNIT ANINGAASALERSORNEQARTUMIK TAARSIGAS-SARSIANIK KINGUMUT NUUSSINEQ

Mio. kr.	2021	2022	2023
Sanaartornermut taarsigassarsiarititat Nukissiorfiit	60	60	60
Nukissiorfinnut nunagissaanissamut taarsigassarsiarititat	-	-	
Nukissiorfinni sanaartugassanut taarsigassarsianut akilersuutit	-70	-70	-70
Kommuninut taarsigassarsisitsinerit	-	-	
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsiat katillugit	-10	-10	-10

10 PIGINNEQATAASSUTIT

Mio. kr.	Piginneqataassutit %-inngorlugit	Ukiup aallartinnerani	Pisineq/tunisineq	Ukiup naanerani *)	Namineq pigisat nalillit **)
KNI A/S	100	613	0	613	1.376
Royal Greenland A/S	100	1.249	0	1.249	2.062
Tusass A/S	100	310	0	310	1.250
Royal Arctic Line A/S	100	125	0	125	638
INI A/S	100	33	0	33	72
Visit Greenland A/S	100	15	0	15	6
Great Greenland A/S	100	135	0	135	23
Nalik Ventures A/S	100	110	0	110	312
Greenland Oil Spill Response A/S	100	0	0	0	1
NunaGreen A/S	100	102	0	102	4
Air Greenland A/S	100	475	0	475	692
Illuut A/S	100	0	0	0	256
Sikuki Nuuk Harbour A/S	100	70	0	70	151
Kalaallit Airports Holding A/S	100	1.905	556	2.461	1.679
Piginneqataassutit katillugit		5.142	556	5.698	8.522

- 1) Illut A/S ullormi 22. december 2009 pilersinneqarpoq pigisanik nalilinnik akiliuteqarnikkut.
- 2) Ingerlatseqatigiiffiit tamarmik nalingi ingerlatseqatigiiffiup 2022-mut ukiumoortumik naatsorsuutai naapertorlugit naatsorsorneqarsimavoq, taamaattumik 2023-mut ukiumoortumik sulii naatsorsuuteqanngilaq.
- 3) Greenland Oil Spill Response A/S 2023-mi akilersinnaasumik atorunnaarsikkiartorneqalerpoq atorunnaarsikkiartuaarneraniillu iluanaarutit sinneqartoorutaasut Namminersorlutik Oqartussanut agguanneqarput.
- 4) 2023-mi Kalaallit Airports Holding A/S-imut saniatigut 556 mio. kr.-nik aallarniutissatut aningaasaliisoqarsimavoq. Aallarniutissatut aningaasaliissutit ilai aningaasanik 386 mio. kr.-nik aningaasaliissutaapput ilai Mittarfeqarfiit A/S-imimi aktianut aningaasaanngitsunik 170 mio. kr.-nik nalilinnik aningaasaliissutaapput.
- 5) Namminersorlutik Oqartussat 2022-mi piginneqataassutiminniit pissarsianik 206,6 mio. kr.-nik tigusaqarsimapput. Tusass A/S 87,6 mio. kr.-nik tunniussaqaarsimavoq, Royal Greenland A/S 73,0 mio. kr.-nik tunniussaqaarsimavoq kiisalu KNI A/S 46,0 mio. kr.-nik tunniussaqaarsimalluni.

*) Pissarsiarinninnermi naligitinneqartoq atorlugu ingerlatseqatigiiffiit naatsorsuutitut ilanngunneqarput.

**) Suliffeqarfiup namminerisamik nalingata nalilersornerani ingerlatseqatigiiffiit 2022-mut ukiumoortumik naatsorsuutaat tunngaviupput, taakkulu ingerlatseqatigiiffiup namminerisamik aningaasaatai Namminersorlutik Oqartussat piginneqataassutaannut naapertuuttumik kisitsinnermi atorneqarput.

11 SULIFFEQARFINNUT ATTUUMASSUTILINNUT TAARSIGAS-SARSITITSINERIT

Mio. kr.	2021	2022	2023
Nukissiorfiit	1.618	1.608	1.598
Sikuki Nuuk Harbour A/S	115	109	104
Kalaallit Airports International A/S ¹⁾	132	132	132
Suliffeqarfinnut taarsigassarsiaritit katillugit	1.865	1.849	1.834

¹⁾ Taarsigassarsiaritit Nuummi mittarfiup nutaap atulernissaata tungaanut ernialersorneqaratillu akilersugassaangillat.

12 INNUTTAASUNUT SULIFFEQARFINNULLU TAARSIGASSARSARITINNEQARTUT

Mio. kr.	2021	2022	2023
a) Nammineq inissamut aningaasaliinerit			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	405	351	324
Ukiumi nikerarnerit			
Akilersuut	0	0	0
Ernialiinerit	0	0	0
Erniat akilerneqarsimasut	0	0	0
Taarsigassarsiat isumakkeerneqartut nalikilliliiffiqineqartullu	-11	-5	-11
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsititsinerit	-43	-22	-30
Annaasanut immikkoortit	-	-	-1
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-54	-27	-42
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	351	324	282
Taakkunannga neriorsuutit	2	0	0

Taarsigassarsiaritit taakku 282 mio. koruuniusut saniatigut Namminersorlutik Oqartussat 1.106 mio. koruuninik nalilinnik ernialersugassaangitsunik akilersugassaangitsunillu taarsigassarsitsisimapput, taakkunannga 774 mio. kr.-t Illuut A/S-imut taarsigassarsiufigineqarlutik.

b) Ineqarnermut tapiissutinut taarsigassarsitsinerit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	78	81	75
Ukiumi nikerarnerit			
Illut utertillugit tunniunneqarsimasut	0	0	-1
Erniat	4	4	3
Tapiissutit	-3	-3	-3
Erniat akilerneqarsimasut	-2	-2	-2
Sullissinerit akilerneqarsimasut	-6	-5	-6
Akit allangorarneranni annaasat/ iluanaarutit	1	0	1
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsititsinerit	0	0	0
Annaasaqarsinnaanissamut immikkoortit	-1	0	0
Nalikilliliinerit	10	0	-2
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-3	-6	-10
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	81	75	65

Taarsigassarsiaritit taaneqartut taakku 65 mio. kr.-iusut saniatigut Namminersorlutik Oqartussat erniaqanngitsunik akilersugassaangitsunillu 159 mio. kr. nalinginut namminersortunut taarsigassarsitsinikuupput.

Ineqarnermut tapersiissuteqartarnermi taarsigassarsiaritit katillugit	2021	2022	2023
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	483	432	399
Ukiumi nikerarnerit	-51	-33	-52
Ukiup naanerani Ineqarnermut tapiissutitut taarsigassarsiaritit	432	399	347

TAARSIGASSARSARIITITAT ALLAT

Mio. kr.	2021	2022	2023
a) ESU-mit taarsigassarsiat			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	96	99	104
Ukiumi nikerarnerit			
Erniat	3	2	2
Erniat akilerneqarsimasut	-2	-1	-2
Akilersuut	-7	-7	-6
Nalikilliliinerit	0	0	0
Ilanggaaseereerluni taarsigassarsitsinerit	9	11	8
Iluarsinerit	-	-	-
Ukiumi nikerarnerit katillugit	3	5	2
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	99	104	106
Taakkunanga neriorsuutit	4	1	1

Namminersorlutik Oqartussat aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu taarsigassarsianik ernialersukkanik aamma ernialersugaanngitsunik akilersugassaannngitsunillu taarsigassarsititsisarput. 2023-p naalernerani taarsigassarsiat ernialersukkat 624-t aamma taarsigassarsiat ernialersugaanngitsut akilersugassaannngitsullu 330-it pigineqarput, taakkulu 46 mio. kr.-nut naapertuupput. Nerukkaatissat il. il. qularnaveeqqusiissutaannut Namminersorlutik Oqartussat akiliutaat taarsigassarsianut allanngortinneqarsimapput, tamatumalu kingorna akilersorneqartussanngorlutik.

b) Ilinniarnermut atatillugu taarsigassarsiat

Mio. kr.	2021	2022	2023
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	79	78	76
Ukiumi nikerarnerit			
Taarsigassarsiaritit	14	12	12
Erniat	1	1	3
Akilersuut	-11	-10	-11
Nalikilliliinerit	-5	-5	-6
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-1	-2	-2
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	78	76	74
Taarsigassarsiaritit allat katillugit			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	175	177	180
Ukiumi nikerarnerit	2	3	0
Ukiup naanerani taarsigassarsiaritit allat	177	180	180

Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsiaritinneqartut katillugit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	658	609	579
Ukiumi nikerarnerit	-49	-30	-52
Ukiup naanerani taarsigassarsiaritit allat	609	579	527

13	ALLANUT TAARSIGASSARSITITSINERIT					
	Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	5	5	0		
	Ukiumi nikerarnerit					
	Taarsigassarsiarititat	0	0	21		
	Akiitsunik isumakkeerinnineq	0	-5	-		
	Ukiumi nikerarnerit katillugit	0	0	21		
	Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	5	0	21		
14	SULIFFEQARFINNIT ATTUUMASSUTILINNIT PISSARSIASSAT					
	Mio. kr.	2021	2022	2023		
	Nukissiorfiit	0	15	9		
	Mittarfeqarfiit	74	7	0		
	Suliffeqarfinnut akiligassat katillugit	74	22	9		
15	PAPPIAQQAT NALILLIT ANINGAASALLU UNINNGASUUTIT					
	Mio. kr.	2021	2022	2023		
	Aningaaserivinni karsimilu uninngasuutit:	420	416	422		
	Pappiaqqat nalillit, pissarsiarinerani akiusoq	744	672	667		
	<i>Allassimasutut nalinga</i>	720	661	676		
	<i>Pappiaqqanik niueqatigiiffimmi naligitat 31.12-imi</i>	733	614	641		
	Aningaasat uninngasuutit katillugit	1.164	1.088	1.089		
16	NAMMINERISAMIK ANINGAASAATIT					
	Mio. kr.	2021	2022	2023		
	Ukiup aallartinnerani	7.228	7.126	7.305		
	INI-p taarsigassarsiarititaasa aaqqiiffigineri	0	0	0		
	IST 2018 Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissutunik Aningaasaateqarfimmut nuussat	-137	-168	-123		
	Kalaallit Airports-imut aningaasaliinissanut Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliinernut Aningaasaateqarfimmit atorpeqartut	137	151	243		
	Ukiumi ingerlatsinerimi angusat	-102	196	698		
	Ukiup naanerani	7.126	7.305	8.123		
17	SANAARTUGASSANUT ILUARSAGASSANULLU ANINGAASAATEQARFIK 2023					
	Mio. kr.	Ukiup aallartinnerani	Aningaasaliissutit	Atuineq	Allanngortinneqartut	Naanerani
	Sanaartugassatut pilersaarutit	937	405	-542	-137	800
	Sanaartornermi pilersaarutitut inaarutaasumik naatsorsuutit	-	2	-	2	2
	Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik katillugit	937	407	-542	-135	802

18 PIFFISSAQ UNGASINNERUSOQ EQQARSAATIGALUGU ANINGAASALIINISSANUT ANINGAASAATEQARFIK

Mio. kr.	2021	2022	2023
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	131	160	243
IST 2022-mut nuunneqartut	137	168	123
Ukiuni akileraarfiusuni 2016-2020-mi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut	-6	1	0
Ukiumi akileraarfiusumi 2021-mi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut	35	7	0
Ukiumi akileraarfiusumi 2022-mi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut	0	58	0
Ukiumi akileraarfiusumi 2023-mi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut	0	0	73
Kalaallit Airports Holding A/S-imut aningaasaliineq	-137	-151	-243
Ukiup naanerani uninngasuutit	160	243	196

Mittarfiliortiternernut killiffik pillugu sukumiinerusumik nassuiaammut tunngatillugu Kalaallit Airports Holding A/S-imut ukiumoortumik nalunaarussiaq innersuussutigineqassaaq.

19 AATSITASSANUT ANINGAASAATEQARFIK

Mio. kr.	2021	2022	2023
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	8	8	8
Aatsitassanut aningaasaateqarfimmut aningaasaliineq	0	0	1
Ukiup naanerani uninngasuutit	8	8	9

20 AVATANGIISINUT ANINGAASAATEQARFIK

Mio. kr.	2021	2022	2023
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	55	43	19
Aningaasat isertut	16	16	16
Aningaasartuutit	-28	-40	-2
Ukiup naanerani uninngasuutit	43	19	33

Aningaasaateqarfimmi suliarineqartut pillugit sukumiinerusumik nassuiaammut Avatangiisinut Aningaasaateqarfik pillugu ukiumoortumik Nalunaarut innersuussutigineqarpoq.

21 UKIUT AKORNANNI NUUSSINERIT ALLAT	Ukiup aallartinnerani	Allanngortinneqartut	Ukiup naanerani
Inatsisartut Siulittaasoqarfiat	7	-7	0
Naalakkersuisut Siulittaasuat	15	-5	10
Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu	4	0	4
Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu	12	0	12
Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu il.il.	7	1	8
Peqqinneq	19	-17	2
Ilinniartitaaneq, Kultureqarneq, Timersorneq Ilageeqarnerlu	13	3	16
Aalisarneq Piniarnerlu	21	5	26
Naalagaaffinngornissamut, Nunanut allanut, Inuusutissarsiornermut, Niuernermullu	6	-1	5
Aatsitassat Inatsiseqartitsinerlu	9	-6	3
Inissiaqarnermut Attaveqaatillu	45	7	52
Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutitut Avatangiisinullu	1	0	1
Pinngortitaq avatangiisillu	2	0	2
Immikkoortitat katillugit	161	-20	141

22 AKIITSUT SIVISUUMIK AKILERSUGASSAT	2021	2022	2023
Mio. kr.			
Akiitsut sivisuumik taarsersugassat ukiup aallartinnerani	119	95	71
Ukiumi akilersorneqartut	-24	-24	-23
Akiitsut sivisuumik taarsersugassat ukiup naalernerani	95	71	48

23 AATSITASSANIT ISERTITAT	2021	2022	2023
Mio. kr.			
Ukiup aallartinnerani isertitanut nassuiaanerit naapertorlugit isertinneqartut	8	8	8
Akuersissutiviit naapertorlugit isertinneqartut	0	0	0
Kalaallit Nunaanni akileraarusuinikkut isertinneqartut	0	0	1
Ingerlatseqatigiiffinni il.il. piginneqataassutinit isertinneqartut	0	0	0
Kalaallit Nunaanni pissarsianut akileraarusiisarnermi isertinneqartut	0	0	0
Isertitanut nassuiaaneq naapertorlugu ukiup naalernerani isertinneqartut tamarmiusut	8	8	9

Aatsitassat aqqutigalugit isertinneqartut Namminersorlutik Oqartussat pillugit Inatsit (namminersornermut inatsit) nr. 473, 12. juni 2009-meersumi kapitel 3 naapertorlugu naatsorsorneqarput. Malugeqquneqarpoq 2023-mut tunngatillugu Kalaallit Nunaanni akileraarusiisarnermut tunngatillugu isertitat aatsaat august 2024-mi naatsorsorneqarsinnaammata. Taamaammat isertitat tamakku Nunatta Naatsorsuutaannut aappaagu aatsaat ukiumoortumik allakkiami tullermi ilanngunneqassapput.

24 SANAARTORNERMI PIGISAT

Sanaartornermi atortutigut pigisat 0 kr.-nik nalilerneqarsimapput, tak. naatsorsuusionermermi tunngavissat.

Namminersorlutik Oqartussat illuutitik sanaartukkanillu arlalissuarnik pigisaqarpoq, taakku 31.12. 2023-mi pisiareqqinneqarnerini ataatsimut 26,5 mia. kr.-nut nalilerneqarsimallutik. Illut sanaartukkallu suliffeqarfinni namminersortuutitani inissinneqarsimasut ataatsimut piseqqinnerup nalinganut 7,4 mia. kr.-nut ilanngunneqarsimapput.

Ukiunut sisamanut tulliuttunut aserfallatsaaliuinissamut pitsanngorsaanisamullu aningaasartuutitik pisariaqartitsisoqalersinnaaneraniq missiliuussinermut tunngatillugu 2023-mi Nuna tamakkerlugu pilersaarusionerq pillugu nassuiaat innersuutigineqarpoq, tassani Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu aserfallatsaaliuinermermi aningaasaleeqinnissamullu kinguaattoorutit oqaluuserineqarput.

PISUSSAAFFIORATARSINNAASUT

Nunatta Karsia ulloq 31. december 2023 aallartiffigalugu imatut akiliussiniarluni neriorsuutiniq qularnaveeqqusiinernillu tunniussisimavoq:

Grønlandsbanken A/S-imut, Bank Nordik A/S-imut aamma Vestnorden Fonden-imut qularnaveeqqusiissuutiniq qularnaveeqqusiinernillu tunniussisoqarsimavoq. Qularnaveeqqusiissutiniq tunniunneqartunut taarsigassarsimasuniit sillimmasiissutaasunik assigiinngitsunik tigusaqartoqarsimavoq.

Nunatta Karsia nammineq akiitsunut qularnaveeqqusiisitsisimavoq Nuummi Utoqqarmiut Kangerluarsunguani nukissiorfiup allilernissaata kiisalu Qasigianguani Aasiannilu erngup nukinganik nukissiorfiup pilersuutip atulernissaata tungaannut NunaGreen A/S-imut imaluunniit Nunagreen Construction A/S-imut 144 mio. kr.-nik akiliussisussanngorsimavoq.

Namminersorlutik Oqartussat ukiup ataasiinnaap ingerlanerani nunalerinermik inuussutissarsiutilinnut nerukkaatisanik suliareriigaanngitsunik pisinissanut qularnaveeqqusiinnaapput, taakkulu ukiup nikeraneri nutarterneqartarput. Grønlandsbankenimut qularnaveeqqusiinerit 0,3 mio. kr.-nik nalillit tunniunneqarsimapput.

Grønlandsbankenimut Namminersorlutik Oqartussat aqutigalugit ilinniartut taarsigassarsiaannut katillugit 0,1 mio. kr.-nik qularnaveeqqusiisoqarsimavoq. Grønlandsbankenip ilinniartunut taarsigassarsiat Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit aqutsineranut atatillugu tamatumunnga 74,0 mio. kr.-nik sillimmasiissamut immikkoortitsisoqarsimavoq. Aningaasat aningaasanut taarsigassarsiaritineqartunut naapertuupput.

Grønlandsbanken A/S-imi aningaasanik pilersuinissamut 7 mio. kr.-nik KNI Pilersuisoq A/S-imut akiligassarsisinaatitsisoqarpoq.

Namminersorlutik Oqartussat suliasarivaat Kalaallit Nunaani Landsrådimut, Inatsisartunut aamma Naalakkersuisunut sivisuumik ilaasortaasimasunut soraarnerussutisiaqartitsinissamut pisussaaffik.

Ingerlatseqatigiiffiit namminersortitat arlallit aamma KNR nunatta karsianit aningaasatigut atuisinnaati-taernerat Namminersorlutik Oqartussanit piginnaatitsissutigineqarsimavoq. Aningaasanut inatsimmi kon-to ilanngaaseriikkanik ernialiusat naapertorlugu aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussani tiguisinnaa-titaaneq takuneqarsinnaavoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut namminersortitanut tunngatillugu pisussaaffittut isumaqatigiissutaasimasut pil-lugit, innersuussisoqassaaq naatsorsuutiniq immikkut ittumik saqqummiunneqartunut.

Namminersorlutik Oqartussat illunik ininillu ingerlatsinermit utaqqiisaasumillu ineqartitsinissamut ator-tussanik 300-it missaannik amerlatigisunik attartornissanik isumaqatigiissusiornikuupput. Attartuun-naarnissamut piffissaq amerlanertigut qaammatiniq pingasuniit ukiunut pingasunut allanngorartarpoq, ki-siannili sanaartornernut nutaanut attartuunnaarnissamut kalerriinissaq sivisunerusinnaavoq. Siunissami attartuinermit isumaqatigiissutiniq aningaasartuutissat naatsorsorneqanngillat.

Namminersorlutik Oqartussat illunik sanaartornissaq pillugu pilersuisunik isumaqatigiissusiorsimavoq, sanaartornerlu taamaallaat unitsinneqarsinnaalluni Namminersorlutik Oqartussanut annaasaqaataasumik.

Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisunik Atuutsitsinermit Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik isumaqatigiissitsiniaanermi suliami ingerlasumi aamma suliami eqqartuussivinni ingerlasumi illuatungitut peqataavoq. Pineqartunut tunngatillugu naalakkersuisoqarfiup nalunaarutaani qupperneq 47 innersuussutigineqarpoq.

NAATSORSUUSERINERMI SULERIAASEQ ATORNEQARTOQ

ATAATSIMUT ISIGALUGU

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanni Inatsisartut aningaasaliissutaattaq tamarmik ilaapput. Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq aamma Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugit nalunaarut nr. 6, 20 januar 2022-meersoq naapertorlugit naatsorsuusiortoqarpoq.

Naatsorsuutini ukioq qaammatsiutit malillugit aningaasaliiffiusimasoq aallaavigineqartarpoq. Ukiumut pineqartumut piffissaq ilasiffiususaaq ilanngunneqarsimavoq. Qaammataini taakkunani marluusuni ukiu-mi aningaasaliiffiusumi aningaasartuutaasimasut isertitaasimasullu nalunaarsorneqarsinnaasarpur, ukiup aningaasaliiffiusup naanginnerani nioqqutissat sullissinerillu pisiarineqarsimasut imaluunniit pisassari-sat akiitsulluunniit tiguneqarsimatillugit.

Naatsorsuutini kisitsisit tamarmik mio. kr.-nut akunnaallisinneqarput ilanngussamilu 1.000 kr.-nut akun-naallisinneqarlutik. Akunnaalliliinerup kingunerisaanik nikingassuteqalaartoqarsinnaavoq.

NAATSORSUUTINI ANGUSAT

Ingerlatsinermi angusat

Ingerlatsinermi angusani Namminersorlutik Oqartussani ingerlatsinermit sanaartornermullu aningaasar-tuutit ilanngaatigereerlugit isertitatigut angusat saqqummersinneqarput.

Ingerlatsinermi angusat taamaasillutik pisortat suliffeqarfiini allani periutsit aamma suliffeqarfiit nammi-nersortut periusaat assigalugit saqqummersinneqartarput.

IST-mi angusat

IST-imi angusat (Ingerlatsineq, Sanaartorneq Taarsigassarsiarititallu) Namminersorlutik Oqartussat ukiu-mi taarsigassarsiarititaat naleqqussariarlugit ingerlatsinermi angusat saqqummersinneqartarput, tassani taarsigassarsiarititit annertuseriarnerat Namminersorlutik Oqartussat aningaasartuutaatut isigineqar-tarlutik akilersukkallu isertitatut isigineqartarlutik.

IS-imi angusat

IS-imi angusat (Ingerlatsineq, Sanaartorneq) aqqutigalugit IST-imi angusat imminut akilersinnaasunut taarsigassarsiarititit (soorlu erngup nukinga atorlugu nukissiorfiit atuisut aqqutigalugit akilersorneqar-tussat) naleqqussareerlugit taarsigassarsiarititit takutinneqartarput. Tassani taarsigassarsiarititit an-nerteruseriarnerat isertitaasarpur (aningasat IST-imi angusani aningaasartuutitit nalunaarsorneqarsimasut taarserneqartut) aammalu aningaasartuutit (aningasat IST-imi angusani isertitatut nalunaarsorneqarsi-masut taarserneqartut).

INGERLATSINERMUT ANINGAASARTUUTIT ISERTITALLU

Aningaasartuutit isertitallu nioqqutissanik pisinermit sullissinernullu tunngassuteqartut pisinnaatitaaf-fimmik pissarsinermit tunngaveqarluni suleriaaseq naapertorlugu nioqqutissat sullissinertilluunniit tun-niunneqareernerisigut nalunaarsorneqartarput. Aningaasartuutit isertitanullu allanut tunngatillugu nali-ngi naatsorsorneqarsinnaatillugit kingusinnerpaamilu ulloq akiliiffissaq eqqorlugu nalunaarsorneqarsin-naasarpur.

Ukiumi aningaasaliiffiusumi nunatta karsianut annertuumik piumasaaqateqartoqartillugu nalunaarsuiffis-sarlu nallertinnagu pineqartut eqqortumik naatsorsorneqarsinnaatinnagit akiligassat ukiumut aningaasar-tuuteqarfiusumut missingiineq allaavigalugu aningaasartuutit kontumut nalunaarsorneqartarput. Tama-tuma kingorna naqqiisoqartarpoq aningaasanut inatsiseqarfiusumi naatsorsoqqissaareernerisigut inissil-lugit.

Naatsorsuutini suliaqarnermi tamakkiisumik kontulersuisarnermi periuseq atorneqartarpoq tamatumalu kingunerisaanik aningaasartuutit isertitallu immikkoortillugit immikkut kontulerlugit nalunaarsorneqartar-put. Tassani namminersorlutik oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortitit ilanngunneqanngillat.

AKILERAARUTITIGUT ISERTITAT

Ukiumi naatsorsuusiorfiusumi akileraarutitigut ingerlaavartumik isertitaasartut

1. Akileraarutit A-t qaammatikkaartumik isertitatut nalunaarsorneqartarput sulisitsisut akileraarutinut A-nut nassuiaataat naapertorlugit. Nassuiaatinik tigusaqartoqarsimatinnagu akileraartarnermut oqartussaasut missingiisarput. Akileraarutit A-t missingerneqarsimasut eqqortumillu nassuarneqarsimasut nuna tamakkerlugu akileraarutitigut isertitanut ingerlaavartumik nalunaarsorneqartarput. Ukioq naatsorsuusiorfiusoq pillugu nassuiaatit ukiullu naatsorsuusiorfissap tulliani januaarimi tiguneqarsimasut nuna tamakkerlugu akileraarutitigut isertitat naatsorsornerinut ilanngunneqartarput.
2. Akileraarutit B-t piffissakkaartumik (qaammatit 10-t) Akileraarutit B-t naligiissarneqarsimasut aallaavigalugit isertitatut nalunaarsorneqartarput.
3. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat, pissarsianit akileraarutit royaltulu aqqutigalugu akileraarutit naligiissarinikkut isertitatut nalunaarsorneqartarput.

Ukiut siuliini akileraarutitigut isertitaasimasut ingerlaavartumik nalimassarneqartarneri

1. Akileraarutit ingerlaavartumik isertitatut nalunaarsorneqartarput (takuuk imm. 1 aamma 2) aammalu naammassillugit naligiissarinerit assigiinngissutaat ukiumi akileraarutaasussat naatsorsorneqarfiani akileraartartumullu naligiissarinerit pereernerisigut iluarsiiqqineqartarput.
2. Tamatum kingorna isertitanut akileraarutaasussanut allannguutit (annertusiinerit/appaanerit) ukiumi allanngortitsiviusumi naqqinneqartarput.

Akileraarutitigut akitsuutitigullu annaasanik isumakkeerinninnerit immikkoortitsinerillu

Akileraarutinut akitsuutinullu akiitsut aallarteqqissinnaanissamut periarfissaqalersillugu akileraarutinik aqutsineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat naapertorlugu periarfissaaruttoqartillugu nalikillilerneqartarput. Tassani qamutininut motoorilinnut akitsuutinut aamma aningasanoorluni pinnguaatinut akitsuutinut immikkut maleruagassaqarpoq. Akiliisinnajunnaarnikkut aamma toqusoqarsimatillugu akiitsuulersut annaasat paasineqartarneri malillugit isumakkeerinnittoqartarpoq. Piffissap sivilisijaap atortariaqartarnerata kingunerisaanik akileraarutit periutsit makku atorlugit piffissalorsorneqartarput:

Akileraarutitigut akiitsut annaasat immikkoortiterneqartarnerat

Toqqanartumik akileraarutaasartut eqqarsaatigalugit akileraarutitigut akiitsut akilerneqarnissanut piffissakkaarlugit naatsorsorneqartarput annaasatullu immikkoortinneqartarnerinut missingiisarnerit makku malillugit:

	Ukiut 0-1	Ukiut 1-2	Ukiut 2-3	Ukiut 3-4	Ukiut 4-5	Ukiut 5 imaluunniit pisoqaane- rusut
Annaasassa- tut naatsuu- tigineqartunut illikartitsineq	7,5 pct.	15 pct.	30 pct.	50 pct.	75 pct.	100 pct.

Procentinngorlugit kisitsisit toqqarneqarsimasut aqqutigalugit takuneqarsinnaasarpog aningaasat pisasat sivitsoriartortillugu akilersinniarnissaat ajornarsiartuinnartartoq tassanilu akiliisitsiniartarnermi atorlut akiligassat qanoq pisoqaatigineri takussusiisinnaneeri killeqarmata. Immikkoortinneqartut aqqutigalugit akileraarutinut akiligassat nalikilliliinissanut missingiinerit takuneqarsinnaasarpog.

SANAARTORNERMUT ANINGAASARTUUTIT

Ulloq 1. januar 2000 aallartiffigalugu missingersuutitigut teknikikkut sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasaateqarfimmik pilersitsisoqarpoq. Sanaartugassanut iluarsagassanullu siunertanut aningaasaliisutit tamarmik suliniutinut ataasiakkaanut tunngassuteqartut aningaasaateqarfimmut tunniunneqarput. Taamaattumik aningaasaliisutit angusat naatsorsorneqarneranni tamakkiisumik aningasartuutit nalunaarsorneqarsimapput.

TAARSIGASSARSIARITITAT

Aningaasat pissarsiassat arlallit allannguutaat nunatta karsiata IST-inernerani (Ingerlatsineq, sanaartor-neq Taarsigassarsisitsinerillu inerneru) ilapput . Taamatuttaaq Namminersorlutik Oqartussat aktiat pisiaat tunisaallu IST-inerani ilaasarput.

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa nunatta karsia aqqutigalugu tiguisinnaatitaanermut piginnaatinneqarneru IST-inernerini ilaaneq ajorput.

PIGISAT NALILLIT AKIITSULLU

Pigisat nalillit pisarsiarinerini akii naapertorlugit ilanngunneqartarput. Akiitsut nalit aalajangersimasut aallaavigalugit ilanngunneqartarput.

Namminersorlutik Oqartussat, kommunit pisortallu suliffeqarfiutaannut tunngatillugu akiliisitsiniartarneq 2008-miit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit qitiusumik ingerlanneqalerpoq. Tamakku "pissarsiassat allat" illuatungaaticullu "akiitsut piffissami sivikitsumi akiligassat"-inut kontererlugit ilanngunneqartarput.

IMMIKKOORTITSISARNERMUT TUNNGAVIGINEQARTUT

Taarsigassarsitsineru annaasaqarnissaq pissarsiassanillu annaasaqarnissaq pinngitsoortinniarlugu 01.01.2022-miit periutsit makku atorlugit immikkoortitsisoqartarpoq:

Immikkoortitsineq, angusanik naatsorsuineru ukiumi ingerlatsineru angusaniittoq ima naatsorsorneqas-saaq:

	Ukiut 0-1	Ukiut 1-2	Ukiut 2-3	Ukiut 3-4	Ukiut 4-5	Ukiut 5 imaluunniit pisoqaane- rusut
Annaasassa- tut naatorsuu- tigineqartunut illikartitsineq	7,5 pct.	15 pct.	30 pct.	50 pct.	75 pct.	100 pct.

Akiitsortoq pisortani oqartussaaffiuppat, uuma ataani nunami allami oqartussaaffik imaluunniit suliffe-qarfik pisortanit ingerlanneqartoq, aalajangersimasumik naliliiffigineqareernerata kingorna pissarsiassa-nut akiitsunut illikartitsineq pissaaq.

Akiitsumik piffissaagallartillugu akiliiffissaq imaluunniit akiliinissamut piffissarititaq ullut 60-it sinnerlu-git qaangerneqarpata taarsigassarsitsineru immikkoortitsisoqartarpoq. Taarsigassarsiat ataasiakkaat imaluunniit eqimattat assigiiaamik aningaasanik taarsigassarsisut nalilersorneqareerpata immikkoortitsi-nerit ukiumi angusat pillugit naatsorsuutitut ilanngunneqassapput.

Ukiumi aningaasarsiorfiusumi 2022-mi kingusinnerusukkulluunniit pissarsiassat akilertussanngortinne-qartunut immikkoortitsinissamut tunngavissat nutaat atuutilissapput.

Ulloq 31.12.2021 tikillugu annaasaqarnissaq pinngitsoortinniarlugu periutsit makku atorlugit immikkoor-titsisoqartarpoq:

Ineqarnermut tapiissutitut taarsigassarsiat, akiligassiissutiviit/aallaaviatigut taarsigassarsiat illunut an-naasaqaataasussanut ukiut 2-t kingumut qiviarluni nutaamillu piginnittoqalersimatinnagu, iluarsaassinerit aserfallatsaaliinerilluunniit aallartinneqartut.

Ineqarnermut tapiissutitut taarsigassarsiarititat, pisassat allat – immikkoortinneqartarput akiligassat ukiup ataatsip ingerlanerani akilernerqarsimatinnagit. Akiligassallit akiitsutik taarsigassarsianngorlugit 1999-imiilli allannngortissinnaalerpaat. Ineqarnermut tapiissutitut akiligassat ukiumut marloriarluni akiler-neqartartussaapput, taarsigassarsiallu qaammatikkaartumik akilersorneqartartussaallutik. Akilersugas-sat akilernerqarsimatinnagit akiligassiissutiviit immikkoortitaqarneq ajorput taamaallaalli akiligassat aki-lerneqartussat immikkoortinneqartarlutik.

Akiligassaqaarfinnut assigiinngitsunut akiitsut tassunga ilanngullugit ilinniagaqarnermi inuussutissarsiutinullu tapersiisarfikkut taarsigassarsiat eqqarsaatigalugit immikkoortitsisoqarneq ajorpoq, akiitsut kontut pingaarnert aqutigalugit isumakkeerneqartarmata, akiligassat namminersorlutik oqartussat akiliisitsini-artarfiatigoorlugit akiligassanngortinneqartarmata, tamannalu akileeqqusigaluarnert ingerlanneqareernerisigut pisarluni.

SULIFFEQARFIIT NAMMINERSORTITAT

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortitat ilanngaasereerluni aningaasaliissutinut naapertuuttumik naatsorsuutitik tunniussisarput.

Ilanngaaseereerluni aningaasaliissutit nunatta karsiata naatsorsuutaani aningaasartuutitut nalunaarsorneqartarput.

Suliffeqarfiit ilaat Nunatta Karsianit tiguisinnaanermut pisinnaatitaaffilerneqarnikkuupput uungalu tungatillugu aningaasanik isumannaagassalittut nalunaarsorneqartarlutik.

Tamatuma saniatigut suliffeqarfiit ilaat Namminersorlutik Oqartussanut akiitsoqarput, tamakkulu nunatta karsiani pissarsiasat akiitsullu sivisuumik piffissalikkatut nalunaarsorneqartarlutik.

Suliffeqarfiit namminersortitat Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa namminersortitat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 25, 26. november 1998-imeersoq naapertorlugu naatsorsuusiortarput.

NAATSORSUERIAATSIT ATORNEQARTUT ALLANNGORTINNERI

Naatsorsueriaatsit atorneqartut ukiumiit ukiumut allamut allanngortinnerisigut ukiup siuliini naatsorsuutit sunniutaat aallaqqaammut naligitinneqartut iluarsiiiffinerisigut nalunaarsorneqartarput. Taamatut naaqiinerit nunatta karsiata naatsorsuutaani allakkiami nassuaataasumi ersarissarneqartarput.

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND